

ФГВФО
ФОНД ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

РІЧНИЙ ЗВІТ

2017

**ФОНД ГАРАНТУВАННЯ
ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РАДИ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Безпрецедентний рівень виведення неплатоспроможних банків з ринку, який був здійснений в Україні, став своєрідним викликом для Фонду гарантування. Складність полягала в тому, що досвіду роботи з такими масштабами, коли банкрутами оголошена половина банківської системи, ще не мала жодна країна.

Зважаючи на це, існує необхідність постійного вдосконалення правового поля, в якому діє Фонд гарантування. У березні 2017 року у Верховній Раді був зареєстрований законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС».

Цей документ – результат тривалої спільної роботи депутатського корпусу та Фонду гарантування. У законопроекті передбачені норми про прискорення отримання вкладниками їх коштів, скорочення строків тимчасової адміністрації, удосконалення процесу роботи з активами та унеможливлення їх виведення власниками та іншими пов'язаними особами.

Крім того, у вказаному законопроекті розпочата робота з наближення законодавства України до правового поля ЄС. У ньому прописані положення, передбачені 49-тою директивою, яка стосується системи страхування вкладів, а також 59-тою директивою, яка регламентує раннє втручання в діяльність та загалом виведення банків з ринку.

Роботи ще багато, адже відповідно до Угоди про асоціацію, Україна взяла на себе зобов'язання рухатись у цьому напрямку. На найближчі два роки існує план заходів Уряду з імплементації положень Угоди, де фігурують обидві директиви.

Якщо говорити про кількісний показник, то майже 99% вкладників розміщують в одному банку не більше 200 тис. грн. Але якщо дивитися на суму вкладу, то Фонд гарантування покриває менше половини всіх коштів фізичних осіб у системі.

З огляду на це, протягом 2017 року Фонд гарантування досить глибоко аналізував питання можливості підвищення гарантованої суми. Дискусія щодо підняття розміру відшкодування абсолютно доречна, її треба серйозно вести на всіх рівнях. І в першу чергу потрібно зважувати вплив такого заходу на зростання ресурсної бази банків та можливого підвищення регулярних зборів для них.

Важливим фактором до європейських та світових стандартів роботи системи гарантування вкладів є співпраця з профільними міжнародними асоціаціями. Фонд гарантування, як постійний член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) та Європейського форуму страховиків депозитів (ЄФСД), у 2017 році брав активну участь у роботі цих організацій. Крім того, протягом звітного періоду Фонд активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями – Світовим банком, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Європейським банком реконструкції і розвитку, Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

Продовжив роботу Проект Європейського банку реконструкції і розвитку «Технічне співробітництво з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», консультантом якого є ТОВ «КПМГ-Україна». Його метою є надання допомоги Фонду в роботі, спрямованій на підвищення потенціалу та можливостей у рамках реалізації його прав та повноважень. Співробітництво здійснюється шляхом надання консультаційної допомоги та експертної підтримки. У результаті планується вдосконалити та адаптувати діяльність Фонду відповідно до нових норм законодавства та сучасних викликів.

З метою розбудови ефективної системи гарантування вкладів та врегулювання банків, Україна прагне до впровадження міжнародних стандартів та бере до уваги найкращий досвід, напрацьований різними країнами у цій сфері. Реалізація положень базових міжнародних документів допоможе краще захистити вкладників, більш ефективно вирішувати проблеми неплатоспроможних фінансових установ.

З повагою

Ігор Прийма

голова адміністративної ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб,

керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності

ЗВЕРНЕННЯ ДИРЕКТОРА-РОЗПОРЯДНИКА ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Діяльність Фонду гарантування в 2017 році відбувалась без особливих форс-мажорних обставин і надзвичайних потрясінь. Це дало можливість його команді зосередитись на вдосконаленні механізмів та процедур роботи системи гарантування вкладів.

Упродовж року неплатоспроможними було визнано дев'ять кредитно-фінансових установ, а на кінець року загальна кількість банків, які є в управлінні Фонду гарантування, досягла дев'яносто чотирьох. Вкладникам цих банків упродовж року було виплачено 6,8 млрд грн гарантованого відшкодування, з них 5,04 млрд грн, або 74% – через запроваджену Фондом гарантування Автоматизовану систему виплат. Її розробка тривала кілька років, а в промислову експлуатацію вона була введена в лютому 2017 року. На сьогодні гарантоване відшкодування вкладники можуть отримати в будь-якому з відділень 12-ти банків-агентів, які вже підключені до системи. Хочу підкреслити, що всі виплати протягом 2017 року Фонд гарантування здійснював без додаткового залучення коштів. Натомість на суму 2,58 млрд грн було погашено заборгованість перед Національним банком України, у тому числі 2 млрд грн – достроково. Більше того, Фонд гарантування був готовий достроково погасити 1 млрд грн Міністерству фінансів України, проте через відсутність напрацьо-

ваного механізму, погашення не відбулося. Незважаючи на це, ми започаткували роботу в напрямку зменшення боргового навантаження на Фонд гарантування. Адже пікові навантаження з виплати боргів припадуть на 2025–2031 роки, протягом яких Фонд гарантування має сплатити Міністерству фінансів України 132,7 млрд грн, з яких більша половина – нараховані відсотки.

Одним із акцентів роботи Фонду в 2017 році став пошук більш ефективних процедур реалізації активів банків, що ліквідуються. Так, з початку року всі аукціони з продажу активів, що не перебувають у заставі забезпечених кредиторів, переведено в систему ProZorro.Продажі. Таким чином, торгується майже 90% усіх активів банків, що ліквідуються.

Створивши єдині й відкриті правила гри, забезпечивши рівний доступ усіх зацікавлених інвесторів до інформації про активи, Фонд сфокусував увагу на прискоренні темпів реалізації активів. Допомогти в цьому повинна «голландська модель» аукціонів. Крім того, у 2017 році спільно з проектним офісом ProZorro.Продажі було відкрито для публічного доступу Реєстр активів неплатоспроможних банків, що дозволив покупцям краще готуватись і планувати свою участь у аукціонах.

У 2017 році надходження до неплатоспроможних банків від реалізації активів склали 5,02 млрд грн, а загальна сума надходжень (від продажу та оренди активів, погашення кредитної заборгованості та реалізації цінних паперів) – 9,9 млрд грн.

У звітному, як і за минулі роки, Фонд гарантування докладав максимум зусиль для того, щоб притягнути до відповідальності та компенсувати частину витрат за рахунок тих, хто винен у доведенні банків до неплатоспроможності. Фондом гарантування та уповноваженими особами Фонду до правоохоронних органів вже спрямовано більше 4,5 тис. заяв про вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму 327,32 млрд грн. За результатами розгляду заяв, матеріалів перевірок, висновків та співпраці Фонду гарантування з органами досудового розслідування в 2017 році повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень 34 особам. Крім того, у рамках розслідування кримінальних проваджень з метою забезпечення відшкодування шкоди, завданої внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, Фондом та уповноваженими особами Фонду заявлено 134 цивільні позови.

Крім того у судовому порядку Фонд пред'явив вимоги на суму 15,6 млрд грн до 205 пов'язаних з неплатоспроможними банками осіб, дії або бездіяльність яких призвели до заподіяння кредиторам та банкам шкоди.

Звичайно, це не той рівень результативної роботи правоохоронної системи та судової гілки, який би ми хотіли бачити у вказаному напрямку. Із впевненістю можемо сказати, що Фонд гарантування й надалі буде активно подавати заяви про виявлені факти зловживань, а також намагатимемось через суди, у тому числі й міжнародної юрисдикції, відшкодувати втрати кредиторів за рахунок пов'язаних осіб банків. Хочу сказати, що це досить непроста робота і ми в цьому процесі відчуваємо колосальний спротив. Так, упродовж 2017 року на розгляді в судах різних інстанцій перебувало 26 справ про скасування рішень Національного банку та Фонду гарантування про запровадження тимчасової адміністрації та ліквідацію 15 банків. На наше переконання, таким чином переслідується дві мети. Перша – вивести ліквідні активи, які ще, можливо, залишилися на балансі неплатоспроможного банку, на користь колишніх власників. Друга мета – «відбілити» репутацію людей, які довели банк до неплатоспроможності.

Ми вже пройшли досить непростий шлях удосконалення системи гарантування вкладів. Переконаний, що в 2018 році команда Фонду гарантування продовжить цю роботу на такому ж високому професійному рівні.

З повагою

Костянтин Ворушилін
директор-розпорядник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

АДМІНІСТРАТИВНА РАДА ФОНДУ

**Ігор
Михайлович
ПРИЙМА**

Голова адміністративної ради Фонду, керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності

**Олег
Володимирович
СТРИНЖА**

Директор Департаменту фінансового контролю Національного банку України

**Михайло
Миколайович
ВІДЯКІН**

В. о. директора Департаменту стратегії та реформування Національного банку України

**Юрій
Ігорович
ГЕЛЕТІЙ**

Заступник Міністра фінансів України

**Костянтин
Миколайович
ВОРУШИЛІН**

Директор-розпорядник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

ВИКОНАВЧА ДИРЕКЦІЯ ФОНДУ

**Костянтин
Миколайович
ВОРУШИЛІН**

Директор-
розпорядник
Фонду
гарантування
вкладів
фізичних осіб

**Андрій
Ярославович
ОЛЕНЧИК**

Заступник
директора-
розпорядника

**Віктор
Володимирович
НОВІКОВ**

Заступник
директора-
розпорядника

**Наталія
Євгенівна
РУДУХА**

Заступник
директора-
розпорядника

**Світлана
Валеріївна
РЕКРУТ**

Заступник
директора-
розпорядника

**Олена
Володимирівна
НУЖНЕНКО**

Директор
фінансового
департаменту

ЗМІСТ

I. ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У 2017 РОЦІ

МІСІЯ, ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ	6
1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2017 РОЦІ	7
2. УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	9
2.1. Управління та розвиток персоналу	9
2.2. Внутрішній аудит	9
2.3. Інформаційні технології	10
3. ПРАВОВЕ ТА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	14
3.1. Удосконалення законодавчої бази	14
3.2. Регуляторна діяльність Фонду	14
4. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	17
4.1. Інформування громадськості	17
4.2. Фінансова просвіта та захист прав вкладників	19
4.3. Співпраця з громадськими організаціями	21
4.4. Міжнародна співпраця	22
5. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ	23
5.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду	23
5.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду	36
6. РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	48
6.1. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду	48
6.2. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи	51
7. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ	53
7.1. Джерела формування фінансових ресурсів	53
7.2. Використання фінансових ресурсів	53
7.3. Погашення кредиторських вимог Фонду	54
7.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду	56
7.5. Фінансові інвестиції Фонду	56
8. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ	58
8.1. Запровадження планів врегулювання неплатоспроможності банків	58
8.2. Здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків	59
8.3. Задоволення вимог кредиторів банків	66
8.4. Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках	73
8.5. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку	74
9. КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	75
9.1. Удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків	75
9.2. Розвиток системи консолідованого продажу активів у 2017 році	76
9.3. Результати продажу майна неплатоспроможних банків	77
10. ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ	82
10.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків	82

II. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА 2017 РІК

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА 2017 РІК, ПІДТВЕРДЖЕНА АУДИТОРСЬКИМ ВИСНОВКОМ	86

I. ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У 2017 РОЦІ

МІСІЯ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

МІСІЄЮ ФОНДУ

є забезпечення захисту прав і законних інтересів вкладників банків та сприяння стабільності банківської системи України

ОСНОВНИМ ЗАВДАННЯМ ФОНДУ

є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку

ФУНКЦІЇ ФОНДУ

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон), здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами у строки, визначені Законом;
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь у інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;
- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- надає цільову позику банку для фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

2017: РІК У КОРОТКОМУ ОГЛЯДІ

Дев'ять нових неплатоспроможних банків, переданих в управління Фонду; дві угоди з передачі частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого; понад 7,0 млрд грн виплаченого гарантованого відшкодування вкладникам; запуск Автоматизованої системи виплат і нової моделі торгів голландського аукціону; запровадження повноцінної системи диференційованих зборів до Фонду на основі оцінки ризиків – 2017-й для Фонду гарантування вкладів фізичних осіб став роком наполегливої плідної роботи та якісних змін.

Усі 19 років, відколи у 1998 році на підставі Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» був створений Фонд, він з гідністю виконував покладену на нього місію захисту прав та законних інтересів вкладників банку.

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ

- Упродовж 2017 року в управління Фонду було передано 9 неплатоспроможних банків. Щодо двох з них – ПАТ «ДІАМАНТБАНК» та АКБ «НОВИЙ», уперше за останні два роки, остаточним способом виведення банку з ринку стало «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого». Завдяки цьому вдалося зекономити кошти Фонду на виплату гарантованого відшкодування вкладникам цим банків у сумі 1 158,9 млн грн.
- Станом на 01.01.2018 року в управлінні Фонду перебуває 94 банки: у 2 банках триває тимчасова адміністрація, у 92 – триває процедура ліквідації. Загальна сума активів банків 526,4 млрд грн (балансова вартість), оціночна вартість активів – 96,6 млрд грн.
- Упродовж 2017 року вкладникам неплатоспроможних банків виплачено понад 7,01 млрд грн гарантованого відшкодування. Загальна сума коштів, отримана вкладниками банків, що були передані в управління Фонду після набуття чинності Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (26.02.2012), у рамках виплати гарантованого відшкодування станом на 1 січня 2018 року склала 87,9 млрд грн.
- 70% виплат гарантованого відшкодування за рік були отримані вкладниками через Автоматизовану систему виплат, робота над якою тривала кілька років і яка була запущена у промислову експлуатацію в лютому 2017-го. На кінець року через Автоматизовану систему отримували відшкодування вкладники 12 банків, неплатоспроможність яких настала після 01.07.2016 року. Впровадження системи дозволяє вкладникам звертатися до будь-якого відділення банків-агентів. Наприкінці 2017 року до систему було підключено 10 банків.
- Станом на 01.01.2018 року учасниками Фонду є 83 банки, які мають ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій (АТ «Ощадбанк» не є учасником Фонду), із яких у 2 банках триває тимчасова адміністрація. Загальна сума активів учасників Фонду станом на 01.01.2018 становила 1 579,8 млрд грн, чисті активи склали 1 116,2 млрд грн, сукупні зобов'язання банків склали 987,9 млрд грн, власний капітал – 128,3 млрд грн. За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду був від'ємним в розмірі 26,5 млрд грн. Кількість вкладників в учасниках Фонду склала 41 млн осіб, сума вкладів фізичних осіб – 413,8 млрд грн, сума можливого відшкодування за рахунок коштів Фонду – 238 млрд грн.
- Протягом звітного року Фонд погасив частину кредитів Національного банку України в розмірі 2 582,0 млн грн, сплата відсотків за їх користування становила 1 050,3 млн грн. Процентні витрати за векселями Фонду склали 1 264,7 млн грн.
- Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 становить 260,3 млрд грн (по 84 банкам у стадії ліквідації). За 2017 рік сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 16,5 млрд грн, що обумовлено затвердженням реєстру кредиторів у 2017 році в 11 неплатоспроможних банках.
- За 2017 рік за всіма чергами кредиторських вимог погашено – 11,3 млрд грн.
- На початок 2018 року заборгованість банків, що ліквідуються, зі сплати кредиторських вимог Фонду склала 77,6 млрд грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 110 банків, з яких 91 банк був під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням НБУ.

- Загальні фактичні надходження грошових коштів до неплатоспроможних банків за 2017 рік становлять 9,9 млрд грн, у тому числі: 3,8 млрд грн – надходження від погашення кредитної заборгованості; 5,0 млрд грн – надходження від продажу активів (майна) банків; 0,9 млрд грн – надходження від продажу цінних паперів; 0,1 млрд грн – надходження від здавання активів (майна) банків у оренду.
- Один із акцентів у роботі Фонду – удосконалення процесу продажу активів. Упродовж 2017 року було продовжено політику максимального розкриття інформації про виставлені на продаж активи. У вільному доступі відкрито електронний реєстр усіх активів, що знаходяться на балансі неплатоспроможних банків. Крім того, відкрито віртуальну кімнату даних, яка максимально спрощує доступ потенційних покупців до інформації про виставлені на продаж активи банків, що ліквідуються.
- Здійснено повний перехід на нову систему електронних аукціонів – ProZorro. Продажі, яка була створена з ініціативи Фонду в рамках реалізації укладеного між Фондом, Національним банком України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та громадською організацією «Трансперенсі Інтернешнл Україна», Меморандуму щодо намірів співпраці у побудові в Україні прозорої та ефективної системи реалізації майна (активів) неплатоспроможних банків та банків, що ліквідуються.
- Запроваджено пілотний проект, відповідно до якого на перші торги усі активи виставляються за балансовою (максимальною) вартістю, з можливістю поступового зниження ціни до 30% від номіналу. А з кінця жовтня 2017 року запроваджено нову систему продажу активів за голландською моделлю, яка сприяє підвищенню динаміки продажу активів та забезпечує можливість їх продажу протягом прогнозованого періоду часу.
- Основне завдання Фонду протягом періоду ліквідації банку – збільшення надходжень до неплатоспроможних банків (від управління та продажу активів) для максимального задоволення вимог кредиторів банку. З метою удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків, Фондом у 2017 році створений Департамент управління активами, складено реєстр приміщень всіх неплатоспроможних банків, які доступні для оренди, який розміщено на офіційному сайті Фонду на окремій сторінці для максимально широкого доступу зацікавлених осіб. Надходження від оренди в 2017 році збільшилися на 13% порівняно з 2016 роком, незважаючи на вибуття майна банків в результаті продажу.
- За результатами проведеної роботи за період 2017 року Фондом та уповноваженими особами Фонду до правоохоронних органів спрямовано 1133 звернень про вчинення кримінальних правопорушень, за результатами розгляду яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 634 кримінальні провадження. За результатами спільної співпраці Фонду з органами досудового розслідування в 2017 році повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень 34 особам.
- Крім того, з метою виявлення фактів проведення проблемних або ризикових операцій, неналежного виконання процедур управління ризиками та внутрішнього контролю, виявлення в діяльності банку порушення банківського законодавства України, Фондом у 2017 році організовано проведення здійснення комплексних аналізів 8 неплатоспроможних банків (forensic audit).
- У 2017 році Фондом подано позови до власників істотної участі та пов'язаних осіб 8 неплатоспроможних банків: ПАТ КБ «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ «ЕРДЕ БАНК», ПАТ «БРОКБІЗНЕС-БАНК», ПАТ «БАНК ФОРУМ», ПАТ «АВТОКРАЗБАНК», ПАТ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК», – на загальну суму більш ніж 15,8 млрд грн.

2. УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

2.1. Управління та розвиток персоналу

Протягом 2017 року в напрямку реалізації кадрової політики першочерговим було побудова та підтримка ефективної системи управління персоналом, що забезпечує гарантоване та якісне виконання завдань за всіма напрямками діяльності Фонду.

Протягом року Структура Фонду була гнучкою та декілька разів трансформувалась в залежності від актуальних викликів та процесів, що забезпечувались Фондом. На кінець року структура Фонду налічувала 7 департаментів, 4 управління, 42 відділи, 13 служб та секторів.

У 2017 році кількість членів виконавчої дирекції Фонду збільшилась на одного заступника директора-розпорядника, який відповідає за здійснення процедур продажу та управління активами банків, що ліквідуються Фондом. Процедура призначення нового заступника здійснена шляхом проведення відкритого публічного конкурсного відбору за участю міжнародних консультантів.

На кінець 2017 року фактична чисельність працівників Фонду становила 417 осіб, з них 225 жінок, 192 чоловіків. Середній вік працівників Фонду становить 38 років, 95,4 % працівників мають вищу освіту, серед них мають ступінь кандидата наук 9 осіб, адвокатів – 11 осіб.

Невід'ємною складовою кадрової політики Фонду є підвищення кваліфікації та розвиток професійних навичок персоналу. З цієї метою протягом року

забезпечувалось як внутрішньо корпоративне навчання, так і участь працівників у різноманітних семінарах, круглих столах, конференціях, тренінгах, що організовували спеціалізовані навчальні центри, в тому числі і міжнародні компанії.

Протягом року, в рамках Проекту ЄБРР «Технічне співробітництво з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб – Стадія 2 Підтримка», спільно з консультантами ТОВ «КПМГ-Україна», проводилась робота по вдосконаленню цільової операційної моделі управління персоналом Фонду, принципів та підходів до оплати праці, підвищення зацікавленості персоналу в результатах своєї роботи, підвищення якості і продуктивності праці. За результатами переговорів та співпраці розроблено проект системи оцінювання ефективності діяльності працівників Фонду, визначена модель корпоративних компетенцій. За цією системою у подальшому будуть визначатись ступінь ефективності діяльності підрозділів та окремих працівників, а також розроблена індивідуальна система розвитку працівника.

Наприкінці 2017 року, система матричного управління банками, що ліквідуються Фондом, була унормована Порядком взаємодії структурних підрозділів Фонду та банків. Зазначений Порядок посилює контроль за діяльністю банків та визначає порядок дій уповноважених осіб банків та працівників Фонду в напрямку управління персоналом банків, які знаходяться під керівництвом Фонду.

2.2. Внутрішній аудит

Протягом 2017 року, відповідно до плану проведення перевірок, було здійснено 15 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності Фонду та його структурних підрозділів, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснення виплат вкладникам;
- перевірка дотримання процедур виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- перевірка контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;

Під час проведення аудиторських перевірок проводилась оцінка систем внутрішнього контролю, перевірялась ефективність керування ризиками, притаманними перевіреному напрямку діяльності. Надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю.

Результати проведених перевірок з висновками та пропозиціями надавалися на ознайомлення керівництву Фонду, керівникам перевірених структурних підрозділів, а також адміністративній раді Фонду. Отримані пропозиції та рекомендації були в повному обсязі враховані в роботі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

2.3. Інформаційні технології

Основними напрямками розвитку інформаційних технологій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в 2017 році було:

- створення програмно-апаратного комплексу для забезпечення Фонду необхідними ресурсами під потреби інформаційних систем Фонду та неплатоспроможних банків;
- впровадження безперебійного енергозабезпечення та систем моніторингу серверних Фонду;
- подальше впровадження віртуалізації серверних ресурсів;
- забезпечення мережі інформаційного обміну між Фондом та неплатоспроможними банками;
- удосконалення програмного комплексу по виведенню неплатоспроможних банків з ринку;
- удосконалення системи автоматизації процесу продажу активів неплатоспроможних банків;
- модернізація програмного комплексу «Автоматизована система виплат Фонду»;

- удосконалення системи електронного документо-обігу Аскод Фонду;
- удосконалення програмного комплексу «Звітність банків».

Фондом у 2017 році було створено програмно-апаратний комплекс (з метою забезпечення необхідними електронними обчислювальними ресурсами інформаційних систем Фонду, а саме:

- програмного комплексу роботи з неплатоспроможними банками;
- автоматизована система виплат Фонду;
- програмний комплекс «Звітність банків»;
- інші автоматизовані системи (облікові, документо-обігу, довідкові, інформаційні, зв'язку тощо);
- забезпечення резервування промислових систем;
- забезпечення резервного копіювання;
- використання техніки віртуальних серверів для інфраструктури та додатків рис. 2.1).

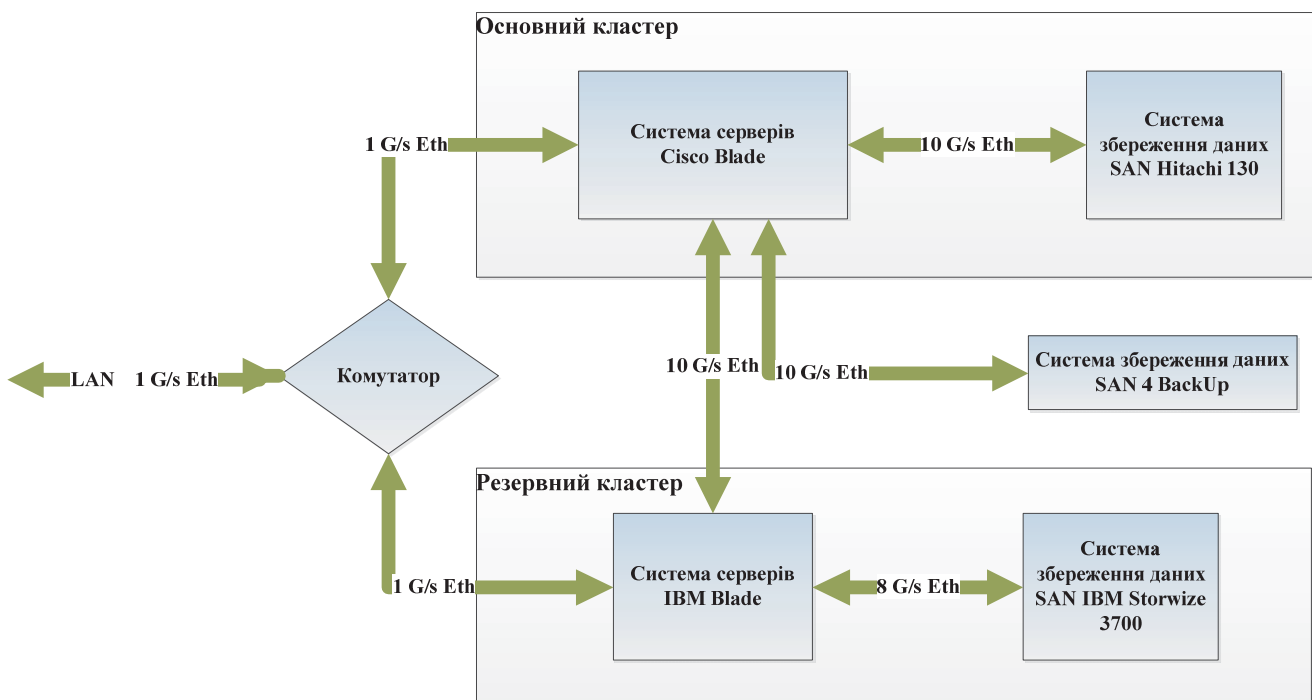

Рис. 2.1. Програмно-апаратний комплекс Фонду

Рис. 2.2. Оновлена схема роботи системи автоматизації продажу активів

Для забезпечення безперервного доступу до системи, було використана технологія кластеризації та була реалізована основна та резервна системи. Також, для надійності збереження даних, налаштовані механізми резервного копіювання. Архівні копії зберігаються на відокремленій системі збереження даних. Впровадження програмно-апаратного комплексу надало Фонду можливості забезпечення електронними обчислювальними ресурсами діючих та перспективних інформаційних систем Фонду, а також забезпечення інформаційних систем неплатоспроможних банків.

Протягом 2017 була впроваджена оновлена система автоматизації продажу активів (рис. 2.2). Одним з головних етапів модернізації системи автоматизації продажу активів стало впровадження «голландських аукціонів» та підвищення темпів реалізації активів. Головною особливістю стало те, що відпала необхідність запуску нового бізнес-процесу співробітниками Фонду кожного разу, коли актив був не проданий, і його ціна зменшувалася.

Завдяки застосуванню оновленої системи автоматизації процесу продажу були впроваджені інструменти роботи з «голландськими аукціонами», автоматизовані етапи розміщення оголошень про аукціони на офіційному сайті Фонду та інформаційному порталі Фонду, автоматизовано оновлення інформації в публічному паспорті активу на інформаційному порталі. Оновлена система суттєво скоротила час роботи з активом на етапі його підготовки та продажу, а також зменшила вплив «людського фактору» на процес продажу.

У 2017 було впроваджено та модернізовано систему автономного електроживлення серверних приміщень. Було оновлено електричну інфраструктуру серверних, введено до експлуатації дизель-електростанцію, яка забезпечує працездатність інформаційних систем Фонду за умови відсутності електроживлення в мережі загального користування. Разом з цим, було впроваджено систему моніторингу кліматичних параметрів серверних приміщень Фонду, що є запорукою надійного функціонування серверного та телекомунікаційного обладнання Фонду.

Основною метою покращення інформаційної інфраструктури є забезпечення відмовостійкості її компонентів та забезпечення працездатності сервісів за умови можливих форс-мажорних обставин. Таким чином у 2017 році було впроваджено та виконано модернізацію систем віртуалізації інформаційних ресурсів Фонду для забезпечення їх доступності та зменшення загальної кількості обладнання, що використовується, завдяки більш ефективному використанню самого обладнання.

З метою забезпечення процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку в 2017 році було впроваджено в експлуатацію програмний комплекс з виведення неплатоспроможних банків з ринку, що складається з:

- зведеної бази даних, що містить дані з ОДБ/АБС неплатоспроможних банків, та, в свою чергу, має наступні компоненти:
 - ▶ сховище даних, що об'єднує дані з ОДБ/АБС банків та додаткові дані з виведення неплатоспроможних банків з ринку;
 - ▶ програмне забезпечення щоденної синхронізації даних з ОДБ/АБС банків (згідно п. 4);
 - ▶ АРМ співробітника Фонду з моніторингу та аналізу діяльності неплатоспроможних банків для формування, контролю та аналізу звітів, динамічних показників, включаючи конструктор звітів, що дозволяє динамічно формувати необхідні вибірки даних;
- системи керування процесами виведення неплатоспроможного банку з ринку, що функціонує на базі сховища даних, та, в свою чергу, складається з наступних компонентів:
 - ▶ модуль «Реалізація активів неплатоспроможних банків»;
 - ▶ модуль «Облік вимог кредиторів при ліквідації неплатоспроможних банків»;
 - ▶ модуль «Претензійно-позовна робота»;
 - ▶ модуль «Погодження і контроль кошторису банку»;
 - ▶ модуль «Заборгованість за кредитами НБУ»;
 - ▶ модуль «Аналітичні звіти».

Впровадження програмного комплексу для роботи з неплатоспроможними банками надало Фонду можливості:

- створити єдину уніфіковану інформаційну основу Фонду для прийняття рішень щодо забезпечення виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- автоматизації звітності неплатоспроможних банків, що надається до Фонду за різними напрямками діяльності;
- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю банків, які визнані неплатоспроможними;
- автоматизації роботи з активами неплатоспроможних банків;
- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;
- забезпечення аналізу показників діяльності проблемних банків з метою попередження критичного стану банку.

З метою покращення процесу здійснення виплат гарантованих сум вкладникам неплатоспроможних банків Фонд у лютому 2017 р. впровадив в експлуатацію інноваційний програмний комплекс «Автоматизована система виплат Фонду» (далі – АСВФ).

Впровадження АСВФ дало можливість:

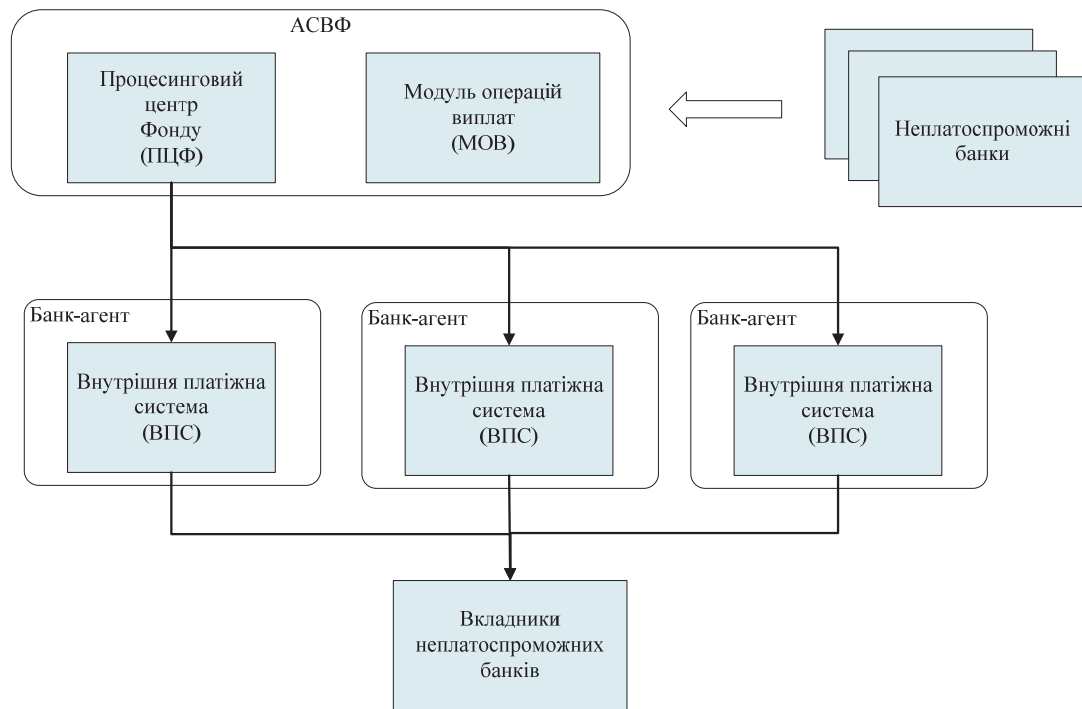

Рис. 2.3. Автоматизована система виплат Фонду

- здійснювати виплати відшкодування вкладникам у режимі реального часу;
- створити уніфіковану і повну інформаційну базу даних (далі – БД), що вміщує інформацію про операції виплат сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків;
- підвищити якість і швидкість обробки інформації про вкладників, що надходить від неплатоспроможних банків, за рахунок уніфікованого підходу до обліку інформації про вкладників і єдиного механізму контролю за дотриманням методології обліку виплат;
- застосовувати засоби електронного зв'язку для передачі інформації в процесі виплат відшкодувань вкладникам, що в свою чергу надало можливість оперативного здійснювати виплати та управляти процесами по виплатам.

У цілому загальна схема побудови АСВФ виглядає таким чином:

У результаті впровадження нової системи Фонд отримав ефективний інструмент із забезпечення виплат відшкодування вкладникам неплатоспроможних та ліквідованих банків, що надав такі переваги порівняно із «старими» системами виплат:

- **Вкладники отримали:**

розширення мережі пунктів виплат;

наближення пунктів виплат до вкладника;

оперативність виплат;

можливість отримання відшкодування по декільком НБ в одному пункті виплат;

безперервний процес виплат (вкладник має змогу отримати відшкодування в будь-який час до процесу завершення процедури ліквідації банку)

- **Фонд отримав:**

єдиний програмний комплекс з інформацією про виплати з початку дії ТА до закінчення ліквідації;

забезпечення гарантованої виплати відшкодувань за рахунок диверсифікації виплат різними БА;

зменшення ризиків втрати коштів Фонду за рахунок застосування різних типів розрахунків з БА;

оперативне управління процесами виплат (підключення/відключення БА, реєстрів отримувачів, блокування окремих записів тощо);

зменшення витрат ресурсів Фонду (фінансових, матеріальних);

значне зменшення паперового документообігу за рахунок зменшення потоку листів (заяв) від вкладників.

- **Банки-агенти отримали:**

спрощення входження банків у систему виплат в якості банків-агентів;

створення конкурентного середовища для банків-агентів (банки-агенти мають рівні умови);

зменшення витрат банками-агентами на рекламу по залученню нових клієнтів-вкладників;

залучення нових клієнтів-вкладників та ресурсів.

У цілому Фонд отримав високотехнологічний інструмент із забезпечення процесу виплат відшкодування вкладникам неплатоспроможних та ліквідованих банків, який дав можливість Фонду як ефективно

здійснювати виплати гарантованих сум вкладникам, так і загалом внести вклад у розвиток загальнодержавної інформаційної системи суспільних та державних ресурсів.

На виконання державної політики, що направлена на переведення діловодства державних установ у електронну форму, та на виконання Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», з урахуванням завдань, визначених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року Фонд гарантування в 2017 році здійснював удосконалення програмного забезпечення системи електронного документообігу Фонду (далі – СЕД АСКОД Фонду) та проводив підготовчі заходи щодо впровадження в Фонді безпаперового документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису.

Також в 2017 році розпочато роботи із запуску пілотного проекту для впровадження безпаперового документообігу з Національним банком України на базі СЕД АСКОД Фонду та системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ).

Впровадження безпаперового документообігу між Фондом та Національним банком України, а в перспективі і з іншими установами та підприємствами надасть Фонду такі переваги:

- запроваджується електронний взаємообмін документами між Фондом та НБУ (за виключенням документів з обмеженим доступом (БТ), постійного терміну зберігання та пересилання звернень громадян тощо);
- усі електронні документи завіряються ЕЦП відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- зменшення вартості пересилання документів;
- час передавання документів між системами електронного документообігу Фонду та НБУ (типу АСКОД) на відміну від звичайних засобів зв'язку (Укрпошта, спецзв'язок тощо) зменшується до декількох хвилин;
- зменшується кількість проміжних процедур по відправленню та отриманню кореспонденції (електронних документів) – практично електронні документи рухаються в напрямку з однієї СЕД АСКОД до іншої;
- отримання досвіду для переходу на електронний документообіг з іншими органами державної влади (Адміністрація Президента України, Кабінет

Міністрів України, судові установи тощо) та діючими банками.

Здійснено модернізацію СЕД АСКОД Фонду в напрямку централізації управління неплатоспроможними банками в сфері забезпечення документообігу між Фондом та неплатоспроможними банками. Фонд отримав інструмент безпаперового обміну з неплатоспроможними банками, що забезпечить надійність та швидкість передачі оригіналів електронних документів відповідно до вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронний цифровий підпис».

У зв'язку зі змінами у процесі подання звітності до Національного банку України та змінами в правилах надання звітності в 2017 році Фондом було проведено удосконалення програмного комплексу «Звітність банків» по напрямку внесення змін у процес прийому звітних форм в електронній формі та удосконалення системи дистанційного моніторингу фінансового стану банків.

У 2017 р. був впроваджений внутрішній корпоративний портал Фонду, в якому реалізовано інструменти для покращення ефективності роботи Фонду, а саме:

- соцмережа (обговорення, постановка і контроль завдань, управління продажами і багато іншого);
- управління завданнями і проектами (інструменти управління завданнями і проектами допомагають керівникам контролювати своєчасне виконання завдань у підрозділі, а підлеглим – не допускати порушень);
- документи онлайн (можливість спільного доступу до перегляду і редагування документів, з можливістю обговорення та збереження історії змін);
- диск (простір для зберігання документів та файлів компанії, доступ до якого можливий з будь-якого пристрою та будь-якого місця, де є Інтернет);
- календарі (електронні календарі та органайзери дозволяють складати графіки робочого дня, сортувати завдання, контролювати їх виконання, відзначати часові витрати на виконання, організувати збори та планерки);
- автоматизація бізнес-процесів (запроваджені бізнес-процеси для підрозділів Фонду дозволяють економити час співробітників, зосередитися на дійсно важливих справах);
- HR (візуальна структура фонду, швидкий пошук колег за ПІБ, телефоном, е-мейлом, зручна робота з зовнішніми користувачами, організація навчання та тестування співробітників).

3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Удосконалення законодавчої бази

Протягом 2017 року зміни до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» вносилися лише одного разу. Ці зміни пов'язані з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів», нормами якого передбачено можливість створення перехідного банку як у формі публічного, так і у формі приватного акціонерного товариства.

Крім того, Фонд протягом звітного року приймав активну участь в опрацюванні низки законопроектів, внесених на розгляд Верховної Ради України суб'єктами законодавчої ініціативи, у тому числі підтримував прийняття законопроектів, які є вкрай важливими для виходу з кризи та розвитку банківської системи, а також посилення інституційної спроможності Фонду, захисту прав вкладників та інших кредиторів неплатоспроможних банків.

3.2. Регуляторна діяльність фонду

Протягом 2017 року в рамках нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фондом було прийнято тридцять три нормативно-правові акти. Серед них:

чотири акти щодо реалізації повноважень стосовно забезпечення відшкодування коштів за вкладами, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.08.2017 № 3626 «Про затвердження Змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2017 року за № 1120/30988;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.09.2017 № 4304 «Про затвердження Змін до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2017 року за № 1276/31144;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.09.2017 № 4313 «Про затвердження Порядку фінансування процесу виплат банками-агентами гарантованої суми відшкодування за вкладами» зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2017 року за № 1254/31122;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28.09.2017 № 4469 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та визнання таким, що втратило чинність, рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05 грудня 2016 року № 2698» зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2017 року за № 1305/31173;

вісім актів щодо реалізації регуляторних повноважень, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 10.02.2017 № 502 «Про затвердження Правил пропускового та внутрішньо об'єктового режимів у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 березня 2017 року за № 307/30175;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 10.02.2017 № 503 «Про затвердження Порядку заміщення вакантних посад у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 березня 2017 року за № 306/30174;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20.02.2017 № 654 «Про удосконалення порядку складання та подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 березня 2017 року за №№ 360/30228-361/30229;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20.03.2017 № 1096 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07 квітня 2017 року за № 462/30330;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13.04.2017 № 1579 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 10 лютого 2017 року № 503», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 травня 2017 року за № 593/30461;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08.06.2017 № 2394 «Про затвердження Змін до Порядку дій працівників Фонду

гарантування вкладів фізичних осіб, до повноважень яких належить проведення моніторингу стану дотримання банком вимог порядку формування та ведення баз даних про вкладників, проведення банком банківських операцій», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 червня 2017 року за № 789/30657;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.11.2017 № 5113 «Про удосконалення порядку складання та подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 грудня 2017 року за №№ 1487/31355, 1488/31356;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18.12.2017 № 5452 «Про затвердження Змін до Положення про порядок накладання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб адміністративних штрафів» (знаходиться на державній реєстрації в Міністерстві юстиції України);

дев'ять актів щодо реалізації повноважень у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 06.02.2017 № 435 «Про внесення змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 02 березня 2017 року за № 296/30164;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.02.2017 № 491 «Про внесення змін до Положення про порядок відбору осіб, які можуть виконувати роботи (надавати послуги) неплатоспроможним банкам, що ліквідуються, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 березня 2017 року за № 305/30173;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15.05.2017 № 1976 «Про затвердження Положення про залучення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб до своєї роботи працівників банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 02 червня 2017 року за № 694/30562;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.05.2017 № 2204 «Про внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05 липня 2012 року № 2», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 21 червня 2017 року за № 780/30648;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.08.2017 № 3711 «Про затвердження Порядку складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2017 року за № 1104/30972;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.08.2017 № 3816 «Про внесення змін до Порядку здійснення та розрахунку витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 09 жовтня 2017 року за № 1237/31105;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 06.09.2017 № 3959 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2017 року за № 1193/31061;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.11.2017 № 5112 «Про внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 серпня 2017 року № 3711», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2017 року за № 1448/31316;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 14.12.2017 № 5397 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку» (знаходиться на державній реєстрації в Міністерстві юстиції України);

дванадцять актів щодо реалізації повноважень у сфері управління та продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.01.2017 № 337 «Про затвердження Змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 24 лютого 2017 року за № 259/30127;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13.03.2017 № 979 «Щодо пілотного проекту щодо реалізації активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 березня 2017 року за № 433/30301;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.03.2017 № 1302 «Про створення комісії з розгляду скарг та підготовки пропозицій стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна)», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2017 року за № 544/30412;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.05.2017 № 1872 «Про внесення змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 01 червня 2017 року за № 687/30555;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.06.2017 № 2783 «Щодо внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду

гарантування вкладів фізичних осіб від 13 березня 2017 року № 979», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 червня 2017 року за № 915/30783;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.07.2017 № 2837 «Про утворення Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації та продажу активів, делегування йому частини повноважень виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 липня 2017 року за № 932/30800;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20.07.2017 № 3116 «Про внесення змін до Положення про комісію з розгляду скарг та підготовки пропозицій стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2017 року за № 1000/30868;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20.07.2017 № 3117 «Про пілотний проект щодо реалізації активів (майна) банків, що ліквідуються, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2017 року за № 999/30867;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 03.08.2017 № 3375 «Про внесення змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 серпня 2017 року за № 1058/30926;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23.08.2017 № 3778 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 вересня 2017 року за № 1130/30998;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.12.2017 № 5290 «Про внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20 липня 2017 року № 3117», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2017 року за № 1578/31446;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 14.12.2017 № 5398 «Про внесення змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04 січня 2017 року за № 16/31468.

З метою реалізації положень статті 6 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та статті 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» рішенням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 16 листопада 2017 року № 5051 затверджено План підготовки проектів регуляторних актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2018 рік, який опубліковано на офіційному веб-сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – www.fg.gov.ua.

План містить інформацію щодо найменування проектів регуляторних актів, які Фондом заплановано розробити в 2018 році, цілі прийняття, строк підготовки, найменування структурного підрозділу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, відповідального за його розробку. Інформація, зазначена у плані, надає можливість суб'єктам господарювання та фізичним особам планувати свою подальшу діяльність, приймати участь в обговоренні проекту регуляторного акту та удосконаленню його написання, сприяє захисту їх прав.

4. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

4.1. Інформування громадськості

Звітний період знаменувався подальшим виведенням неплатоспроможних банків з ринку, масованим продажем активів неплатоспроможних банків, великою кількістю судових процесів з метою відстоювання законності прийнятих Фондом рішень щодо неплатоспроможних банків. Саме тому у своїх комунікаціях із громадськістю Фонд дотримувався основних базових принципів, а саме – прозорості, відкритості і оперативності. Основним завданнями комунікаційної діяльності залишались зміцнення довіри громадян до банківської та фінансової систем держави, мінімізація соціальної напруженості, захист прав та законних інтересів вкладників банків.

Фонд продовжував інформування громадян про порядок отримання гарантованого відшкодування, виведення неплатоспроможних банків з ринку, діяльність Фонду в напрямку збереження та продажу активів неплатоспроможних банків. Також особлива увага приділялась реалізації антикризових комунікацій, підтримці репутації Фонду, недопущенні паніки серед позичальників і кредиторів банків, що ліквідуються та/або визнаються неплатоспроможними.

У 2017 році для забезпечення максимальної інформаційної підтримки процесу реалізації активів неплатоспроможних банків, Фондом на постійній основі готувались та розсилались представникам ЗМІ інформаційні матеріали та прес-релізи про заплановані аукціони, виставлені на продаж найцікавіші активи банків та результати проведених торгів. Окрім цього, із запровадженням нової системи продажу активів – голландської моделі проведення аукціонів, Фондом гарантування вкладів активно оприлюднювались і поширю-

вались матеріали про етапи впровадження нової моделі продажу активів, особливості проведення торгів та ефективність такої моделі.

Для максимального залучення і стимулювання професійних учасників ринку та потенційних покупців Фонд гарантування вкладів спільно з ProZorro. Продажі проводив круглі столи, навчальні тренінги, робочі семінари, під час яких демонструвались покрокові схеми участі в аукціонах та етапи проведення торгів, надавались роз'яснення про умови завершення автоматичного покрокового зниження ціни лоту, можливості встановлення власної цінової пропозиції та визначення переможця аукціону.

Загалом, протягом 2017 року Фондом було організовано 6 засідань прес-клубів, брифінгів та прес-конференцій, до участі в яких запрошувалися незалежні експерти, представники ЗМІ, які спеціалізуються на фінансовій та банківській тематиці. Підготовлено та розіслано інформаційним агентствам і представникам ЗМІ близько 800 прес-релізів та інформаційних повідомлень. Крім того, представниками Фонду гарантування було здійснено більше 20 виступів на телебаченні та радіо і надано більше 30 тематичних інтерв'ю для електронних та друкованих ЗМІ.

Основним каналом комунікації у звітному році залишалась офіційна сторінка Фонду гарантування в мережі Інтернет – www.fg.gov.ua. На сайті Фонду активно оприлюднювалась вся інформація щодо діяльності Фонду в рамках виведення неплатоспроможних банків з ринку, в тому числі новини, оголошення, статистичні дані та звітність. Загалом протягом 2017 року офіційну

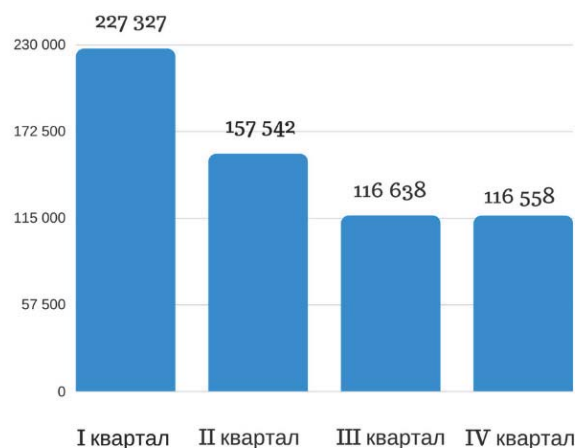

Рис. 4.1. Динаміка відвідування веб-сайту Фонду в 2017 році

сторінку Фонду відвідало понад 550 тис. користувачів (рис. 4.1). Для розширення доступу громадськості до інформації та полегшення пошукової спроможності впродовж року на сторінці Фонду проводились технологічні модифікації з удосконалення структури сайту з урахування принципів простоти подачі та сприйняття інформації цільовою аудиторією.

Додатково до інформування громадськості через веб-сайт та соціальні мережі Фонд на виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» здійснював своєчасне публікування в офіційних засобах масової інформації – газетах «Голос України» та/або «Урядовий кур'єр» оголошень (повідомлень), зокрема про запровадження в неплатоспроможних банках тимчасової адміністрації, початок процедури ліквідації банків та здійснення виплат, фінансову звітність Фонду гарантування вкладів тощо. Загалом у 2017 році в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» було опубліковано більше 70 оголошень.

Інформаційно-консультаційний центр та «гаряча лінія» Фонду

Комунікації з громадськістю в 2017 році здійснювалися Фондом шляхом розміщення актуальної інформації в мережі Інтернет, з використанням «гарячих ліній Фонду», безпосередніх зустрічей (консультацій і роз'яснень) з громадянами, а також шляхом надання письмових відповідей на звернення (запити) як клієнтів неплатоспроможних банків так і інших зацікавлених фізичних і юридичних осіб.

Найбільш оперативним та доступним для користувачів каналом комунікацій залишаються «гарячі лінії» Фонду. Загальна кількість роз'яснень та консультацій, що були надані телефоном складає 167075. Цей канал також використовується для оперативного отримання інформації про неправомірні дії працівників Фонду та скарги на діяльність банків-агентів Фонду. Такі звернення належним чином фіксуються та розглядаються відповідними підрозділами Фонду.

Необхідною і важливою складовою комунікацій також залишаються безпосередні консультації вкладників та інших клієнтів неплатоспроможних банків з метою надання роз'яснень та допомоги при оформленні документів. Так, протягом 2017 року було надано 6587 консультацій громадянам з питань діяльності Фонду та оформлення документів (рис. 4.2).

Інформаційно-консультаційним центром Фонду, який є відповідальним за забезпечення доступу до публічної інформації, було опрацьовано та надано 2786 відповідей на запити щодо отримання публічної інформації, розпорядником якої є Фонд. Працівники управління з питань інформаційної політики представляли інтереси Фонду в 59 справах, які розглядалися Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, та іншими урядовими організаціями.

Важливою складовою комунікацій з громадянами є сторінка Фонду у соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/fg.gov.ua/> на якій протягом року розміщено 511 публікацій. У 2017 році кількість користувачів сторінки зросла на 21 відсоток, а загальна кількість переглядів зросла до 600 000.

У звітному році громадянам надавалися нові типи консультацій, зокрема:

- з питань продажу активів (майна) банків та проведення відкритих торгів (аукціонів). З цією метою розроблені інформаційні матеріали щодо реалізації активів (майна) банків, що ліквідуються, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону;
- інформування позичальників про запровадження нових умов реструктуризації кредитної заборгованості. З цією метою проінформовано 28460 позичальників неплатоспроможних банків.

Також проведено підготовчу роботу для надання громадянам консультацій з метою підвищення загальної фінансової грамотності.

Рис. 4.2. Взаємодія з громадськістю в 2017 році

4.2. Фінансова просвіта та захист прав вкладників

У 2017 році Фонд продовжував просвітні заходи з метою підвищення обізнаності громадян про систему гарантування вкладів, права і обов'язки споживачів фінансових послуг. Адже, підвищення фінансової грамотності населення, а також захист прав інтересів вкладників – законодавчо визначені функції Фонду. Для того, щоб досягти найширшої аудиторії, особливо користувачів фінансових послуг старшого віку, на початку року Фондом було розроблено сценарії і виготовлено три анімаційні відеоролики: «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» (1 хв. 51 сек.), «Депозитний договір без таємниць» (2 хв. 18 сек.), «Пам'ятка позичальника» (1 хв. 51 сек.). У відеороликах коротко і у доступній формі подано інформацію про розмір гарантованої суми відшкодування, види вкладів, що гарантуються Фондом, основні права та обов'язки споживачів банківських послуг, адресу веб-сайту та номер телефонної «гарячої лінії». Окремий ролик був присвячений питанням погашення кредитів позичальниками банків, що ліквідуються.

Отримавши на свій запит від Національної ради з питань телебачення та радіомовлення лист про визнання вищезазначених відеороликів такими, що мають ознаки соціальної реклами, Фонд звернувся до загальнонаціональних та регіональних телеканалів різних форматів з проханням про їх трансляцію. У результаті протягом березня-травня 2017 року відеоролики транслювалися безкоштовно як соціальна реклама на 17 телеканалах, у тому числі загальнонаціональних. Фонд також організував трансляцію в якості соціальної реклами трьох освітніх аудіороликів. Протягом двох місяців аудіоролики Фонду прозвучали майже 3000 разів на 19 загальнонаціональних та регіональних радіостанціях.

Також у 2017 році Фонд приєднався до нового проекту міжнародної технічної допомоги «Трансформація фінансового сектору», що реалізується за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Було підписано Протокол про співпрацю та спільний

**БІЛЬШЕ 1 000 000 УКРАЇНЦІВ
ОТРИМАЛИ ВІДШКОДУВАННЯ СВОЇХ ВКЛАДІВ**

план заходів на рік. У рамках цієї співпраці Фонд разом із іншими партнерами проекту, зокрема Національним банком та Університетом банківської справи, долучився до розробки і реалізації комплексної програми підвищення фінансової обізнаності громадян в Україні.

Так, Фонд разом із партнерами взяв участь у «Днях фінансової обізнаності» освітніх заходах, що пройшли в чотирьох містах – Одесі, Львові, Харкові та Дніпрі під гаслом «Керуй фінансами впевнено!», і були покликани заохотити громадян приділити більше уваги управлінню власними фінансами та бюджетом. Під час «Днів фінансової обізнаності» представники Фонду гарантування прочитали лекції на тему «Система гарантування банківських вкладів в Україні» та «Безпека банківських вкладників: як не втратити заощадження та захистити свої інтереси», а також провели тренінги для викладачів вищих навчальних закладів.

Крім того, за підтримки Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» фахівці Фонду, які безпосередньо спілкуються із вкладниками та іншими клієнтами банків, відвідувачами інформаційно-консультаційного центру, взяли участь у тренінгу для тренерів за програмою «Фінансова обізнаність для впевненого майбутнього». Під час заходу майстер-тренери, залучені Проектом USAID, розповіли як ефективно навчати фінансовій грамотності дорослу аудиторію, поділилися методиками тренерської майстерності та власними напрацюваннями. Учасники також мали можливість провести свої перші заняття в ролі тренерів та отримати зворотній зв'язок від ведучих та колег. Очікується, що навчені за програ-

мою співробітники Фонду використають отримані знання та навички у процесі надання консультацій з питань гарантування вкладів та проведення навчань і консультацій для підвищення фінансової обізнаності громадян.

Захист прав вкладників

Фонд здійснює контроль за дотриманням банками вимог щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників. Спеціально створений у Фонді відділ забезпечує дотримання банками-учасниками Фонду вимог до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку з питань, що стосуються функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, а також вимог щодо порядку розкриття інформації для вкладників про умови надання банківських послуг із залучення вкладів. Крім цього відділ забезпечує дотримання банками-агентами Фонду прав вкладників при виплаті гарантованих сум відшкодування.

У звітному році відділом було здійснено дистанційний моніторинг діяльності 93 банків України на предмет відповідності вимогам «Порядку здійснення Фондом гарантування фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників», затвердженого рішенням виконавчої дирекції від 26.05.2016 № 825 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 червня 2016 р. за № 874/29004 (далі – Порядок). У процесі моніторингу перевірялось виконання банками вимог, що надають можливість вкладникам отримати

більше інформації про фінансову послугу банку та систему гарантування вкладів ще до укладення договору. Крім того, перевірялося виконання вимог до банків-агентів Фонду.

За результатами моніторингу направлено 50 листів банкам, які порушили Порядок та отримано зворотний зв'язок щодо усунення банками зауважень Фонду.

За звітний період відділом захисту вкладників опрацьовано більше 3000 письмових звернень/скарг громадян.

4.3. Співпраця з громадськими організаціями

Рада громадського моніторингу (РГМ) до складу якої входять представники громадських організацій ГО «Спілка вкладників АТ «Дельта Банк» (АТ «Дельта Банк»), ГО «Громадський контроль банків» (ПАТ «ВіЕйБі Банк»), ГО «Правозахисна рада України» (ПАТ «КБ «Фінансова ініціатива»), ГО «Асоціація потерпілих вкладників «Форум СОС» (ПАТ «Банк Форум»), ГО «Національне благо України» (АТ «Банк «Фінанси та Кредит») разом із Фондом організують заходи, на яких на професійному рівні обговорюються питання захисту прав вкладників та кредиторів неплатоспроможних банків.

Фондом також постійно здійснюються робочі зустрічі з представниками ініціативних груп інших неплатоспроможних банків, на яких обговорюються нагальні питання виведення неплатоспроможних банків з ринку.

З метою залучення представників громадськості до процесів, пов'язаних із реалізацією активів неплатоспроможних банків, Фонд проводив зустрічі для

Завдяки діям працівників відділу значно прискорено процедуру виконання вимог виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам на підставі рішень судів про включення до переліку вкладників, які вступили в законну силу (близько 1000 звернень).

Разом з цим, відділ захисту прав вкладників запобігає отриманню коштів особами, які є учасниками шахрайських схем акціонерів та/або посадових осіб неплатоспроможних банків.

обговорення поточної ситуації щодо продажу активів неплатоспроможних банків через систему «ProZorro. Продажі» та проектів співробітництва з міжнародними торговельними майданчиками та «КПМГ-Україна».

Актуальним питанням для обговорення з громадськістю також стало запобігання і протидія корупції та дотримання працівниками Фонду вимог антикорупційного законодавства. З метою опрацювання питань удосконалення законодавства та антикорупційної діяльності у складі РГМ створено Комітет з удосконалення законодавчої бази та Тимчасова робоча група з запобігання та протидії корупції. Крім того, було організовано засідання «круглих столів», зустрічі та консультації з представниками громадських об'єднань з метою врахування пропозицій громадськості при розробці проектів нормативно-правових актів та інші заходи, спрямовані на ефективну взаємодію з вкладниками та кредиторами неплатоспроможних банків.

4.4. Міжнародна співпраця

Фонд, як постійний член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) та Європейського форуму страховиків депозитів (ЄФСД), у 2017 році брав активну участь у роботі цих організацій. Крім того, протягом звітного періоду Фонд активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями – Світовим банком, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Європейським банком реконструкції і розвитку, Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

У 2017 році Фонд представляв Україну на загальних зборах та міжнародній конференції МАСД, що відбулися в Квебеку, Канада, а також на щорічних зборах членів ЄФСД у Осло, Норвегія. Директор департаменту консолідованого продажу активів активно брав участь у форумах та семінарах щодо проблемних активів та презентував досвід Фонду у сфері реалізації активів банків, що ліквідуються, для учасників двох міжнародних форумів з питань інвестицій у проблемні активи, що відбулися у Празі та Відні, а також разом з заступником директора-розпорядника представляли Фонд на Українському банківському дні в Лондоні. Фахівці Фонду також брали участь у семінарі Світового банку з питань вирішення нових викликів у фінансуванні, інвестиціях, внесків на основі оцінки ризиків та стрес-тестуванні систем страхування депозитів у Відні.

Крім того, продовжувалася активна двостороння співпраця між Фондом та членами Євразійського регіонального комітету МАСД. Так, у серпні відбувся робочий візит до Фонду делегації із Республіки Азербайджан, до складу якої увійшли представники Палати з нагляду за фінансовими ринками. Метою приїзду стало вивчення досвіду України у виведенні неплатоспроможних банків з ринку. Програмою візиту, зокрема, було передбачено обговорення нормативно-правових актів та процедур Фонду передусім щодо роботи з попередньо кваліфікованими особами, першочергових

заходів при запровадженні тимчасової адміністрації, підготовки плану врегулювання, методики проведення оцінки активів банків.

Також у звітному році Фонд розпочав співпрацю з Проектом USAID «Трансформація фінансового сектору» у сфері підвищення фінансової обізнаності громадян.

На постійній основі здійснювалася ефективна співпраця з Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США. Так, у Фонді працював довгостроковий радник та короткострокові експерти з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами.

Продовжив роботу Проект Європейського банку реконструкції і розвитку «Технічне співробітництво з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», консультантом якого є ТОВ «КІПМГ-Україна». Його метою є надання допомоги Фонду з метою підвищення потенціалу та можливостей у рамках реалізації його прав та повноважень. Співробітництво здійснюється шляхом надання консультаційної допомоги та експертної підтримки.

У результаті співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги планується вдосконалити та адаптувати діяльність Фонду відповідно до нових норм законодавства та сучасних викликів. З метою розбудови ефективної системи гарантування вкладів та врегулювання банків, Україна прагне до впровадження міжнародних стандартів та бере до уваги найкращий досвід, напрацьований різними країнами у цій сфері. Реалізація положень базових міжнародних документів допоможе краще захистити вкладників, більш ефективно вирішувати проблеми неплатоспроможних фінансових установ.

Фонд висловлює щирі подяку всім міжнародним партнерам за співпрацю.

5. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

5.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду

Станом на 1 січня 2018 року учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) було 83 банки, які мали ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій.

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що участь банків у Фонді є обов'язковою. Банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. АТ «Ощадбанк» не є учасником Фонду. Динаміка участі банків у Фонді наведена на рис. 5.1.

За 2017 рік із реєстру учасників було виключено 16 банків (в попередньому – 19 банків):

- 11 банків – відкликання банківської ліцензії та ліквідація;
- 4 банки – відкликання банківської ліцензії та генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій у зв'язку з припиненням банківської діяльності без припинення юридичної особи;
- 1 банк – виключення із Державного реєстру банків у зв'язку із його реорганізацією шляхом приєднання за спрощеною процедурою.

Станом на 01.01.2018 року в двох учасниках Фонду, які були віднесені Національним банком України до категорії неплатоспроможних, діяла тимчасова адміністрація (рис. 5.2).

Згідно рішення Правління Національного банку України від 10 лютого 2017 року № 76-рш, станом на 01.01.2018 учасники Фонду розподіляються на окремі групи наступним чином: 4 банки з державною часткою; 23 банки іноземних банківських груп; 54 банки з приватним капіталом, 2 неплатоспроможні банки.

Аналіз фінансових показників учасників Фонду проводився на підставі балансових даних за станом на 01 січня, 01 липня, 01 жовтня 2017 року та 01 січня 2018 року.

Слід зазначити, що з початку 2017 року з реєстру Фонду були виключені 16 банків, що мало незначний вплив на динаміку системних показників через невелику питому вагу виключених учасників.

Загальні дані про основні балансові показники банків, виключених з реєстру Фонду протягом 2017 року, наведені в таблиці 5.1.

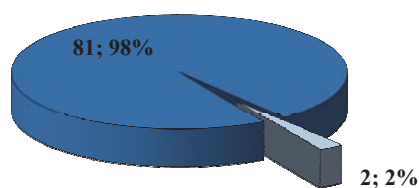
У минулому році НБУ чотири рази змінював облікову ставку, яка на початку року дорівнювала 14,0%. Протягом перших 9 місяців ставка двічі знижувалась: спочатку до 13,0% (з 14.04.2017), а потім до 12,5% (з 26.05.2017). Проте в останньому кварталі 2017 року облікова ставка була підвищена два рази: з 27.10.2017 ставку було встановлено на рівні 13,5%, а з 15.12.2017 збільшено до 14,5%.

Така динаміка обумовлена зміною інфляційних очікувань протягом року, які в останні місяці погіршились. У 2017 році споживча інфляція зросла до 13,7% і, таким чином, перевищила цільовий показник $8\% \pm 2$ в.п., встановлений в основних засадах грошово-кредитної політики на 2017 рік та середньострокову перспективу. Для порівняння: за весь 2016 рік зростання індексу споживчих цін склало 12,4%.

Наприкінці року посилювалися коливання обмінного курсу гривні, внаслідок чого вона повільно знецінилась відносно основних світових валют. Так, з початку 2017 року офіційний курс гривні до долара США знизився на 0,876365 грн, або на 3,2% і станом на 01.01.2018 склав 28,067223 грн за долар, а офіційний курс гривні до євро впав на 5,07282 грн або на 17,8% і станом на 01.01.2018 дорівнював 33,495424 грн за євро.

Рис. 5.1. Динаміка участі банків у Фонді

■ Учасники Фонду □ Неплатоспроможні

Рис. 5.2. Статуси учасників Фонду станом на 01.01.2018

Основні тенденції учасників Фонду в 2017 році

Аналізуючи результати діяльності банків у 2017 році, слід звернути увагу як на позитивні, так і негативні тенденції.

Звітний рік характеризується значними методологічними змінами в частині оцінки ризиків від активних операцій, приведенням статутного капіталу до рівня офіційно встановленого мінімального розміру, ростом валюти балансу, трансформацією напрямків розміщення коштів (вкладення коштів в ощадні сертифікати НБУ заміщують більш ризиковий напрямок – кредитування), збільшенням обсягів кредитування за рахунок розширення роздрібного кредитування, стабілізацією відтоку валютних вкладів та приростом вкладів в національній валюті.

Серед негативних факторів залишаються високий рівень проблемних активів у балансах учасників Фонду, у т.ч. значний обсяг простроченої кредитної заборгованості, звуження ресурсної бази банківської системи, триває зменшення строковості зобов'язань, недостатній рівень довіри з боку вкладників.

За підсумками 2017 року валюта балансу банківської системи продемонструвала зростання, хоча в першій половині року вона зменшилась. Її обсяг станом на

01.01.2018 склав 1 116 162,3 млн грн проти 1 061 079,8 млн грн на початку року, збільшившись на 55 082,5 млн грн або 5,2% (за весь минулий рік зменшення становило 42 269,6 млн грн або 3,8%). Зміна тренду відбулась протягом III кварталу, коли валюта балансу зросла на 39 894,4 млн грн після скорочення в першому півріччі на 28 941,5 млн грн.

Головними чинниками зростання стали продовження капіталізації банківської системи і пов'язане з ним збільшення кредитних та інвестиційних портфельів діючих банків. Враховуючи рівень доларизації економіки, коли більшість валютних активів і зобов'язань номіновані в доларах США, вплив коливань курсу національної валюти був незначним.

Сукупні активи учасників Фонду в 2017 році зросли на 85 009,5 млн грн або на 5,7% і на 01.01.2018 становили 1 579 820,1 млн грн проти 1 494 810,6 млн грн на початку року. Зростання активів за підсумками другого півріччя склало 115190,4 млн грн, в той час як за перше вони скоротились на 30 180,9 млн грн.

Триває тенденція зменшення обсягу високоліквідних активів банківської системи (готівки, коштів в НБУ та коштів на вимогу в інших банках), які в звітному році зменшились на 10 955,6 млн грн або на 6,8% і на 01.01.2018 становили 151 186,7 млн грн проти 162 142,3 млн грн на початку року, а їх доля в сукупних активах знизилась з 10,9% до 9,6%.

Обсяг кредитного портфеля в 2017 році збільшився незначно, відновившись у другому півріччі після скорочення в першій половині року. Разом з тим, чистий портфель зменшився через погіршення якості кредитної заборгованості і формування додаткових резервів наприкінці року.

Кредити, надані суб'єктам господарювання, протягом 2017 року знизились на 643,3 млн грн або на 0,1% (з 725 464,5 млн грн на 01.01.2017 до 724 821,2 млн грн на 01.01.2018). З іншого боку, саме корпоративний порт-

Таблиця 5.1

Дані про балансові показники банків, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2017 року (станом на 01.01.2017)

Показники	Чисті активи		Сукупні зобов'язання	Власний капітал			
	всього	у т.ч. кредитно-інвестиційний портфель за вирахуванням резервів		всього	у тому числі		
					сплачений статутний капітал	результати діяльності до 2016 року	результат діяльності за 2016 рік
1	2	3	4	5	6	7	8
По 16 виключеним банкам, млн грн	21614,0	15929,6	19919,8	1694,2	3288,5	- 833,0	- 1853,9
Питома вага в загальній сумі по Фонду, %	2,0	2,1	2,1	1,6	0,9	0,6	1,2
Довідково:							
Загальна сума по Фонду, млн грн	1061079,8	764194,0	954360,5	106719,3	382986,1	- 140235,2	- 160389,7

фель найшвидше зростав у другій половині року, приріст у обсязі 26154,7 млн грн після падіння на 26798,0 млн грн у першому півріччі.

У III і IV кварталах банки нарощували кредитування бізнесу. Чисті гривневі кредити корпораціям у 2017 році найпомітніше зросли в державних та іноземних банках. Основними корпоративними позичальниками, які забезпечили зростання кредитування, були держмонополії, підприємства торгівлі та сільського господарства.

Кредити фізичним особам за 2017 рік зросли на 4 186,3 млн грн або на 3,2% і станом на 01.01.2018 становили 135 881,6 млн грн проти 131 695,3 млн грн на початку року. Збільшення їх обсягу в III і IV кварталах дозволило повністю знівелювати скорочення, яке мало місце в першій половині року. При цьому суттєво зросло споживче кредитування населення, а найбільш високі темпи зростання показали Приватбанк та банки з приватним капіталом.

Через значне зростання номінальних обсягів простроченої заборгованості доля прострочених боргів з урахуванням нарахованих доходів в структурі кредитного портфеля збільшилась на 8,3 процентних пункти (з 26,9% до 35,2%).

Розмір резервів під кредитні ризики з початку 2017 року збільшився на 42467,5 млн грн або на 10,3%, а рівень покриття резервами кредитного портфеля зріс з 44,5% до 47,2%, що свідчить про подальше зниження його якості. Обсяг непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів на кінець 2017 року в платоспроможних учасниках Фонду становив 503 052,6 млн грн, а їх доля в кредитному портфелі складала 53,7%. Більше всього непрацюючих кредитів було в банках з державною часткою, а найменше – в банках з приватним капіталом.

Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи в загальному кредитному портфелі банків з державною часткою (без вирахування резервів) займали 73,6% (у т. ч. в Приватбанку – 87,6%). У платоспроможних банках іноземних банківських груп та банках з приватним капіталом аналогічний показник складав 41,0% та 24,1% відповідно. При цьому протягом другого півріччя 2017 року доля непрацюючого кредитного портфеля мала тенденцію до зменшення через надання банками нових позик та розпродаж поганих боргів.

На фоні проблемної динаміки кредитного портфеля загальний обсяг вкладень учасників Фонду в цінні папери (ЦП) та похідні фінансові активи (ПФА) продовжив зростати третій рік поспіль і станом на 01.01.2018 склав 358 092,8 млн грн, що на 77 948,2 млн грн або на 27,8% більше рівня початку року. Головною складовою портфеля залишаються державні цінні папери (ОВДП та депозитні сертифікати НБУ), на які припадає 88,7% усіх вкладень. Натомість обсяг вкладень у корпоративні цінні папери, як і торік, продовжив скорочуватись і за звітний рік зменшився на 1 529,1 млн грн або на 14,5%. Така тенденція не може вважатись позитивною, оскільки

замість кредитування реального сектору економіки вільні кошти спрямовуються банками на придбання безризикових державних облігацій і сертифікатів НБУ, в яких наразі зосереджена лєвова частка їх вкладень у цінні папери.

Динаміка зобов'язань учасників Фонду з початку 2017 року свідчить про їх зменшення протягом першого півріччя з подальшим зростанням у другій половині року, що дозволило не тільки відновити обсяги початку року, а й перевищити їх. Основними статтями скорочень були міжбанківські кредити і депозити (у т. ч. позики, отримані від НБУ), зобов'язання за субординованим боргом та ощадними (депозитними) сертифікатами. Зростання спостерігалось за рахунок збільшення клієнтських залишків до запитання і строкових вкладів у гривні.

У цілому за 2017 рік обсяг зобов'язань збільшився на 33 528,5 млн грн або на 3,5% і станом на 01.01.2018 склав 987 889,0 млн грн проти 954 360,5 млн грн станом на 01.01.2017. Враховуючи, що за 2016 рік сукупні зобов'язання знизились на 60 526,5 млн грн або на 6,0%, їх зростання за останні півроку свідчить про фактичну зміну тренду в цілому по системі.

Доля строкових коштів в структурі зобов'язань учасників Фонду протягом 2017 року продовжила скорочуватись і станом на 01.01.2018 склала 51,3% (за попередній 2016 рік вона зменшилась з 62,9% до 57,6%). Таким чином, тенденція щодо зменшення строкового ресурсу, що розпочалась з початку 2014 року, триває, хоча з другої половини 2017 року таке зменшення уповільнилось, а негативна динаміка щодо скорочення строкових депозитів клієнтів змінилась на протилежну за рахунок вкладів в національній валюті. Якщо такий тренд збережеться й надалі, це дозволить сподіватись на поступову стабілізацію ситуації з ресурсною базою банків і подальшу активізацію кредитування, яке вже почало зростати.

Динаміка змін процентних ставок свідчить про поступове зниження вартості кредитів на внутрішньому ринку. Так, за даними НБУ, середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті наприкінці 2017 року становила 16,6% проти 17,7% на початку. Для кредитів у іноземній валюті зазначений показник дорівнював відповідно 5,9% проти 8,2%. При цьому середні ставки за гривневими кредитами для бізнесу за минулий рік практично не змінилися, залишившись на рівні 16,1%, а для фізичних осіб знизились з 30,5% до 25,7%.

Паралельно із здешевленням кредитів відбувалось зниження вартості залучення коштів на вкладні рахунки, яке триває вже третій рік поспіль. Водночас, обмежені обсяги цього ресурсу і високий рівень конкуренції між банківськими установами дещо стримували темпи такого зниження. Також після поетапного підвищення НБУ облікової ставки до 16,0% вартість гривневих вкладів у IV кварталі 2017 року почала зростати, хоча

вартість валютних депозитів залишається на історично низькому рівні.

За даними НБУ, наприкінці минулого року відсоткові ставки за короткостроковими і довгостроковими депозитами в гривні склали відповідно 9,8% та 14,6%, а за короткостроковими і довгостроковими депозитами в іноземній валюті – відповідно 2,8% та 4,6%. При цьому рівень ставок на початку 2017 року для гривневих короткострокових і довгострокових вкладів становив відповідно 9,8% та 18,3%, а для короткострокових і довгострокових вкладів у іноземній валюті – відповідно 5,0% та 6,9%.

Поступове зниження процентних ставок призводить до зменшення процентних доходів та витрат учасників Фонду, які вже декілька років поспіль мають тенденцію до скорочення.

Процентні доходи скорочуються за рахунок зменшення доходів від кредитних операцій з суб'єктами господарювання, хоча доходність кредитів, наданих фізичним особам, залишається сталою, а процентні доходи від операцій з цінними паперами навіть зростають за рахунок значного збільшення доходів від ОВДП та сертифікатів НБУ. У звітному році учасники Фонду заробили процентних доходів на 11 876,0 млн грн менше ніж торік, а їх питома вага в структурі доходів знизилась до 68,5% проти 70,1% за підсумками 2016 року.

Таке зниження доходів від основної діяльності банки частково компенсували збільшенням комісійних доходів, розмір яких за звітний рік перевищив результат попереднього року на 4 657,7 млн грн, а їх доля в структурі доходів зросла з 16,8% до 21,2%.

Також, враховуючи поступове зменшення доходів, банки намагались скорочувати свої витрати, які в 2017 році знизились на 147 136,8 млн грн у порівнянні з 2016 роком. Головною складовою витрат у 2017 році виступали процентні витрати, хоча торік це були відрахування в резерви. При цьому, залишилась тенденція поступового зменшення абсолютного розміру процентних витрат, що стало наслідком зниження процентних ставок банків за коштами клієнтів, яке триває вже декілька років поспіль.

Відрахування в резерви в 2017 році суттєво скоротились: в порівнянні з 2016 роком їх обсяг зменшився майже в 4 рази. Доля відрахувань в резерви в загальному обсязі витрат 2017 року склала 27,6% проти 60,3% торік. Таке різке скорочення пояснюється тим, що основну частину резервів під активні операції банки сформували в 2016 році. Саме за рахунок суттєвого зменшення відрахувань у резерви загальний обсяг витрат учасників Фонду в минулому році скоротився на 44,6% відносно рівня 2016 року.

За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду був від'ємним у розмірі 26 530,4 млн грн, тобто в цілому банківська система продовжує працювати збитково. Як і раніше, це пояс-

нюється постійним зростанням резервів під кредитні ризики на фоні триваючого зменшення доходності активних операцій. Разом з тим, завдяки суттєвому скороченню відрахувань у резерви минулорічний збиток виявився в 6 разів меншим ніж у 2016 році.

Серед груп банків у 2017 році прибуткову діяльність продемонстрували всі державні банки крім Приватбанку, річний збиток якого в сумі 22 965,9 млн грн призвів до негативного консолідованого результату всієї групи в розмірі 21 407,2 млн грн. Банки з іноземним капіталом отримали чистий збиток в сумі 5 068,7 млн грн через збиткову діяльність банків з державним російським капіталом, сукупний від'ємний результат яких склав 11 808,2 млн грн. Платоспроможні банки з приватним капіталом показали консолідований річний прибуток у розмірі 1 557,2 млн грн, а обидва неплатоспроможні банки завершили рік зі збитками на загальну суму 1611,7 млн грн.

На сьогодні головними проблемами банківської системи залишаються: низька якість активів, високий рівень непрацюючих кредитів, зосередження значних коштів в державних цінних паперах замість спрямування на кредитування економіки, зменшення платоспроможної клієнтської бази, висока вартість залучення ресурсів на ринку, продовження роботи банківських установ з низькою фінансовою стійкістю, слабкий рівень захисту прав кредиторів.

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників Фонду в 2017 році збільшився на 21 554,0 млн грн або на 20,2% і досяг 128 273,3 млн грн (для порівняння: протягом попереднього року обсяг власного капіталу зріс на 18 256,9 млн грн або на 20,6%). Основною причиною збільшення було продовження докапіталізації банківських установ за рахунок додаткових внесків акціонерів з метою досягнення офіційно встановленого мінімального розміру статутного фонду в сумі 200,0 млн грн. Завдяки цьому фактору приріст статутного капіталу учасників Фонду склав 66093,6 млн грн або 17,3%. При цьому збільшення власного капіталу спостерігалось по 70 банкам, а його зменшення – по 13 банкам. Двоє учасників Фонду станом на 01.01.2018 мали від'ємний капітал (торік – лише один). Власний капітал решти банків був додатним.

На виконання положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014 №1586-VII, який передбачає збільшення мінімального розміру статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, з 120 млн грн до 500 млн грн, НБУ розробив графік

поступового приведення статутного капіталу у відповідність до вимог, а саме до розміру, не меншого, ніж:

- 120 млн грн – до 17 червня 2016 року;
- 200 млн грн – до 11 липня 2017 року;
- 300 млн грн – до 11 липня 2020 року (дату змінено згідно з постановою Правління НБУ від 21.12.2017 р. за № 136);
- 400 млн грн – до 11 липня 2022 року (дату змінено згідно з постановою Правління НБУ від 21.12.2017 р. за № 136);
- 500 млн грн – до 11 липня 2024 року.

Згідно із затвердженим графіком українські банки до 11 липня 2017 року мали зареєструвати статутний капітал не менший за 200 млн грн. Якщо на початку 2017 року кількість банків, які ще не виконали цю вимогу, складала 43, то наприкінці року їх число скоротилось до двох, які залишались в категорії проблемних. Однак вже протягом січня 2018 року НБУ зареєстрував збільшення статутних капіталів зазначених банків до 200 млн грн і зняв з них проблемний статус. Таким чином, станом на 01.02.2018 вимоги регулятора щодо мінімального розміру статутного капіталу були виконані всіма учасниками Фонду.

Всього у 2017 році статутний капітал підвищили 49 банківських установ, які провели докапіталізацію на загальну суму 66 093,7 млн грн (за весь 2016 рік таких банків було 50, а сума збільшення їх статутних фондів склала 199 479,8 млн грн).

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2017 році наведено в таблиці 5.2.

Як свідчать дані, наведені в табл.5.2., протягом 2017 року статутний капітал учасників Фонду збільшився на 66 093,6 млн грн або на 17,3% і склав

449 079,7 млн грн, що в 3,5 рази більше їх власного капіталу. При цьому 56 087,0 млн грн приросту були сплачені державою за рахунок випуску ОВДП при докапіталізації Приватбанку та Укрексімбанку на 48 365,0 млн грн та 7 722,0 млн грн відповідно.

Обсяг зареєстрованого статутного капіталу за 2017 рік зріс на 179 147,5 млн грн або на 67,4%, що свідчить про переважну реєстрацію банками в минулому році коштів, які надійшли для їх докапіталізації в попередній період. Сума внесків за незареєстрованим статутним капіталом з початку 2017 року скоротилась у 25,7 рази і на 01.01.2018 становила 4 584,9 млн грн проти 117 679,3 млн грн на 01.01.2017.

Внаслідок збільшення капіталізації банківської системи частка власного капіталу в пасивах продовжила зростати і з початку 2017 року збільшилась з 10,1% до 11,5% (за весь минулий рік вона зросла з 8,0% до 10,1%). При цьому втрачається вага субординованого боргу для підтримання захисної функції капіталу. Протягом 2017 року обсяг субординованого боргу скоротився майже наполовину і станом на 01.01.2018 склав 11 519,8 млн грн проти 21 803,0 млн грн станом на 01.01.2017.

Через колосальне зростання в III кварталі 2017 року обсягу прострочених кредитів у Приватбанку збільшилось співвідношення проблемної кредитної заборгованості до власного капіталу учасників Фонду, яке станом на 01.01.2018 дорівнювало 263,9% проти 233,5% на початку року або 218,2% за підсумками першого півріччя. Разом з тим, кількість учасників, в яких сума простроченої кредитної заборгованості перевищує розмір власного капіталу, продовжила скорочуватись і на 01.01.2018 становила 14 банків (на початку року таких установ було 25, а на 01.07.2017 – 16).

Таблиця 5.2

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18	Зміни з 01.01.17	
					на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7
Статутний капітал	382 986,1	406 747,2	431 005,5	449 079,7	+ 48 019,4	+ 66 093,6
у т.ч. зареєстрований статутний капітал	265 866,6	395 144,7	396 508,4	445 014,1	+ 130 641,8	+ 179 147,5
Емісійні різниці	13 024,0	13 027,4	13 026,9	13 026,3	+ 2,9	+ 2,3
Загальні резерви та фонди	11 778,2	17 282,3	17 341,7	17 178,0	+ 5 563,5	+ 5 399,8
Результати операцій з акціонерами	6 616,5	6 248,5	6 213,8	6 405,2	- 402,7	- 211,3
Результати від первісного визнання за неринковою ціною операцій з акціонерами	- 17 413,1	11 804,9	13 543,0	12 485,3	+ 30 956,1	+ 29 898,4
Результати переоцінки	10 352,5	13 186,5	10 859,3	7 505,3	+ 506,8	- 2 847,2
Результати минулих років та 2017 року	- 300 624,9	- 355 183,3	- 352 324,2	- 377 406,5	- 51 699,3	- 76 781,6
у т.ч. результат 2017 року	-	- 1 335,7	+ 118,9	- 26 530,4	+ 118,9	- 26 530,4
Всього власного капіталу	106 719,3	113 113,5	139 666,0	128 273,3	+ 32 946,7	+ 21 554,0
Довідково:						
Субординований борг	21 803,0	11 967,5	11 482,0	11 519,8	- 10 321,0	- 10 283,2

Станом на 01.01.2018 вклади фізичних осіб в 3,2 рази перевищували власний капітал банків, що свідчить про недостатній рівень захисту вкладів капіталом, хоча на 01.01.2017 таке перевищення складало 3,6 рази, а на 01.07.2017 – 3,4 рази. По 18 банкам значення цього показника було більше середнього по системі, у тому числі по 5 банкам перевищення було більш ніж удвічі (на початку року таких банків було відповідно 22 та 5).

Таким чином, триваюче збільшення капіталізації банківської системи свідчить про поступове поліпшення адекватності банківського капіталу. Разом з тим, наявність таких негативних факторів як зниження якості активів, збитки минулих років та отриманий від'ємний фінансовий результат за підсумками звітного року зменшує позитивний ефект від капіталізації учасників Фонду. Як наслідок, ризики перекладаються на кредиторів та вкладників банків, а проблема зростання адекватності капіталу залишається актуальною.

Аналіз зобов'язань

Динаміка зобов'язань учасників Фонду з початку 2017 року свідчить про їх зменшення протягом першого півріччя з подальшим зростанням у другій половині року, що дозволило не тільки відновити обсяги початку року, а й перевищити їх. Як і в минулому році, основними статтями скорочень були міжбанківські кредити і депозити (у т.ч. позики, отримані від НБУ), зобов'язання за субординованим боргом та цінними паперами власного боргу. Зростання спостерігалось за рахунок збільшення клієнтських залишків до запитання і строкових вкладів в гривні.

У цілому за 2017 рік обсяг зобов'язань збільшився на 33 528,5 млн грн або на 3,5% і на 01.01.2018 склав 987 889,0 млн грн проти 954 360,5 млн грн на 01.01.2017. Враховуючи, що за 2016 рік сукупні зобов'язання знизились на 60 526,5 млн грн або на 6,0%, їх зростання

Таблиця 5.3

Структура та динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17		01.01.17		01.01.17		01.01.18		Зміни суми з 01.01.17	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Заборгованість перед НБУ	29 386,2	3,1	22 522,6	2,4	21 385,7	2,3	22 335,2	2,3	- 8 000,5	- 7 051,0
у т.ч. отримані кредити	29 385,6	3,1	22 521,9	2,4	21 384,4	2,3	22 332,8	2,3	- 8 001,2	- 7 052,8
Кошти банків	78 833,2	8,3	56 170,7	6,1	52 737,9	5,7	51 871,0	5,3	- 26 095,3	- 26 962,2
у т.ч. отримані МБК* і залучені депозити	65 437,4	6,9	39 752,9	4,3	36 245,6	3,9	38 160,7	3,9	- 29 191,8	- 27 276,7
Кошти бюджету і позабюджетних фондів	5 149,8	0,5	17 723,6	1,9	19 233,9	2,1	7 251,3	0,8	+ 14 084,1	+ 2 101,5
у т.ч. залучені депозити	-	-	12 008,6	1,3	12 601,7	1,4	-	-	+ 12 601,7	-
Кошти суб'єктів господарювання	337 420,2	35,4	338 844,9	36,9	351 927,2	37,7	379 661,2	38,4	+ 14 507,0	+ 42 241,0
у т.ч. строкові депозити	100 023,5	10,5	89 522,1	9,7	93 022,2	10,0	106 830,0	10,8	- 7 001,3	+ 6 806,5
Кошти фізичних осіб	352 981,1	37,0	356 183,5	38,8	359 624,0	38,6	384 671,5	38,9	+ 6 642,9	+ 31 690,4
у т.ч. строкові депозити	252 932,3	26,5	240 840,2	26,2	242 477,4	26,0	251 414,0	25,4	- 10 454,9	- 1 518,3
Кредити від міжнародних та інших фін. організацій	73 623,4	7,7	67 594,5	7,4	66 951,4	7,2	72 388,6	7,3	- 6 672,0	- 1 234,8
Боргові цінні папери	13 635,2	1,4	9 966,1	1,1	8 157,6	0,9	6 359,8	0,6	- 5 477,6	- 7 275,4
у т.ч. оцадні (депозитні) сертифікати	13 450,4	1,4	9 749,0	1,1	7 973,7	0,9	6 195,0	0,6	- 5 476,7	- 7 255,4
Похідні фін. зобов'язання	228,2	0,0	71,8	0,0	83,3	0,0	109,6	0,0	- 144,9	- 118,6
Кредиторська заборгованість	20 133,6	2,1	17 417,0	1,9	19 729,9	2,1	22 087,2	2,2	- 403,7	+ 1 953,6
Субординований борг	21 803,0	2,3	11 967,5	1,3	11 482,0	1,2	11 519,8	1,2	- 10 321,0	- 10 283,2
Нараховані витрати	8 980,9	0,9	8 318,4	0,9	8 610,4	0,9	10 017,7	1,0	- 370,5	+ 1 036,8
Інші зобов'язання	12 185,7	1,3	12 244,2	1,3	12 443,4	1,3	19 616,1	2,0	+ 257,7	+ 7 430,4
Всього зобов'язань	954 360,5	100,0	919 024,8	100,0	932 366,7	100,0	987 889,0	100,0	- 21 993,8	+ 33 528,5

* МБК – міжбанківські кредити

за останні півроку свідчить про фактичну зміну тренду в цілому по системі.

З початку року збільшення зобов'язань відбулось по 56 учасниках Фонду, з яких по 10 банках – на суму понад 1,0 млрд грн по кожному, а ще по двох – на суму понад 10,0 млрд грн. Натомість 27 учасників зменшили свої зобов'язання, у тому числі 5 банків – на суму понад 1,0 млрд грн кожний, а ще один банк – більше ніж на 10,0 млрд грн. При цьому в 45 банках у другому півріччі відбулась зміна динаміки зобов'язань з негативної на позитивну.

Як свідчать наведені в таблиці 5.3 дані, за звітний рік залишки на лоро-рахунках учасників Фонду збільшились на 314,5 млн грн або на 2,3%, а їх частка в структурі зобов'язань фактично не змінилась, залишившись на рівні 1,4%.

Одночасно значно зменшився обсяг міжбанківських кредитів і депозитів, які з початку року скоротились на 27 276,7 млн грн або на 41,7% і склали на 01.01.2018 38 160,7 млн грн або 3,9% загального розміру зобов'язань проти 6,9% на початку року. При цьому по 19 банках їх частка в зобов'язаннях перевищує середні значення по системі, з яких у одного ресурси більш як на половину формуються за рахунок МБК. Не залучають кошти на міжбанківському ринку 46 учасників Фонду.

Також знизилась заборгованість банків за кредитами НБУ з 29 385,6 млн грн на 01.01.2017 до 22 335,2 млн грн на 01.01.2018, що призвело до зменшення їх частки в структурі зобов'язань з 3,1% до 2,3% (торік кредити, отримані від НБУ, скоротились на 16 154,0 млн грн, а їх питома вага в зобов'язаннях зменшилась на 1,4%). Наразі із загальної кількості банків лише 4 мають кредити, отримані від НБУ.

Аналогічно, з початку року учасники Фонду скоротили розмір субординованих боргів (з 21 803,0 млн грн до 11 519,8 млн грн), обсяги кредитів, отриманих від міжнародних та інших фінансових організацій (з 73 623,4 млн грн до 72 388,6 млн грн) та суми заборгованості за строковими цінними паперами власного боргу (з 13 635,2 млн грн до 6 359,8 млн грн), що призвело до зменшення частки зазначених складових у структурі сукупних зобов'язань відповідно з 2,3% до 1,2% (по субординованому боргу), з 7,7% до 7,3% (по кредитам фінансових організацій) та з 1,4% до 0,6% (по цінним паперам власного боргу). При цьому рівень субординованого боргу в зобов'язаннях трьох банків продовжує перевищувати 25%, у тому числі в одного банку він вищий за 50%.

Протягом 2017 року в балансах учасників Фонду зросли кошти бюджету та позабюджетних фондів, які на 01.01.2018 склали 7 251,3 млн грн проти 5 149,8 млн грн станом на 01.01.2017, збільшившись в 1,4 рази, а їх частка у структурі зобов'язань зросла з 0,5% до 0,8%.

За той же період кошти суб'єктів господарювання зросли на 42 241,0 млн грн або на 12,5% (проти їх збільшення на 27 337,9 млн грн або на 8,8% протягом попереднього року) і досягли 379 661,2 млн грн або 38,4% в структурі зобов'язань. При цьому по 53 банках питома вага зазначених коштів у зобов'язаннях перевищує загальносистемний показник, а по 29 банках це значення більше за 50%. За строковістю 71,9% коштів суб'єктів господарювання складають кошти на вимогу, в той час як на початку року на їх долю припадало 70,4%.

Кошти фізичних осіб за минулий рік збільшились на 31 690,4 млн грн (з 352 981,1 млн грн до 384 671,5 млн грн), а їх частка в структурі зобов'язань зросла на 1,9% (з 37,0% до 38,9%). Станом на 01.01.2018 серед зазначених коштів 65,4% займають строкові депозити, 34,6% – кошти до запитання, хоча в 2016 році співвідношення було 71,7% та 28,3% відповідно. По 36 банках частка вкладів у зобов'язаннях перевищує середнє значення по системі, в тому числі по 20 їх частка – понад 50%.

Питома вага вкладів (у т. ч. коштів ФОП) у загальних пасивах учасників Фонду в 2017 році зросла на 1,1% і досягла рівня 37,1% (за 2016 рік вона збільшилась з 32,8% до 36,0%). По 25 банках вона перевищує середнє значення по системі, з яких по 7 банках сягає понад 50,0%, що свідчить про статус спеціалізованих ощадних установ. Наразі з усіх строкових коштів, залучених банками, 49,5% припадає на кошти фізичних осіб, у той час як на початку року зазначена частка була 46,0%.

Доля строкових коштів у структурі зобов'язань учасників Фонду протягом 2017 року продовжила скорочуватись і станом на 01.01.2018 склала 51,3% (за весь 2016 рік вона зменшилась з 62,9% до 57,6%). Разом з тим, з другої половини року зросли загальні обсяги строкових депозитів клієнтів, які протягом першого півріччя постійно зменшувались. Зростання відбулось виключно за рахунок строкових зобов'язань у гривні, в той час як обсяг валютних депозитів поступово знижується.

Таким чином, тенденції, які проявилися в минулому році, в цілому збереглися і в звітному: незважаючи на загальне зростання зобов'язань за підсумками року, триває їх зменшення по багатьох напрямках, політика НБУ спрямована на скорочення кредитування банків, а обмеження ресурсів на міжбанківському ринку компенсується за рахунок залучення клієнтських коштів, які залишаються основним джерелом формування ресурсної бази учасників Фонду.

При цьому тенденція щодо зменшення строкового ресурсу, яка існує з початку 2014 року, триває, хоча протягом другого півріччя 2017 року таке зменшення уповільнилось, а негативна динаміка щодо скорочення строкових депозитів клієнтів змінилась на протилежну за рахунок вкладів у національній валюті. Якщо такий тренд збережеться й надалі, це дозволить сподіватись на поступову стабілізацію ситуації з ресурсною базою

банків, оскільки постійне зменшення строкового ресурсу вимагає від банківської системи підтримання підвищеної ліквідності і стримує довгострокове фінансування економіки за рахунок акумульованих банками коштів.

Аналіз активів

За підсумками 2017 року сукупні активи учасників Фонду зросли на 85 009,5 млн грн або на 5,7% і на 01.01.2018 становили 1 579 820,1 млн грн проти 1 494 810,6 млн грн на початку року. Таким чином, негативна динаміка, яка існувала у першому півріччі, коли активи зменшились на 30 180,9 млн грн або на 2,0%, змінилась на протилежну. Збільшення сукупних активів за рік спостерігалось по 59 учасниках Фонду. У той же час в 24 банках відбулось їх скорочення.

Чисті активи за період з 01.01.2017 до 01.01.2018 зросли на 55 082,5 млн грн (з 1 061 079,8 млн грн до

1 116 162,3 млн грн) або на 5,2%. Збільшення чистих активів відбулося в 61 учасника Фонду, проте в 22 банках вони зменшились. Зростання розміру чистих активів відбулося протягом другого півріччя після їх скорочення в першому півріччі і пояснюється реальним збільшенням кредитно-інвестиційних портфелів учасників Фонду незважаючи на додаткове формування резервів наприкінці року.

Наведені дані свідчать, що в 2017 році головним чинником зростання обсягу активних операцій було вкладення банків в державні цінні папери (ОВДП та сертифікати НБУ). На долю зазначеного фактору припадає лівова частка усього приросту сукупних активів учасників Фонду. Також у звітному році збільшились розміри кредитного портфеля і нарахованих доходів, а залишки коштів на вимогу, дебіторської заборгованості, основних засобів та нематеріальних активів скоротились.

Високоліквідні активи учасників Фонду (готівка, кошти в НБУ та кошти на вимогу в інших банках без нарахова-

Таблиця 5.4

Структура та динаміка активів учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17		01.01.17		01.01.17		01.01.17		Зміни суми з 01.01.17	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Готівкові кошти та кошти в НБУ	67 087,3	4,5	76 259,7	5,2	69 310,7	4,6	69 897,8	4,4	+ 2 223,4	+ 2 810,5
у т.ч. кошти в НБУ	34 575,9	2,3	41 329,0	2,8	36 002,2	2,4	30 524,9	1,9	+ 1 426,3	- 4 051,0
Кошти на вимогу в інших банках*	95 055,0	6,4	98 886,0	6,8	104 421,3	7,0	81 288,9	5,2	+ 9 366,3	- 13 766,1
Кредитний портфель*	924 886,6	61,9	892 503,4	60,9	911 772,3	60,8	961 012,7	60,8	- 13 114,3	+ 36 126,1
у т.ч. міжбанківські кредити і депозити*	14 188,0	0,9	12 691,9	0,9	17 789,3	1,2	22 155,1	1,4	+ 3 601,3	+ 7 967,1
Портфель ЦП та похідних фін. активів*	283 508,2	19,0	288 728,8	19,7	306 644,4	20,5	364 464,4	23,1	+ 23 136,2	+ 80 956,2
у т.ч. ОВДП, депозитні сертифікати НБУ*	246 732,3	16,5	251 865,9	17,2	269 266,8	18,0	322 799,1	20,4	+ 22 534,5	+ 76 066,8
Дебіторська заборгованість	29 180,7	1,9	18 339,8	1,3	17 583,1	1,2	16 299,0	1,0	- 11 597,6	- 12 881,7
Інвестиції в асоційовані, дочірні компанії	862,7	0,0	780,7	0,0	777,5	0,0	777,5	0,0	- 85,2	- 85,2
Основні засоби та нематеріальні активи	46 470,0	3,1	44 083,6	3,0	42 974,2	2,9	44 802,0	2,9	- 3 495,8	- 1 668,0
Інші нараховані доходи	1 483,6	0,1	1 521,5	0,1	1 551,4	0,1	1 727,1	0,1	+ 67,8	+ 243,5
Інші активи	46 276,5	3,1	43 526,2	3,0	44 176,4	2,9	39 550,7	2,5	- 2 100,1	- 6 725,8
Всього активів	1 494 810,6	100,0	1 464 629,7	100,0	1 499 211,3	100,0	1 579 820,1	100,0	+ 4 400,7	+ 85 009,5
Резерви під активні операції	- 433 730,8	x	- 432 491,4	x	- 427 178,6	x	- 463 657,8	x	+ 6 552,2	- 29 927,0
Чисті активи	1 061 079,8	x	1 032 138,3	x	1 072 032,7	x	1 116 162,3	x	+ 10 952,9	+ 55 082,5

* з нарахованими доходами

них доходів) у минулому році зменшились на 10 964,0 млн грн або на 6,8% і станом на 01.01.2018 становили 151 125,2 млн грн проти 162 089,2 млн грн на початку року, а їх доля в сукупних активах за той же час знизилась з 10,9% до 9,6%. По 51 банку частка високоліквідних активів у структурі перевищує середнє значення по системі, а по 6 банках значення цього показника менше 5,0%.

Зміни в обсягах і структурі активів учасників Фонду в 2017 році наведено в таблиці 5.4.

Обсяг кредитного портфеля в 2017 році незначно збільшився, відновившись у другому півріччі після скорочення в першій половині року. Разом з тим, чистий портфель зменшився через погіршення якості кредитної заборгованості і формування додаткових резервів наприкінці року. Зміни розміру та структури кредитного портфеля учасників Фонду протягом 2017 року показані в таблиці 5.5.

Загальний розмір кредитного портфеля (з врахуванням нарахованих доходів) за 2017 рік зріс на 36 126,1 млн грн або на 3,9% і станом на 01.01.2018 склав 961 012,7 млн грн проти 924 886,6 млн грн станом на 01.01.2017. Зростання відбулось за всіма напрямками за винятком кредитів суб'єктам господарювання, обсяг яких був менший лише на 0,1% відносно рівня початку року.

Чистий кредитний портфель у 2017 році зменшився на 6 341,4 млн грн або на 1,2% через формування додаткових резервів під кредитну діяльність, які з початку року зросли на 42 467,5 млн грн і досягли 454 076,6 млн грн станом на 01.01.2018 проти 411 609,1 млн грн станом на 01.01.2017. За підсумками року частка кредитного портфеля в структурі активів скоротилась з 61,9% до 60,8%.

Кредити, надані суб'єктам господарювання, протягом 2017 року знизилась на 643,3 млн грн або на 0,1% (з 725 464,5 млн грн станом на 01.01.2017 до 724 821,2 млн грн станом на 01.01.2018). З іншого боку, саме корпоративний портфель найшвидше зростав у другій половині року, додавши в обсязі 26 154,7 млн грн після падіння на 26 798,0 млн грн у першому півріччі. Зазначене зростання було б вагомим, однак в грудні один з банків зменшив свій кредитний портфель на 8 027,0 млн грн шляхом відступлення прав вимоги і часткового погашення.

Кредити фізичним особам за 2017 рік зросли на 4 186,3 млн грн або на 3,2% і станом на 01.01.2018 становили 135 881,6 млн грн проти 131 695,3 млн грн на початку року. Збільшення їх обсягу в III і IV кварталах дозволило повністю знівелювати скорочення, яке мало місце в першій половині року.

Аналогічну динаміку продемонстрував портфель міжбанківських кредитів і депозитів, який після зменшення в I і II кварталах зріс у другій половині року і станом на 01.01.2018 склав 22 019,5 млн грн проти

14 136,3 млн грн станом на 01.01.2017, збільшившись на 7 883,2 млн грн або на 55,8%.

Обсяг нарахованих доходів, які станом на 01.01.2018 становили 77 695,6 млн грн, зросли за 2017 рік на 24 453,3 млн грн, що складає дві третини річного приросту кредитного портфеля.

У III кварталі 2017 року суттєво зросла прострочена заборгованість за наданими кредитами (без врахування нарахованих доходів), яка за цей період збільшилась на 106 215,6 млн грн через значну прострочку кредитів суб'єктів господарювання в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК». Внаслідок цього загальний розмір простроченого кредитного портфеля учасників Фонду за підсумками 2017 року склав 338 569,9 млн грн, перевищивши рівень початку року на 89 417,0 млн грн або на 35,9%. У зв'язку із значним збільшенням номінальних обсягів простроченої заборгованості, її частка в загальній сумі наданих кредитів з початку року зросла на 11,1% (з 22,8% до 33,9%), а доля прострочених боргів з урахуванням нарахованих доходів в структурі кредитного портфеля збільшилась на 8,3% (з 26,9% до 35,2%). Разом з тим, без врахування показників ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» рівень простроченої заборгованості в кредитному портфелі учасників Фонду в минулому році поступово знижувався.

Так, з початку року скоротились обсяги простроченої заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам (на 9 343,2 млн грн або на 23,8%), за міжбанківськими кредитами і депозитами (на 571,8 млн грн або на 62,3%), а прострочена заборгованість за кредитами органам державної влади була повністю погашена. Також протягом 2017 року відбулось скорочення простроченої заборгованості за нарахованими доходами, яка зменшилась на 11 344,2 млн грн або на 22,6% з 50 235,2 млн грн станом на 01.01.2017 до 38 891,0 млн грн станом на 01.01.2018.

Розмір резервів під кредитні ризики з початку 2017 року збільшився на 42 467,5 млн грн або на 10,3%, а рівень покриття резервами кредитного портфеля зріс з 44,5% до 47,2%, що свідчить про подальше зниження його якості. Наразі частка непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів (без вирахування резервів) у кредитному портфелі платоспроможних учасників Фонду перевищує половину, хоча в другому півріччі вона зменшилась.

Як свідчать наведені в таблиці 5.6. дані, обсяг непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів на кінець 2017 року в платоспроможних учасниках Фонду становив 503 052,6 млн грн, а їх доля в кредитному портфелі складала 53,7%. Більше всього непрацюючих кредитів було в банках з державною часткою (316 049,9 млн грн або 62,8% від їх загального обсягу), а найменше – в банках з приватним капіталом (30 169,1 млн грн або 6,0%).

Обсяг та структура кредитного портфеля учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17		01.01.17		01.01.17		01.01.18		Зміни суми з 01.01.17	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Міжбанківські кредити і депозити	14 136,3	1,5	12 644,9	1,4	17 737,5	1,9	22 019,5	2,3	+ 3 601,2	+ 7 883,2
у т.ч. прострочені	917,8	0,1	1 148,8	0,1	1 157,5	0,1	346,0	0,0	+ 239,7	- 571,8
Кредити суб'єктам господарювання	725 464,5	78,4	698 666,5	78,3	708 549,1	77,7	724 821,2	75,4	- 16 915,4	- 643,3
у т.ч. прострочені	158 491,0	17,1	161 291,7	18,1	268 225,2	29,4	269 403,8	28,0	+ 109 734,2	+ 110 912,8
Кредити органам державної влади	348,2	0,0	333,6	0,0	93,3	0,0	594,8	0,1	- 254,9	+ 246,6
у т.ч. прострочені	236,5	0,0	236,5	0,0	-	-	-	-	- 236,5	- 236,5
Кредити фізичним особам	131 695,3	14,3	129 035,8	14,5	133 599,9	14,7	135 881,6	14,1	+ 1 904,6	+ 4 186,3
у т.ч. прострочені	39 272,4	4,3	36 067,6	4,0	35 577,5	3,9	29 929,2	3,1	- 3 694,9	- 9 343,2
Нараховані доходи по МБКД*	51,7	0,0	47,0	0,0	51,8	0,0	74,1	0,0	+ 0,1	+ 22,4
у т.ч. прострочені	14,0	0,0	31,5	0,0	30,7	0,0	42,4	0,0	+ 16,7	+ 28,4
Нараховані доходи по кредитам клієнтів	53 190,6	5,8	51 775,6	5,8	51 740,7	5,7	77 621,5	8,1	- 1 449,9	+ 24 430,9
у т.ч. прострочені	50 221,2	5,4	48 021,3	5,4	46 957,6	5,2	38 848,5	4,0	- 3 263,6	- 11 372,7
Всього кредитний портфель	924 886,6	100,0	892 503,4	100,0	911 772,3	100,0	961 012,7	100,0	- 13 114,3	+ 36 126,1
у т.ч. прострочений	249 152,9	26,9	246 797,4	27,6	351 948,5	38,6	338 569,9	35,2	+ 102 795,6	+ 89 417,0
Резерви під кредити	- 411 609,1	x	- 422 536,0	x	- 416 618,1	x	- 454 076,6	x	- 5 009,0	- 42 467,5
Чистий кредитний портфель	513 277,5	x	469 967,4	x	495 154,2	x	506 936,1	x	- 18 123,3	- 6 341,4
Довідково:										
Резерви під МБКД*	- 1 331,9	x	- 1 226,0	x	- 1 219,4	x	- 1 983,1	x	+ 112,5	- 651,2
Резерви під кредити клієнтам	- 410 277,2	x	- 421 310,0	x	- 415 398,7	x	- 452 093,5	x	- 5 121,5	- 41 816,3

* МБКД – міжбанківські кредити і депозити

Таблиця 5.6

Непрацюючі кредити платоспроможних учасників Фонду в II півріччі 2017 року, млн грн

Показники	01.07.17		01.10.17		01.01.18		Зміни за півроку	
	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	суми	долі
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи (без вирахування резервів) в платоспроможних банках з державною часткою	285 580,1	76,3	286 314,7	74,2	316 049,9	73,6	+ 30 469,8	- 2,7
у т.ч. в Приватбанку	207 988,3	88,8	208 445,0	85,9	236 211,2	87,6	+ 28 222,9	- 1,2
Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи (без вирахування резервів) в платоспроможних банках іноземних банківських груп	183 638,2	48,0	177 656,3	46,0	156 833,6	41,0	- 26 804,6	- 7,0
Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи (без вирахування резервів) в платоспроможних банках з приватним капіталом	27 941,9	24,7	29 280,3	25,1	30 169,1	24,1	+ 2 227,2	- 0,6
Всього непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів (без вирахування резервів) в платоспроможних банках	497 160,2	57,1	493 251,3	55,5	503 052,6	53,7	+ 5 892,4	- 3,4

* КП – кредитний портфель відповідної групи банків без вирахування резервів

Таблиця 5.7

Портфель цінних паперів та похідних фінансових активів учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17		01.07.17		01.10.17		01.01.18		Зміни суми з 01.01.17	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ПФА* в торговому портфелі	28 704,1	10,1	29 958,4	10,3	30 555,0	10,0	34 501,7	9,5	+ 1 850,9	+ 5 797,6
у т.ч. ПФА*, пов'язані з ОВДП, якими були сплачені акції Приватбанку	28 539,6	10,1	29 847,4	10,3	30 445,9	10,0	34 435,0	9,4	+ 1 906,3	+ 5 895,4
ЦП в торговому портфелі	35 233,0	12,4	39 061,3	13,5	41 230,9	13,4	45 601,5	12,5	+ 5 997,9	+ 10 368,5
у т.ч. ОВДП, депозитні сертифікати НБУ	35 117,8	12,4	39 044,3	13,5	41 210,8	13,4	45 550,4	12,5	+ 6 093,0	+ 10 432,6
ЦП в портфелі на продаж	182 379,5	64,4	179 193,4	62,1	176 855,9	57,7	202 590,5	55,6	- 5 523,6	+ 20 211,0
у т.ч. ОВДП, депозитні сертифікати НБУ	174 878,8	61,7	172 701,8	59,8	170 443,3	55,6	197 484,4	54,2	- 4 435,5	+ 22 605,6
ЦП в портфелі до погашення	33 828,0	11,9	35 718,2	12,4	53 251,4	17,4	75 399,1	20,7	+ 19 423,4	+ 41 571,1
у т.ч. ОВДП, депозитні сертифікати НБУ	33 797,4	11,9	35 688,1	12,4	53 221,4	17,4	74 438,9	20,4	+ 19 424,0	+ 40 641,5
Нараховані доходи	3 363,6	1,2	4 797,5	1,7	4 751,2	1,5	6 371,6	1,7	+ 1 387,6	+ 3 008,0
Всього портфель ЦП та ПФА*	283 508,2	100,0	288 728,8	100,0	306 644,4	100,0	364 464,4	100,0	+ 23 136,2	+ 80 956,2
у т.ч. ОВДП, якими були сплачені акції Приватбанку	64 408,2	22,7	74 856,2	25,9	98 110,1	32,0	110 785,7	30,4	+ 33 701,9	+ 46 377,5
Резерви під ЦП	- 4 661,2	x	- 4 524,7	x	- 4 575,5	x	- 4 459,3	x	+ 85,7	+ 201,9
Чистий портфель ЦП та ПФА*	278 847,0	x	284 204,1	x	302 068,9	x	360 005,1	x	+ 23 221,9	+ 81 158,1
Довідково:										
Резерви під ЦП на продаж	- 4 653,6	x	- 4 517,5	x	- 4 561,1	x	- 4 454,6	x	+ 92,5	+ 199,0
Резерви під ЦП до погашення	- 7,6	x	- 7,2	x	- 14,4	x	- 4,7	x	- 6,8	+ 2,9

* ПФА – похідні фінансові активи

Станом на 01.01.2018 непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи в загальному кредитному портфелі банків з державною часткою (без врахування резервів) займали 73,6% (у т.ч. в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» – 87,6%). У платоспроможних банках іноземних банківських груп та банках з приватним капіталом аналогічний показник складав 41,0% та 24,1% відповідно. При цьому протягом другого півріччя 2017 року доля непрацюючого кредитного портфеля мала тенденцію до зменшення через надання банками нових позик та розпродаж поганих боргів. На фоні негативної динаміки кредитного портфеля структура портфеля цінних паперів та похідних фінансових активів (ПФА), а також її зміни протягом 2017 року виглядають більш привабливими, про що свідчать дані, наведені в таблиці 5.7.

Загальний обсяг вкладень учасників Фонду в цінні папери та ПФА (без врахування нарахованих доходів) продовжив зростати третій рік поспіль і станом на 01.01.2018 склав 358 092,8 млн грн, що на 77 948,2 млн грн або на 27,8% більше рівня початку

року. Розмір усього портфеля цінних паперів та ПФА (з врахуванням нарахованих доходів) за той же час зріс на 80 956,2 млн грн і досяг рівня 364 464,4 млн грн або 23,1% обсягу сукупних активів. Чистий портфель цінних паперів також збільшився і станом на 01.01.2018 становив 360 005,1 млн грн проти 27 884,7 млн грн на початку року. Головною складовою портфеля залишаються державні цінні папери (ОВДП та депозитні сертифікати НБУ), на які припадає 88,7% усіх вкладень (без врахування нарахованих доходів). Протягом 2017 року вони зросли на 73 679,7 млн грн або на 30,2% (з 243 794,0 млн грн станом на 01.01.2017 до 317 473,7 млн грн станом на 01.01.2018). Збільшення обсягів ПФА склало 5 797,6 млн грн або 20,2%, і тепер в них зосереджено 34 501,7 млн грн станом на 01.01.2018. Натомість обсяг вкладень у корпоративні цінні папери, як і торік, продовжує скорочуватись і з початку року зменшився на 1 529,1 млн грн або на 14,5% (з 7646,5 млн грн станом на 01.01.2017 до 6 117,4 млн грн станом на 01.01.2018).

Така тенденція свідчить про триваюче зниження долі банківської системи в фінансуванні реального сектору економіки. Вільні кошти з корпоративного фондового ринку спрямовуються на придбання безризикових державних облігацій і сертифікатів НБУ, в яких наразі зосереджена більша частина вкладень банків у цінні папери.

У структурі портфеля цінних паперів та ПФА продовжує переважати портфель на продаж, який станом на 01.01.2018 займає 56,6% (без врахування нарахованих доходів), хоча його доля за минулий рік скоротилась на 8,5%. Частки торгового портфеля і портфеля до погашення складають відповідно 22,3% і 21,1% проти 22,8% і 12,1% на початку минулого року.

Інвестиції учасників Фонду в асоційовані і дочірні компанії в 2017 році зменшились на 85,2 млн грн або на

9,9%, а довгострокові вкладення в основні засоби та нематеріальні активи знизилась на 1 668,0 млн грн або на 3,6%.

Позитивним фактом є суттєве скорочення дебіторської заборгованості в балансах учасників Фонду, яка з 29 180,7 млн грн станом на 01.01.2017 знизилась до 16 299,0 млн грн станом на 01.01.2018.

Аналіз фінансових результатів

За підсумками 2017 року сукупні доходи учасників Фонду склали 156 510,9 млн грн, що на 13 277,5 млн грн менше ніж за 2016 рік. Скорочення зазнали всі складові доходів за винятком комісійних.

Обсяги та структуру доходів, а також їх зміни протягом минулого року наведено в таблиці 5.8.

Таблиця 5.8

Динаміка та структура доходів учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Статті доходів	01.01.17		01.07.17		01.10.17		01.01.18		Зміни за рік	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	суми	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Процентні доходи	119 042,9	70,1	52 245,5	68,8	78 970,0	68,7	107 166,9	68,5	- 11 876,0	- 1,6
Комісійні доходи	28 487,3	16,8	16 244,5	21,4	25 414,2	22,1	33 145,0	21,2	+ 4 657,7	+ 4,4
у т.ч. комісії за розрахунково-касове обслуговування	22 542,2	13,3	13 122,0	17,3	20 542,4	17,9	26 325,7	16,8	+ 3 783,5	+ 3,5
Інші операційні доходи	9 469,7	5,6	2 453,0	3,2	4 213,5	3,7	7 169,9	4,6	- 2 299,8	- 1,0
Результат переоцінки та операцій купівлі-продажу	7 133,0	4,2	3 935,0	5,2	4 604,1	4,0	6 632,4	4,2	- 500,6	0,0
Інші доходи	3 929,1	2,3	595,6	0,8	887,4	0,8	1 329,1	0,8	- 2 600,0	- 1,5
Повернення списаних активів	1 726,4	1,0	489,1	0,6	775,1	0,7	1 067,6	0,7	- 658,8	- 0,3
Усього доходів	169 788,4	100,0	75 962,7	100,0	114 864,3	100,0	156 510,9	100,0	- 13 277,5	x

Таблиця 5.9

Динаміка та структура витрат учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Статті витрат	01.01.17		01.07.17		01.10.17		01.01.18		Зміни за рік	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	суми	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Процентні витрати	78 597,2	23,8	29 624,2	38,3	43 177,1	37,6	57 802,0	31,6	- 20 795,2	+ 7,8
у т.ч. % за коштами клієнтів	56 966,0	17,3	23 091,9	29,9	33 894,9	29,5	44 541,5	24,3	- 12 424,5	+ 7,0
Комісійні витрати	6 403,8	1,9	3 791,9	4,9	5 905,0	5,2	8 348,7	4,6	+ 1 944,9	+ 2,7
у т.ч. комісії за розрахунково-касове обслуговування	5 445,7	1,7	3 364,0	4,4	5 245,9	4,6	7 458,8	4,1	+ 2 013,1	+ 2,4
Інші операційні витрати	9 015,5	2,7	3 738,7	4,8	5 925,7	5,2	9 762,5	5,3	+ 747,0	+ 2,6
Адміністративні та податкові витрати	37 206,2	11,3	20 630,7	26,7	31 930,3	27,8	56 499,9	30,9	+ 19 293,7	+ 19,6
у т.ч. в Приватбанку	7 748,3	2,3	4 088,6	5,3	6 611,1	5,8	20 971,1	11,5	+ 13 222,8	+ 9,2
Відрахування в резерви	198 955,4	60,3	19 512,9	25,3	27 807,3	24,2	50 628,2	27,6	- 148 327,2	- 32,7
у т.ч. відрахування в резерви під кредити клієнтам	185 512,3	56,2	31 070,6	40,2	26 132,8	22,8	47 662,7	26,0	- 137 849,6	- 30,2
Усього витрат	330 178,1	100,0	77 298,4	100,0	114 745,4	100,0	183 041,3	100,0	- 147 136,8	x

Триває тенденція попередніх років щодо зменшення процентних доходів, яких у звітному році банки заробили на 11 876,0 млн грн менше ніж торік. Питома вага процентних доходів у структурі доходів 2017 року також знизилась і склала 68,5% проти 70,1% за підсумками 2016 року.

Процентні доходи скоротились за рахунок зменшення доходів від кредитних операцій з суб'єктами господарювання, хоча доходність кредитів, наданих фізичним особам, залишилась сталою, а процентні доходи від операцій з цінними паперами навіть зросли за рахунок значного збільшення доходів від ОВДП та сертифікатів НБУ.

Таке зниження доходів від основної діяльності банки частково компенсують збільшенням комісійних доходів, розмір яких за звітний рік перевищив результат 2016 року на 4 657,7 млн грн, а їх доля в структурі доходів зросла з 16,8% до 21,2%.

Обсяги решти статей доходів протягом 2017 року зазнали скорочення в порівнянні з підсумками 2016 року. Це стосується результатів переоцінки та операцій купівлі-продажу, повернення списаних активів, а також інших доходів та інших операційних доходів. Знизилась і доля зазначених складових в структурі доходів учасників Фонду.

Враховуючи поступове зменшення доходів, банки намагаються скорочувати свої витрати, які в 2017 році знизились на 147 136,8 млн грн у порівнянні з 2016 роком і становили 183 041,3 млн грн.

Як свідчать наведені в таблиці 5.9 дані, головною складовою витрат у 2017 році виступали процентні витрати, хоча торік це були відрахування в резерви. За підсумками минулого року на них припадало

57 802,0 млн грн або 31,6% загальної суми витрат. Залишається тенденція поступового зменшення абсолютного розміру процентних витрат, що є наслідком зниження процентних ставок банків за коштами клієнтів, яке триває вже декілька років поспіль.

Відрахування в резерви в 2017 році суттєво скоротились. У порівнянні з 2016 роком їх обсяг зменшився на 148 327,2 млн грн або майже в 4 рази, у т.ч. відрахування в резерви під кредити клієнтам знизились на 137 849,6 млн грн. Доля відрахувань в резерви в загальному обсязі витрат 2017 року склала 27,6% проти 60,3% у 2016 році. Таке різке скорочення пояснюється тим, що основну частину резервів під активні операції банки сформували в 2016 році. Саме за рахунок суттєвого зменшення відрахувань у резерви загальний обсяг витрат учасників Фонду в звітному році скоротився на 44,6% відносно рівня 2016 року.

На відміну від відрахувань у резерви, адміністративні та податкові витрати в 2017 році значно зросли і склали 56 499,9 млн грн, перевищивши на 19 293,7 млн грн рівень 2016 року. Їх доля в структурі витрат сягнула 30,9% проти 11,3% у 2016 році і стала більше за долю відрахувань у резерви. Головною причиною такої зміни було збільшення адміністративних та податкових витрат в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» на 13 222,8 млн грн, у т.ч. на 11 765,6 млн грн в грудні 2017 року по статті «Інші витрати».

За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду був від'ємним у розмірі 26 530,4 млн грн, тобто в цілому банківська система продовжує працювати збитково. Це пояснюється постійним зростанням резервів під кредитні ризики на фоні триваючого зменшення доходності активних операцій. Разом з тим, завдяки суттєвому скороченню

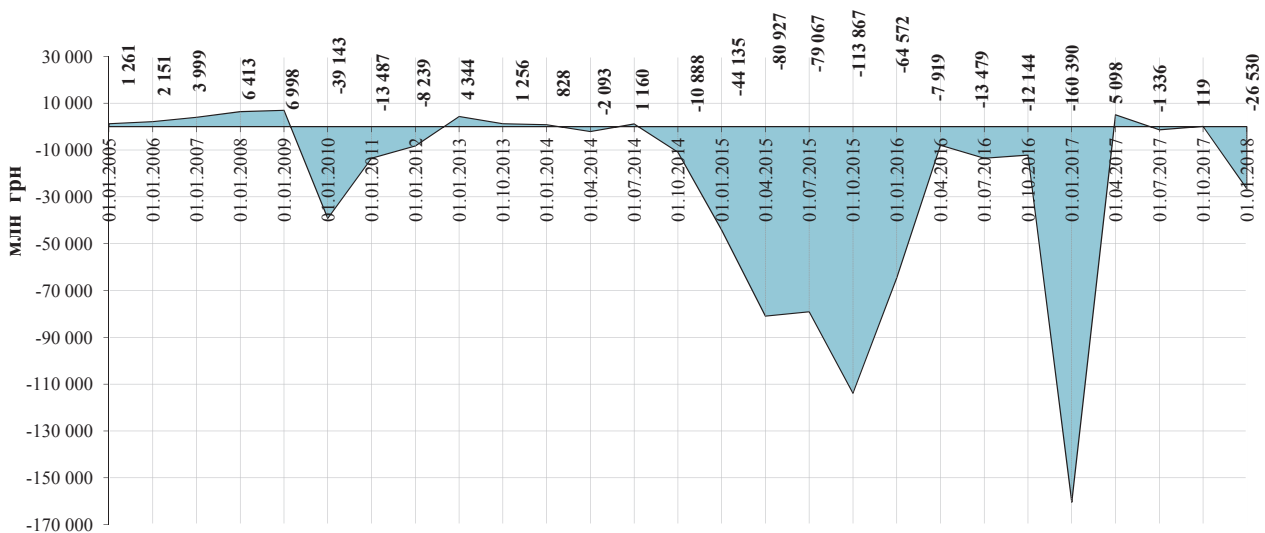

Рис. 5.3. Динаміка фінансового результату банків, млн грн

Фінансовий результат окремих груп банків-учасників Фонду в 2017 році, млн грн

Показники	01.01.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18	Зміни з 01.01.17	
					на 01.10.17	на 01.01.18
1	2	3	4	5	6	7
Фінансовий результат платоспроможних банків з державною часткою	- 136 027,6	- 1 980,6	+ 99,9	- 21 407,2	+ 136 127,5	+ 114 620,4
у т.ч. Приватбанку	- 135 309,1	- 2 777,9	- 1 605,3	- 22 965,9	+ 133 703,8	+ 112 343,2
Фінансовий результат платоспроможних банків іноземних банківських груп	- 22 374,1	- 1 018,8	- 25,9	- 5 068,7	+ 22 348,2	+ 17 305,4
у т.ч. банків з державним російським капіталом	- 15 061,1	- 5 784,8	- 6 275,4	- 11 808,2	+ 8 785,7	+ 3 252,9
Фінансовий результат платоспроможних банків з приватним капіталом	- 1 454,3	+ 1 040,5	+ 909,1	+ 1 557,2	+ 2 363,4	+ 3 011,5
Фінансовий результат неплатоспроможних банків	- 533,7	+ 623,2	- 864,2	- 1 611,7	- 330,5	- 1 078,0
Фінансовий результат усіх учасників Фонду	- 160 389,7	- 1 335,7	+ 118,9	- 26 530,4	+ 160 508,6	+ 133 859,3

відрахувань у резерви збиток звітного року виявився в 6 разів меншим ніж у 2016 році.

Динаміка фінансового результату з початку року була нестабільною: в першому кварталі був зафіксований прибуток у сумі 5 097,6 млн грн, у другому – збиток в розмірі 6 433,3 млн грн, у третьому – 1 454,6 млн грн прибутку, а в останньому – збиток у розмірі 26 649,3 млн грн.

За підсумками 2017 року прибутковою була діяльність 63 учасників Фонду, загальний позитивний результат яких склав 15 366,2 млн грн (на кінець 2016 року таких банків було 62 із загальною сумою прибутку 10 356,5 млн грн). Збитковою виявилась діяльність 20 банків із загальним негативним результатом у розмірі 41 896,6 млн грн. Зміна фінансового результату

окремих груп банків протягом 2017 року наведена в таблиці 5.10.

Серед груп банків у 2017 році прибуткову діяльність продемонстрували всі державні банки крім ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», річний збиток якого в сумі 22 965,9 млн грн призвів до негативного консолідованого результату всієї групи в розмірі 21 407,2 млн грн. Банки з іноземним капіталом отримали чистий збиток в розмірі 5 068,7 млн грн через збиткову діяльність банків з державним російським капіталом, сукупний від'ємний результат яких склав 11 808,2 млн грн. Платоспроможні банки з приватним капіталом показали консолідований річний прибуток в розмірі 1 557,2 млн грн, а обидва неплатоспроможні банки завершили рік із збитками на загальну суму 1 611,7 млн грн.

5.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників фонду

Аналіз вкладних операцій за 2017 рік проводився стосовно 83 учасників Фонду згідно отриманих від учасників Фонду щомісячних «Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф за станом на 01.01.2018.

Виключення із реєстру 16 банків мало значний вплив на динаміку показників вкладів фізичних осіб (таблиця 5.11).

Тенденції ринку вкладних операцій

- **чисельність вкладників** – за 2017 рік зменшилась на 150,1 тис. осіб або на 0,4% до 41,0 млн осіб.

Загальна кількість вкладників у банках з державною часткою складає 22,8 млн осіб або 55,7% від загальної чисельності по Фонду.

Із діючих банків найбільший приріст чисельності за 2017 рік спостерігався в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

(589,4 тис. осіб) та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» (454,1 тис. осіб). Найбільше скорочення кількості вкладників за 2017 рік спостерігалось у ПАТ «УКРСОЦБАНК» («-» 315,6 тис. осіб) та ПАТ «БАНК ФОРВАРД» («-» 268,9 тис. осіб).

У 8 банках, кількість вкладників у кожному з яких понад 1 млн осіб, зосереджено загалом 33,2 млн вкладників, що складає 81,0% від загальної кількості вкладників по Фонду (табл. 5.12). У ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» зосереджено вклади 21,2 млн осіб, що складає 51,8% до кількості вкладників всього по Фонду.

- **сума вкладів** – за 2017 рік зросла на 31,6 млрд грн або на 8,3% до 413,8 млрд грн. Сума вкладів у національній валюті зросла на 33,8 млрд грн або на 19,9% до 203,7 млрд грн (49,2% в структурі вкладів). Гривневий еквівалент вкладів у іноземній валюті зменшився на 2,2 млрд грн або на 1,0% до 210,0 млрд грн (50,8% в структурі), що відповідає

Таблиця 5.11

Дані про вклади фізичних осіб в банках, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2017 року, станом на 01.01.2017

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників	Сума вкладів, грн.		Сума можливого відшкодування, грн	Дата рішення про ліквідацію
			осіб	усього	в т. ч. в іноземній		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	199	ТРАСТ ¹	54 863	557 389 011	14 090 223	544 205 027	29.12.16
2	35	ІНВЕСТБАНК	10 157	115 761 093	44 356 026	95 384 606	11.01.17
3	163	ФОРТУНА	7 703	376 687 041	324 200 151	93 452 620	21.02.17
4	179	ПЛАТИНУМ БАНК	520 777	5 912 241 147	1 648 311 686	4 889 371 393	23.02.17
5	156	НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	3 047	18 105 830	868 506	9 164 373	07.03.17
6	237	ВЕКТОР БАНК	1 675	74 416 584	13 000 381	71 968 703	21.03.17
7	37	ФІНБАНК	86	3 173 058	1 448 773	3 086 447	27.04.17
8	133	ДІАМАНТБАНК	96 650	2 104 422 883	1 102 870 623	884 768 264	22.06.17
9	127	НОВИЙ	11 447	100 073 195	7 703 645	92 132 320	31.08.17
10	236	ГЕФЕСТ	0	0	0	0	29.09.17
11	192	БОГУСЛАВ ²	8 990	307 550 052	161 128 834	144 621 550	30.11.17
12	227	ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР	1 056	8 937 223	296 659	2 720 072	30.11.17
13	53	ЕКСПРЕС-БАНК	485 562	423 178 082	89 909 437	310 734 565	14.12.17
14	217	АПЕКС-БАНК	2 674	103 377 424	79 814 183	39 062 782	26.12.17
15	19	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	4 922	85 023 145	44 012 614	20 578 203	26.12.17
16	201	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	348	3 466 630	1 683 832	2 510 921	28.12.17
Загалом за 2017 рік³			1 209 957	10 193 802 398	3 533 695 574	7 203 761 847	

¹ 05.01.2017 виключено з реєстру Фонду;

² 04.12.2017 виключено з реєстру Фонду;

³ крім АТ «РОДОВІД БАНК» – Рішення НБУ №811-рш від 19.12.17 про ліквідацію, виключено з реєстру Фонду 19.07.2012 (протокол від 18.07.2012 №23).

Таблиця 5.12

Банки, в яких зосереджена найбільша кількість вкладників станом на 01.01.2018

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2018					
			Кількість вкладників, тис. осіб			Сума вкладів	Сума можливого відшкодування	
			усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті	усього, тис. грн	Кількість, тис. осіб	Сума вкладів, тис. грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	113	ПРИВАТБАНК	21 213	51,8	3 841	176 317 178	15 288	118 435 059
2	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 556	6,2	103	24 733 055	1 717	15 281 243
3	90	УКРСИББАНК	2 213	5,4	203	15 742 534	1 337	9 489 689
4	48	АЛЬФА-БАНК	1 835	4,5	112	24 148 247	466	10 226 217
5	111	ПУМБ	1 834	4,5	134	16 117 553	741	7 450 976
6	21	УКРСОЦБАНК	1 276	3,1	130	11 464 233	455	6 520 782
7	98	АКЦЕНТ-БАНК	1 190	2,9	77	3 458 280	429	3 102 519
8	143	СБЕРБАНК	1 038	2,5	443	7 889 768	217	2 305 660
Всього по банках			33 155	81,0	5 043	279 870 849	20 650	172 812 144
% до всього по Фонду			81,0	81,0	84,9	67,6	85,4	72,6
По Фонду ЗАГАЛОМ			40 952	100,0	5 941	413 769 213	24 192	238 042 953

зменшенню в еквіваленті доларів США на 322,8 млн доларів США або на 4,1% до 7,48 млрд доларів США.

Загальна сума вкладів у банках з державною часткою складає 218,5 млрд грн або 52,8% до загальної суми вкладів по Фонду.

Найбільше скорочення суми вкладів (більш ніж 1 млрд грн) за 2017 рік відбулось у:

- ПАТ «УКРСОЦБАНК» (-5,3 млрд грн або на 31,7% до 11,5 млрд грн);
- ПАТ «СБЕРБАНК» (-3,4 млрд грн або на 30,4% до 7,9 млрд грн);
- ПАТ «ВТБ Банк» (-1,4 млрд. грн. або на 30,0% до 3,4 млрд грн);
- ПАТ «Промінвестбанк» (-1,2 млрд грн або на 22,0% до 4,2 млрд грн).

Найбільший приріст суми вкладів (понад 1 млрд грн) за 2017 рік спостерігався в:

- ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (+24,1 млрд грн або на 15,8% до 176,3 млрд грн);
- ПАТ «АЛЬФА-БАНК» (+6,1 млрд грн або на 34,1% до 24,1 млрд грн);
- АТ «Райффайзен Банк Аваль» (+4,5 млрд грн або на 22,5% до 24,7 млрд грн);
- АБ «Укргазбанк» (+3,2 млрд грн або на 23,1% до 16,9 млрд грн);
- АТ «ТАСкомбанк» (+2,9 млрд грн або на 89,8% до 6,1 млрд грн);
- АТ «УкрСиббанк» (+2,5 млрд грн або на 19,0% до 15,7 млрд грн);
- ПАТ АБ «Південний» (+1,5 млрд грн або на 22,7% до 8,2 млрд грн);
- ПАТ «КРЕДОБАНК» (+1,3 млрд грн або на 30,5% до 5,6 млрд грн);
- АТ «ОТП Банк» (+1,1 млрд грн або на 10,8% до 11,2 млрд грн);
- ПАТ «А-БАНК» « (+1,0 млрд грн або на 41,7% до 3,5 млрд грн);

У 9 банках, в кожному з яких сума вкладів перевищує 10 млрд грн, разом зосереджено 321,9 млрд грн або 77,8% із суми вкладів усього по Фонду, в тому числі в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» 42,6% із всіх учасників системи гарантування (табл. 5.13).

- кількість **фізичних осіб – підприємців** станом на 01.01.2018 склала 1,2 млн осіб або 2,8% із всіх вкладників на суму 21,4 млрд грн, що склало 5,2% до загальної суми вкладів. За 2017 рік кількість фізичних осіб – підприємців зросла на 55,6 тис. осіб або на 5,1%, а сума – на 7,0 млрд грн або на 48,8%. Найбільша кількість фізичних осіб – підприємців та сума коштів зосереджена у ПАТ КБ «ПРИВАТ-

БАНК» (582,97 тис. осіб або 50,6% на 9,1 млрд грн або 42,5%).

- кількість **неплатоспроможних** банків склала 2, в яких зосереджено кошти 180,0 тис. владників на загальну суму 1,4 млрд грн, із яких гарантовано Фондом кошти 58,8 тис. осіб із сумою відшкодування за рахунок Фонду – 0,5 млрд грн.
- **середній розмір вкладу** за 2017 рік зріс на 806,2 грн до 10 103,85 грн. Середній розмір вкладу по гарантованих Фондом вкладах (понад 10 грн) збільшився на 157,12 грн до 16 535,14 грн. Найбільший середній розмір вкладу зосереджено в ПАТ «БАНК АВАНГАРД» (2,2 млн грн, де кількість вкладників склала 26 осіб та сума вкладів складає 58,1 млн грн) та АТ «МІСТО БАНК» (268,8 тис. грн, де кількість вкладників 4 478 особи та сума вкладів складає 1,2 млрд грн).
- **сума можливого відшкодування** за рахунок коштів Фонду – за 2017 рік збільшилась на 34,8 млрд грн або на 17,1% і станом на 01.01.2018 склала 238,04 млрд грн.

Загальна сума можливого відшкодування в банках з державною часткою складає 137,0 млрд грн, або 57,6% із загальної суми по Фонду.

Найбільші обсяги приросту суми можливого відшкодування спостерігались в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (+23,3 млрд грн або на 24,5% до 118,4 млрд грн), АТ «Райффайзен Банк Аваль» (+4,0 млрд грн або на 35,9% до 15,3 млрд грн), ПАТ «АЛЬФА-БАНК» (+3,1 млрд грн або на 44,5% до 10,2 млрд грн), АТ «УкрСиббанк» (+2,6 млрд грн або на 37,6% до 9,5 млрд грн).

У таблиці 5.14 наведено 14 банків у яких спостерігались найбільші темпи приросту (більше 100%) суми можливого відшкодування за 2017 рік.

У таблиці 5.15 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду з фізичними особами за 2017 рік.

У таблиці 5.16 наведена структура вкладів учасників Фонду з початку 2014 року.

У таблиці 5.17 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду починаючи з 2000 року. Річна динаміка суми вкладів у 2014 (-20,5 млрд грн або 5,1%) та 2015 (-19,8 млрд грн або 5,2%) роках майже однакова. Зменшення вкладів населення було пов'язане з ліквідацією банків, високим рівнем недовіри до банківської системи, зростаючою інфляцією та погіршенням соціального становища в країні. Невисокі темпи скорочення суми вкладів у 2014–2015 роках пов'язані із девальвацією гривні (в 2 та в півтора рази відповідно). У доларовому еквіваленті зменшення валютних вкладів в обох роках також майже однакове (на 40,3 та на 38,1% відповідно).

У 2016 році динаміка змінилась, а саме: спостерігався приріст суми вкладів на 19,9 млрд грн або на 5,5% до 382,1 млрд грн як в національній валюті (+5,4 млрд грн

Таблиця 5.13

Банки, в яких зосереджена найбільша сума вкладів станом на 01.01.2018

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2018					Зміна за 2017 рік	
			К-ть вкладників тис. осіб	Сума вкладів, тис. грн			Сума можливого відшкодування (СМВ), тис. грн	Сума вкладів тис. грн	СМВ
				усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	113	ПРИВАТБАНК	21 213	176 317 178	42,6	81 136 943	118 435 059	24 050 334	23 336 144
2	22	УКРЕКСІМБАНК	799	25 250 339	6,1	17 358 257	9 060 222	642 626	319 489
3	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 556	24 733 055	6,0	8 949 326	15 281 243	4 540 776	4 033 121
4	48	АЛЬФА-БАНК	1 835	24 148 247	5,8	15 121 618	10 226 217	6 137 329	3 147 346
5	52	УКРГАЗБАНК	812	16 948 669	4,1	8 755 030	9 544 450	3 182 695	1 616 829
6	111	ПУМБ	1 834	16 117 553	3,9	9 118 909	7 450 976	885 769	650 597
7	90	УКРСИББАНК	2 213	15 742 534	3,8	7 325 712	9 489 689	2 511 259	2 594 704
8	21	УКРСОЦБАНК	1 276	11 464 233	2,8	5 982 257	6 520 782	-5 308 918	-1 970 951
9	85	ОТП БАНК	624	11 214 832	2,7	5 728 979	4 998 083	1 096 017	1 401 845
По банках загалом			33 163	321 936 640	77,8	159 477 031	191 006 721	37 737 887	35 129 126
% до всього по Фонду			81,0	77,8	77,8	75,9	80,2	119,4	101,0
По Фонду ЗАГАЛОМ			40 952	413 769 213	100,0	210 039 897	238 042 953	31 619 351	34 771 258

Таблиця 5.14

Банки, в яких спостерігаються найбільші темпи приросту за 2017 рік

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2017		01.01.2018		за 2017 рік	
			Сума вкладів, грн	СМВ, грн	Сума вкладів, грн	СМВ, грн	СМВ, грн	СМВ, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	25	АЛЬЯНС	11 475 331	716 432	104 333 533	50 016 360	49 299 928	6 881,3
2	203	АГРОПРОСПЕРІС БАНК	1 909 582	1 659 811	24 616 862	14 711 922	13 052 111	786,4
3	118	ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ	36 406 603	28 756 834	201 364 841	149 619 080	120 862 246	420,3
4	239	РВС БАНК	3 542 565	2 650 471	152 696 748	8 263 548	5 613 077	211,8
5	175	УКРБУДІНВЕСТБАНК	110 330 542	30 004 775	231 700 220	80 840 552	50 835 777	169,4
6	193	КОНКОРД	129 839 252	60 256 223	186 959 502	146 965 701	86 709 478	143,9
7	183	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	1 343 743 952	286 460 775	1 584 610 246	688 280 907	401 820 132	140,3
8	42	УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	252 871 558	46 159 510	322 849 004	109 294 288	63 134 778	136,8
9	115	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	116 484 639	84 961 505	243 133 376	192 751 770	107 790 265	126,9
10	235	ПОРТАЛ	1 966 307	751 874	2 085 088	1 586 910	835 037	111,1
11	31	ТАСКОМБАНК	3 192 810 864	1 317 049 908	6 060 440 186	2 778 986 251	1 461 936 344	111,0
12	228	АЛЬПАРИ БАНК	263 473	263 369	966 401	554 424	291 055	110,5
13	213	ВЕРНУМ БАНК	84 690 579	46 165 364	150 388 604	94 838 346	48 672 982	105,4
14	200	МОТОР-БАНК	774 312 925	32 813 251	542 286 901	65 865 625	33 052 374	100,7

Таблиця 5.15

Динаміка вкладних операцій учасників Фонду з початку 2017 року

№	Вкладні операції банків з фізичними особами (№1Ф)	01.01.2017	01.01.2018	з початку 2017	
1	2	3	4	5	6
1	Кількість учасників Фонду, в т.ч.:	99	83	-16	х
-	неплатоспроможні	4	2	-2	х
2.1.	Сума вкладів фізичних осіб, млрд грн	382,1	413,8	31,6	8,3
-	у т.ч. в національній валюті, млрд грн	169,9	203,7	33,8	19,9
-	в іноземній валюті, млрд грн	212,3	210,0	-2,2	-1,0
2.2.	Кількість вкладників, млн осіб	41,1	41,0	-0,2	-0,4
2.3.	Процент повного покриття к-ті вкладників Фондом, %	98,6	98,5	-0,1	-0,1
2.4.	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд грн	203,3	238,0	34,8	17,1
2.5.	Середній розмір вкладу, грн	9 298	10 104	806,2	8,7

Таблиця 5.16

Динаміка вкладних операцій фізичних осіб у розрізі валют

Дата	Кількість вкладників, млн осіб	Загальна сума вкладів, млрд грн	Сума можливого відшкодування, млрд грн	Сума вкладів у національній валюті, млрд грн	Сума вкладів у іноземній валюті, млрд грн	Сума вкладів у іноземній валюті, млрд дол. США	Офіційний курс гривні щодо долара США
1	2	3	4	5	6	7	8
01.01.2014	47,4	402,6	245,6	224,3	178,4	22,3	7,9930
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0	13,3	15,7686
01.01.2016	44,7	362,3	191,9	164,5	197,8	8,24	24,0007
01.01.2017	41,1	382,1	203,3	169,9	212,3	7,81	27,1909
01.01.2018	41,0	413,8	238,0	203,7	210,0	7,48	28,0672

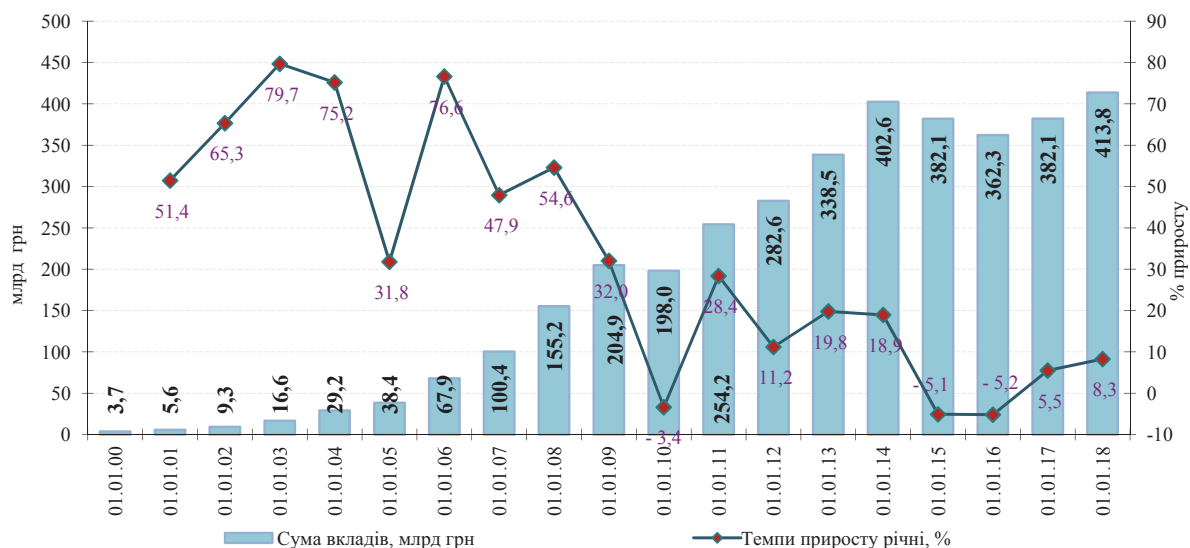

Рис. 5.4. Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000–2017 рр.

Таблиця 5.17

Динаміка вкладних операцій фізичних осіб

Період	Кількість вкладників		Загальна сума вкладів		Середній розмір вкладу (СРВ), грн		СРВ без 1 або 10 грн	
	тис. осіб	темпи приросту до початку року, %	млн грн	темпи приросту до початку року, %	грн	темпи приросту до початку року, %	грн	темпи приросту до початку року, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01.01.2000	4 558,9		3 675,58		806			
01.01.2001	5 358,8	17,5	5 603,62	52,5	1 046	29,7		
01.01.2002	4 837,4	-9,7	9 264,13	65,3	1 915	83,1		
01.01.2003	7 005,5	44,8	16 645,80	79,7	2 376	24,1		
01.01.2004	10 488,4	49,7	29 160,58	75,2	2 780	17,0	3 745	
01.01.2005	15 021,2	43,2	38 432,07	31,8	2 559	-8,0	3 368	-10,1
01.01.2006	18 570,2	23,6	67 885,22	76,6	3 656	42,9	4 561	35,4
01.01.2007	24 239,9	30,5	100 416,06	47,9	4 143	13,3	4 945	8,4
01.01.2008	29 607,8	22,1	155 236,15	54,6	5 243	26,6	6 105	23,5
01.01.2009	34 532,3	16,6	204 934,68	32,0	5 935	13,2	7 001	14,7
01.01.2010	31 568,0	-8,6	198 010,58	-3,4	6 273	5,7	7 455	6,5
01.01.2011	32 577,8	3,2	254 180,28	28,4	7 802	24,4	9 400	26,1
01.01.2012	35 007,8	7,5	282 596,88	11,2	8 072	3,5	9 594	2,1
01.01.2013	44 428,9	26,9	338 496,80	19,8	7 619	-5,6	16 006	66,8
01.01.2014	47 447,2	6,8	402 615,53	18,9	8 486	11,4	17 148	7,1
01.01.2015	46 523,5	-1,9	382 081,64	-5,1	8 213	-3,2	16 487	-3,9
01.01.2016	44 703,4	-3,9	362 277,96	-5,2	8 104	-1,3	15 338	-7,0
01.01.2017	41 101,8	-8,1	382 149,86	5,5	9 298	14,7	16 378	6,8
01.01.2018	40 951,6	-0,4	413 769,21	8,3	10 103	8,7	16 535	1,0

або на 3,3% до 169,9 млрд грн), так і в іноземній (+14,5 млрд грн або на 7,3% до 212,3 млрд грн). Разом з тим, у доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжили зменшуватись (-0,4 млрд доларів США або -5,3% до 7,8 млрд доларів США), проте темпи їх падіння значно скоротились. Зазначене свідчить про номінальність росту суми вкладів у 2016 році.

Протягом 2017 року загальна сума вкладів зросла на 31,6 млрд грн або на 8,3% завдяки приросту вкладів у національній валюті на 33,8 млрд грн або на 19,9% (у порівнянні з 2016 зросли як обсяги, так і темпи росту), в той час як рівень зменшення вкладів у іноземній валюті в гривневому еквіваленті становить «-»2,2 млрд грн або «-»1,0%, в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжили зменшуватись («-» 0,3 млрд доларів США або «-»4,1% до 7,48 млрд доларів США), спостерігається незначне скорочення темпів їх падіння в порівнянні з 2016 роком (рис. 5.4).

Вклади в розрізі валют

Питома вага вкладів у національній валюті за 2017 рік зросла від 44,5 до 49,2%, а в іноземній валюті зменшилась від 55,5 до 50,8% (рис. 5.5).

Вклади в національній валюті за 2017 рік зросли на 33,8 млрд грн або на 19,9% і склали 203,7 млрд грн.

У порівнянні із динамікою за 2016 («+»5,4 млрд грн або на 3,3%) значно збільшився темп приросту суми вкладів у національній валюті.

Гривневий еквівалент суми вкладів у іноземній валюті за 2017 рік зменшився на 2,2 млрд грн або на 1,0% і склав 210,0 млрд грн. У доларовому еквіваленті зменшення суми вкладів склало 322,8 млн доларів США або 4,1% до 7,48 млрд доларів США.

У порівнянні із динамікою за 2016 рік приріст вкладів у іноземній валюті в гривневому еквіваленті змінився на скорочення, а в доларовому еквіваленті продовжилось скорочення. Це зумовлено тим, що за 2016 рік знецінення гривні забезпечило приріст гривневого еквіваленту вкладів в іноземній валюті при скороченні в еквіваленті доларів США, а в 2017 році скорочення вкладів у іноземній валюті в еквіваленті доларів США відобразилося на зменшенні гривневого еквіваленту вкладів у іноземній валюті, знецінення гривні не забезпечило приросту гривневого еквіваленту вкладів у іноземній валюті.

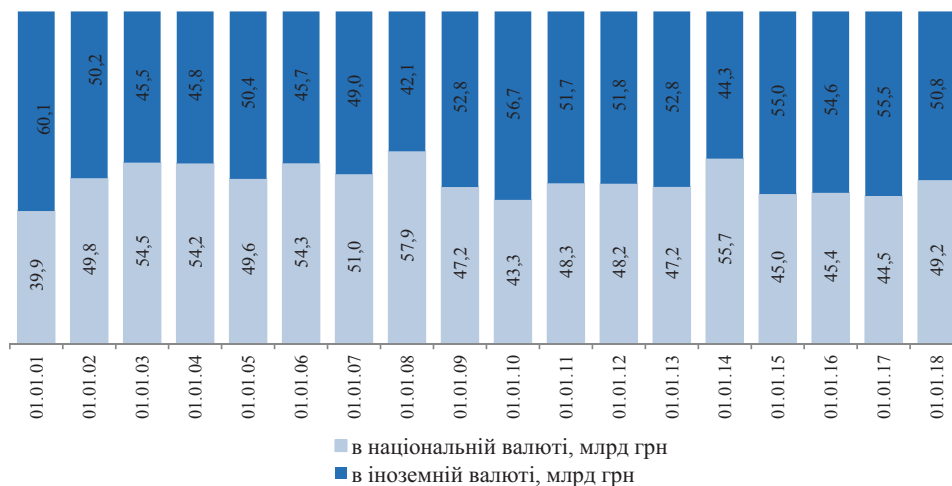

Рис. 5.5. Динаміка структури вкладів у розрізі валют, %

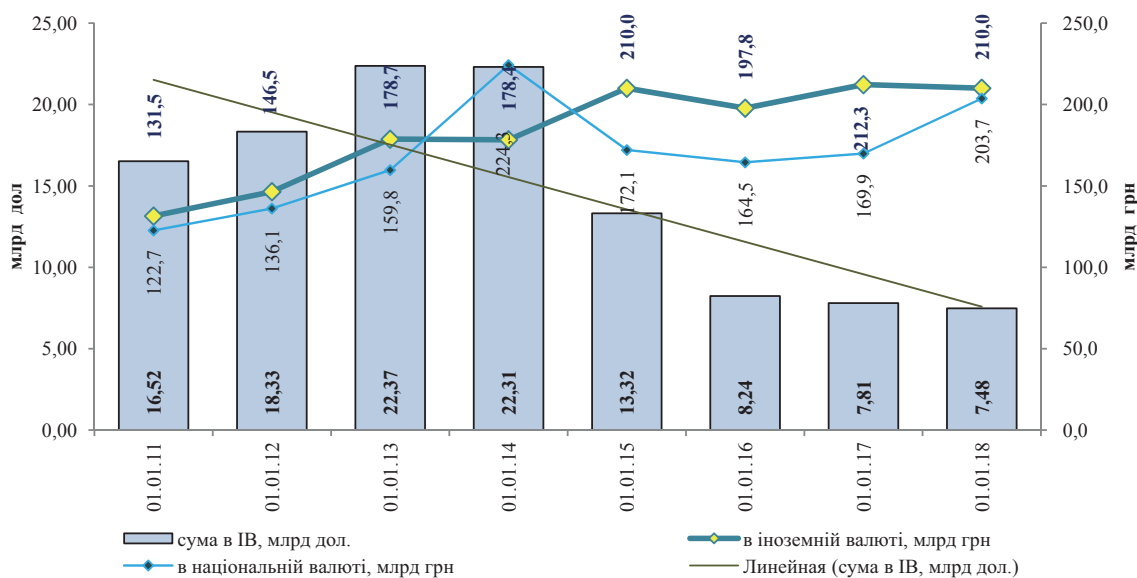

Рис. 5.6. Динаміка вкладів у іноземній валюті

Таблиця 5.18

Приріст вкладів у іноземній валюті (в доларовому еквіваленті) за 2017 рік

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2018				СМВ, тис. грн	За 2017 рік	
			Сума вкладів					Сума вкладів в ін. валюті	
			усього, тис. грн	в т. ч. в ін. валюті, тис. грн	питома вага, %	в ін. валюті, тис.		тис.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	203	АГРОПРОСПЕРІС БАНК	24 617	15 698	63,8	559	14 712	541	3 012,2
2	118	ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ	201 365	58 660	29,1	2 090	149 619	1 845	754,3
3	231	АВАНГАРД	58 100	57 620	99,2	2 053	1 648	1 761	602,7
4	25	АЛЬЯНС	104 334	70 895	68,0	2 526	50 016	2 109	505,3
5	238	КРИСТАЛБАНК	222 628	89 613	40,3	3 193	122 970	2 433	320,0
6	5	АЛЬБАНК	201 916	84 392	41,8	3 007	22 826	1 889	169,0
7	196	КРЕДИТВЕСТБАНК	221 855	202 768	91,4	7 224	48 334	3 650	102,1
8	31	ТАСКОМБАНК	6 060 440	3 285 500	54,2	117 058	2 778 986	53 379	83,8

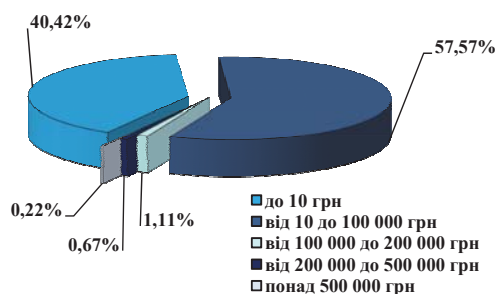

Рис. 5.7. Кількість вкладників

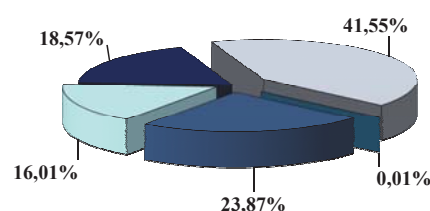

Рис. 5.8. Сума вкладів, %

Тобто, за 2017 рік спостерігалось збільшення суми вкладів у національній валюті та зменшення суми вкладів у іноземній валюті (рис. 5.6).

Приріст доларового еквіваленту вкладів в іноземній валюті за 2017 рік відбувся в 39 банках, при цьому приріст доларового еквіваленту (більш як на 100%) відбувся у 8 банках (табл. 5.18).

Граничний розмір відшкодування

Відповідно до статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» сума граничного розміру відшкодування коштів закладами фізичних осіб за рахунок коштів Фонду складає 200 000 грн (7,1 тис. доларів США або 6,0 тис. Євро). За весь період існування Фонду сума граничного розміру відшкодування коштів закладами підвищилась у 400 разів.

Структура вкладів фізичних осіб за діапазонами станом на 01.01.2018 має наступний вигляд (табл. 5.19, рис. 5.7, 5.8).

Станом на 01.01.2018 повністю захищеними (діапазон від 10 грн до 200 тис. грн), є кошти 24,0 млн осіб або 98,5% вкладників, у таких вкладників зосереджено

164,99 млрд грн або 39,9% від загальної суми вкладів, що відповідає міжнародним соціальним критеріям. Середній розмір вкладу в гарантованому Фондом діапазоні становить 6 865,95 грн.

Таким чином, гарантований рівень відшкодування закладами забезпечує покриття більшості вкладів населення та свідчить про наміри вкладників тримати вклади в гарантованому Фондом діапазоні коштів.

Сума можливого відшкодування та гарантовані Фондом вклади

Сума можливого відшкодування (СМВ) по учасниках Фонду за 2017 рік зросла на 34,8 млрд грн або на 17,1% і станом на 01.01.2018 склала 238,04 млрд грн. Сума можливого відшкодування в 4 державних банках склала 137,1 млрд грн, що складає 57,6% до загальної суми вкладів.

Сума можливого відшкодування в 81 банку (без неплатоспроможних станом на 01.01.2018) склала 237,6 млрд грн. У 2 неплатоспроможних банках сума відшкодування становить 467,6 млн грн.

Таблиця 5.19

Структура вкладів за діапазонами сум по учасниках Фонду станом на 01.01.2018

Розмір вкладу, грн	Кількість вкладників		Сума вкладів		Середній розмір вкладу грн
	осіб	%	тис. грн	%	
1	2	3	4	5	6
до 10 грн	16 554 121	40,42%	21 309,01	0,01%	1,29
від 10 до 100 000 грн	23 576 089	57,57%	98 762 445,91	23,87%	4 189,09
від 100 000 до 200 000 грн	455 519	1,11%	66 237 487,67	16,01%	145 411,03
від 200 000 до 500 000 грн	274 684	0,67%	76 839 072,46	18,57%	279 736,25
понад 500 000 грн.	91 235	0,22%	171 908 897,78	41,55%	1 884 242,86
Всього	40 951 648	100,0%	413 769 212,83	100,0%	10 103,85
Всього без до 10 грн	24 397 527	59,6%	413 747 903,82	100,0%	16 958,60
від 10 до 200 тис. грн (гарантовані повністю)	24 031 608	98,5%	164 999 933,57	39,9%	6 865,95

Ресурси Фонду станом на 01.01.2018 складають 14,4 млрд грн та не покривають суму можливого відшкодування ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (покриття складає 12,1%, сума відшкодування складає 118,4 млрд грн або 49,8% із усього по Фонду) та АТ «Райффайзен Банк Аваль» (покриття складає 93,9%).

Сума можливого відшкодування за 2017 рік зросла в 64 банках. Найбільші обсяги приросту суми (понад 1 млрд грн) спостерігались у 8 банках (табл. 5.20).

Найвищі темпи приросту суми відшкодування за 2017 рік (більше, ніж на 100%) спостерігались у 14 банках (табл. 5.21).

Таблиця 5.20

Банки, в яких відбувся найбільший приріст суми можливого відшкодування за 2017 рік

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2018			Динаміка за 2017 рік		
			Кількість вкладників	Сума вкладів	СМВ, грн	Сума вкладів, грн	Сума можливого відшкодування	
							осіб	грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	113	ПРИВАТБАНК	21 213 324	176 317 177 765	118 435 059 248	24 050 333 840	23 336 144 481	24,5
2	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 555 516	24 733 055 032	15 281 242 608	4 540 776 401	4 033 120 914	35,9
3	48	АЛЬФА-БАНК	1 835 205	24 148 247 199	10 226 216 964	6 137 328 637	3 147 346 497	44,5
4	90	УКРСИББАНК	2 213 186	15 742 533 924	9 489 688 539	2 511 259 418	2 594 703 563	37,6
5	52	УКРГАЗБАНК	812 196	16 948 668 813	9 544 450 298	3 182 695 183	1 616 829 092	20,4
6	31	ТАСКОМБАНК	164 835	6 060 440 186	2 778 986 251	2 867 629 322	1 461 936 344	111,0
7	85	ОТП БАНК	624 495	11 214 831 617	4 998 082 897	1 096 016 810	1 401 845 471	39,0
8	16	ПІВДЕННИЙ	518 920	8 214 056 870	4 849 705 161	1 518 080 757	1 206 033 697	33,1

Таблиця 5.21

Банки, в яких спостерігаються найбільші темпи приросту за 2017 рік

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2018			Динаміка за 2017 рік		
			Кількість вкладників	Сума вкладів	СМВ, грн	Сума вкладів, грн	Сума можливого відшкодування	
							осіб	грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	25	АЛЬЯНС	994	104 333 533	50 016 360	92 858 202	49 299 928	6 881,3
2	203	АГРОПРОСПЕРІС БАНК	946	24 616 862	14 711 922	22 707 280	13 052 111	786,4
3	118	ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ	2 298	201 364 841	149 619 080	164 958 238	120 862 246	420,3
4	239	РВС БАНК	873	152 696 748	8 263 548	149 154 183	5 613 077	211,8
5	175	УКРБУДІНВЕСТБАНК	5 023	231 700 220	80 840 552	121 369 678	50 835 777	169,4
6	193	КОНКОРД	16 149	186 959 502	146 965 701	57 120 250	86 709 478	143,9
7	183	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	51 631	1 584 610 246	688 280 907	240 866 294	401 820 132	140,3
8	42	УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	3 809	322 849 004	109 294 288	69 977 445	63 134 778	136,8
9	115	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	8 637	243 133 376	192 751 770	126 648 736	107 790 265	126,9
10	235	ПОРТАЛ	99	2 085 088	1 586 910	118 781	835 037	111,1
11	31	ТАСКОМБАНК	164 835	6 060 440 186	2 778 986 251	2 867 629 322	1 461 936 344	111,0
12	228	АЛЬПАРИ БАНК	206	966 401	554 424	702 928	291 055	110,5
13	213	ВЕРНУМ БАНК	2 662	150 388 604	94 838 346	65 698 025	48 672 982	105,4
14	200	МОТОР-БАНК	14 132	542 286 901	65 865 625	-232 026 024	33 052 374	100,7

Таблиця 5.22

Приріст відношення суми можливого відшкодування до суми вкладів за 2017 рік

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2017			01.01.2018		
			Сума вкладів (СВ)	Сума можливого відшкодування (СМВ)	СМВ/СВ	СВ	СМВ	СМВ/СВ
			грн		%	грн		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	25	АЛЬЯНС	11 475 331	716 432	6,2	104 333 533	50 016 360	47,9
2	235	ПОРТАЛ	1 966 307	751 874	38,2	2 085 088	1 586 910	76,1
3	193	КОНКОРД	129 839 252	60 256 223	46,4	186 959 502	146 965 701	78,6
4	222	ДІВІ БАНК	14 655 380	4 682 471	32,0	11 152 453	7 006 100	62,8
5	173	ТРАСТ-КАПІТАЛ	87 784 217	13 629 982	15,5	34 577 983	14 591 178	42,2
6	183	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	1 343 743 952	286 460 775	21,3	1 584 610 246	688 280 907	43,4
7	207	АКОРДБАНК	167 431 504	96 431 380	57,6	176 302 528	133 548 043	75,7
8	101	АСВІО БАНК	366 320 793	29 211 020	8,0	216 322 859	52 711 739	24,4
9	42	УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	252 871 558	46 159 510	18,3	322 849 004	109 294 288	33,9

Таблиця 5.23

Структура суми можливого відшкодування за строками погашення станом на 01.01.2018

№ з/п	Найменування показника	01.01.2017		01.01.2018	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	2	3	4	5	6
1	Сума вкладів/к-ть вкладників усього	41 101 772	382 149 861 596	40 951 648	413 769 212 831
2	В іноземній валюті	5 935 264	212 259 120 298	5 940 882	210 039 897 446
	Частина IV				
9	Сума можливого відшкодування усього, в тому числі:	22 822 061	203 271 695 554	24 191 720	238 042 953 161
9.1	Вклади на поточних рахунках, у тому числі:	19 356 938	70 852 501 659	20 754 496	109 260 909 241
9.1.1	Вклади на карткових рахунках	17 753 485	56 722 422 674	6 930 737	38 287 165 854
9.2	Іменні ощадні сертифікати, в тому числі зі строком погашення:	8 686	1 413 336 584	1 657	278 151 235
9.2.1	до запитання	246	36 863 079	100	16 145 796
9.2.2	до 1 місяця	1 789	288 847 016	298	47 885 842
9.2.3	від 1 до 2 місяців	1 346	215 876 587	336	56 104 148
9.2.4	від 2 до 3 місяців	1 292	214 787 123	201	35 221 274
9.2.5	від 3 до 4 місяців	990	158 240 103	151	24 902 796
9.2.6	від 4 до 5 місяців	1 041	161 872 818	172	29 091 297
9.2.7	від 5 до 6 місяців	820	129 345 162	140	23 827 268
9.2.8	від 6 до 7 місяців	281	41 660 278	52	8 978 941
9.2.9	від 7 до 8 місяців	261	41 518 699	39	6 321 178
9.2.10	від 8 до 9 місяців	219	33 956 841	26	3 827 637
9.2.11	від 9 до 10 місяців	208	33 211 777	23	3 968 057
9.2.12	від 10 до 11 місяців	182	27 844 562	27	4 796 021
9.2.13	від 11 до 12 місяців	177	27 846 765	57	9 170 613
9.2.14	більше 12 місяців	11	1 465 774	135	7 910 368
9.3	Вклади на депозитних рахунках, у тому числі зі строком повернення:	9 288 562	130 948 753 144	9 785 196	128 419 990 634
9.3.1	до 1 місяця	919 234	24 900 775 937	909 024	23 013 339 549
9.3.2	від 1 до 2 місяців	843 686	17 020 802 439	847 328	16 907 655 282

№ з/п	Найменування показника	01.01.2017		01.01.2018	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	2	3	4	5	6
9.3.3	від 2 до 3 місяців	925 630	18 334 248 178	974 037	20 158 402 323
9.3.4	від 3 до 4 місяців	784 640	12 400 233 435	807 789	12 091 038 036
9.3.5	від 4 до 5 місяців	752 883	12 150 814 665	803 263	12 458 939 120
9.3.6	від 5 до 6 місяців	779 605	11 854 178 435	835 493	12 946 637 317
9.3.7	від 6 до 7 місяців	583 152	5 898 757 165	614 010	5 213 080 793
9.3.8	від 7 до 8 місяців	557 176	4 615 688 031	609 580	4 516 509 534
9.3.9	від 8 до 9 місяців	721 102	4 635 845 605	750 169	4 150 870 518
9.3.10	від 9 до 10 місяців	735 420	4 775 506 635	794 208	4 169 481 407
9.3.11	від 10 до 11 місяців	854 608	4 448 504 368	941 719	3 793 409 927
9.3.12	від 11 до 12 місяців	1 310 240	5 687 637 035	1 406 486	4 353 317 078
9.3.13	більше 12 місяців	209 306	3 289 952 825	210 391	3 792 873 061
9.3.14	строк дії договорів за якими закінчився і які не перераховані на поточний/картковий рахунок	178 939	935 808 392	128 201	854 436 689
9.4	Інші	34 546	57 104 168	34 300	83 902 051

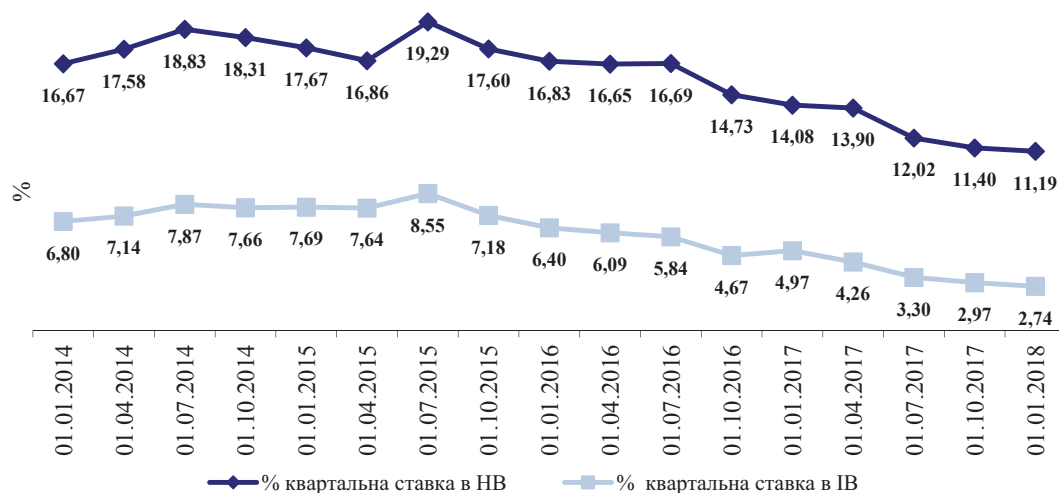

Рис. 5.9 Динаміка середньозважених квартальних процентних ставок закладами фізичних осіб за 2014–2017 рр.

Співвідношення суми можливого відшкодування (СМВ) до загальної суми вкладів (СВ) у цілому по Фонду за 2017 рік зросло з 53,2 до 57,5%.

Станом на 01.01.2018 в одному банку майже всі кошти вкладників захищені Фондом (в ПАТ «БАНК ФОРВАРД» – співвідношення суми можливого відшкодування до загальної суми вкладів зросло від 88,7 до 94,2%).

У 9 банках за 2017 рік значно зросло співвідношення суми можливого відшкодування до суми вкладів більше як на 15 процентних пункти (табл. 5.22) за рахунок збільшення суми відшкодування порівняно із зменшенням загальної суми вкладів (або меншим приростом).

Відповідно до даних форм звітності ІФ станом на 01.01.2018 – сума відшкодування банків за структурою розподілена таким чином: загальна сума відшкодування – 238,04 млрд грн, сума вкладів на строкових депозитах складала 128,4 млрд грн або 53,9%, сума вкладів на поточних рахунках – 109,3 млрд грн або 45,9%, в тому числі на карткових рахунках – 38,3 млрд грн або 35,0% із усіх поточних (табл. 5.23). Тобто, за 2017 рік у розрізі суми відшкодування зменшились вклади на депозитних рахунках та зросли вклади на поточних рахунках, у тому числі на карткових рахунках.

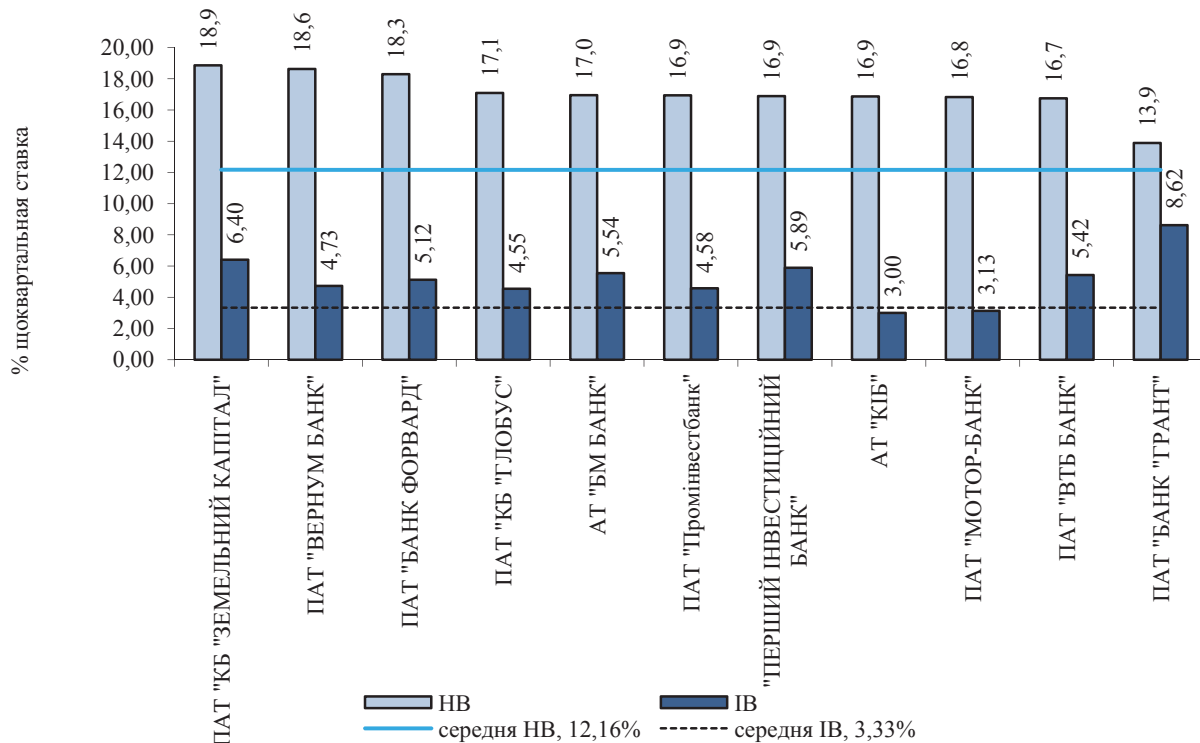

Рис. 5.10. Найвищі ставки по системі за 2017 рік

Середньозважена процентна ставка за вкладами

Аналіз середньозважених щомісячних процентних ставок за депозитами фізичних осіб проводився відповідно до щомісячної форми звітності 350Д «Інформація про суми та середньозважені процентні ставки за депозитами фізичних осіб у розрізі банків, груп банків, видів валют (національна та іноземна), строків (усього, до запитання, строкові, з них довгострокові), резидентності (резиденти, нерезиденти), усього за банками».

Середньозважена квартальна процентна ставка за 2017 рік за вкладами в національній валюті знизилась на 20,5% від 14,08 до 11,19%, а в іноземній – знизилась

на 44,9% від 4,97 до 2,74%. Зниження ставок у національній та іноземних валютах відбулось за рахунок постійного зниження протягом всього 2017 року (рис. 5.9).

За результатами аналізу процентних ставок за 2017 рік виявлено, що в 10 банках ставка по вкладах в національній валюті перевищує середньозважену по системні на 4 процентних пункти (рис. 5.10). Крім того, ПАТ «БАНК «ГРАНТ» має перевищення понад 4,0 процентних пункти по вкладах у іноземній валюті. Найвищу ставку за вкладами в національній валюті пропонував ПАТ «КБ «ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ» (18,86%), а за вкладами в іноземній – ПАТ «БАНК «ГРАНТ» (8,62%).

6. РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду

У рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, Фонд здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних перевірок учасників Фонду. Перевірки в 2017 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників Фонду, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правовими актами Фонду відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

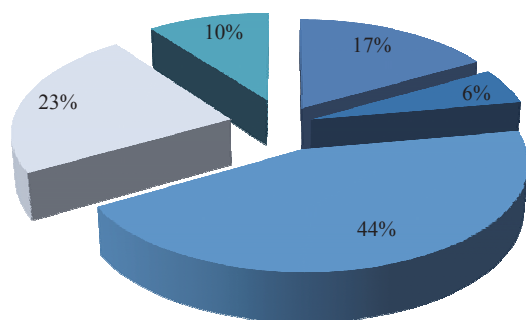
У відповідності до Плану проведення інспекційних перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2017 рік, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 31.10.2016 № 2303, працівниками Фонду в 2017 році загалом здійснено 78 інспекційних перевірок, з них 67 планових, що складає 86% від загальної кількості перевірок та 11 позапланових (14% від загальної кількості перевірок).

Також у 2017 році окремо здійснено аналіз дотримання банками вимог Фонду щодо формування та ведення бази даних про вкладників у 13 учасниках Фонду.

Позапланові інспекційні перевірки банків здійснювались інспекційними групами Фонду на підставі рішень виконавчої дирекції Фонду переважно з питання виконання банками вимог розпоряджень про усунення ними порушень вимог законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Планові інспекційні перевірки проводились з наступних питань:

1. Достовірності наданої Фонду звітності.
2. Повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю.
3. Повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників.

4. Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді.

5. Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників Фонду, відповідності обліку інформації про вкладників – фізичних осіб в базі даних, а також порядку інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась достовірності розрахунків за зборами і звітами, наданими до Фонду банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників – фізичних осіб відповідно до вимог Фонду.

Загалом протягом року було перевірено 77 банків, у 78% з яких були встановлені порушення.

Загальна кількість виявлених за результатами перевірок банків фактів порушень вимог нормативно-правових актів Фонду становить 110 фактів (рис. 6.1).

Банки, за результатами перевірок в яких були встановлені порушення, надавали уточнені форми звітності, необхідну інформацію для ведення реєстру, інформували Фонд про вжиті заходи щодо усунення порушень тощо.

Достовірність наданої Фонду звітності

Для аналізу тенденцій розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання

- Достовірність наданої Фонду звітності
- Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю
- Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників
- Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді
- Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду

Рис. 6.1. Питома вага порушень з окремих питань, що перевірялися в загальній кількості встановлених порушень

залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, встановлено вимоги до учасників Фонду стосовно надання ними форми звітності № 1Ф. Основні вимоги щодо складання та надання цієї форми визначені Інструкцією про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб у учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року №5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за №1314/21626 із змінами і доповненнями. Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися певні порушення при складанні та наданні звітності до Фонду, серед яких:

- недостовірна інформація щодо кількості та сум коштів фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- недостовірна інформація про кількість та суми коштів вкладників фізичних осіб.

За підсумками проведених перевірок встановлені факти порушень учасниками Фонду достовірності (порядку складання) звітності № 1-Ф у 18 з усіх перевірених банків, питома вага даного порушення складає 17% від всіх виявлених порушень.

Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю

В результаті проведених у 2017 році перевірок, було встановлено, що учасники Фонду при обчисленні суми регулярного збору:

- не в повному обсязі враховували залишки коштів фізичних осіб, які обліковувались на відповідних балансових рахунках, залишки за якими мали включатися до розрахунку регулярного збору;
- недостовірно здійснювали розрахунок ступеня ризику, на який зважається базова річна ставка в національній та іноземній валюті.

Фондом за результатами перевірок банків з питання повноти розрахунків банками з Фондом за зборами виявлено заниження сплаченої суми регулярного збору банками до Фонду на загальну суму 116 тис. грн, у зв'язку з чим нараховано пеню за неповну сплату регулярного збору банками до Фонду в сумі 17,2 тис. грн.

Загалом, порушення в частині повноти і своєчасності сплати зборів до Фонду встановлені в 6 учасників, питома вага даного порушення складає 6% від всіх виявлених порушень.

Результати проведених перевірок свідчать, що банки в цілому вірно розраховували базу нарахування регулярного збору, визначали ступінь ризику та в повному обсязі сплачували регулярний збір до Фонду.

Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників

Фондом встановлені вимоги щодо формування бази даних про вкладників-фізичних осіб у учасниках Фонду. Основні вимоги викладені в Правилах формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року № 3, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 23 серпня 2012 року за №1430/21742 із змінами і доповненнями (далі – Правила). Проте, в даному періоді були встановлені випадки допущення банками типових порушень при формуванні та веденні бази даних, серед яких:

- помилки щодо відсутності, неповноти та некоректності інформації про вкладника;
- дублювання інформації про одного вкладника, що унеможлиблює здійснення однозначної ідентифікації вкладника;
- у файлі архіву даних за структурою інформаційного рядка файлу N відсутня інформація про пов'язаних із банком осіб, передбачена Правилами;
- невірний розрахунок гарантованої суми.

Загальна кількість банків по яким виявлено вищезазначені недоліки у веденні бази даних відповідно до Правил склала 48 банків, питома вага даного порушення складає 44% від всіх виявлених порушень.

В цілому в банках, що були охоплені перевіркою, розроблений програмно-апаратний комплекс, який дозволяє накопичувати і зберігати інформацію про вкладників, забезпечувати зберігання даних у архівний файл на зовнішніх носіях, відокремлених як логічно, так і фізично.

Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді

Згідно Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та вимог Порядку здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.05.2016 № 825, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004, встановлено вимоги до учасників Фонду в частині обов'язкового розміщення інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися деякі порушення вимог Фонду щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді, серед яких:

- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет та/або у приміщенні де здійснюються операції з приймання вкладів від фізичних осіб була відсутня інформація, а саме Тарифи Банку (в частині, яка стосується укладення договору банківського рахунку та договору банківського вкладу), примірні договори для кожного виду банківського рахунку та банківського вкладу;
- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет та/або у приміщенні де здійснюються операції з приймання вкладів від фізичних осіб розміщено недостовірну інформацію щодо реквізитів Фонду;
- до типових зразків договорів банківських рахунків та справ підписаних із фізичними особами-підприємцями занесена інформація щодо умов гарантування Фондом відшкодування коштів за цим вкладом не відповідає вимогам Фонду;
- у договорах банківського вкладу, договорах банківського рахунку відсутня інформація про те, що фізична особа (у тому числі фізична особа-підприємець), ознайомлена з довідкою про систему гарантування вкладів фізичних осіб, що засвідчується окремим підписом вкладника;
- до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку включено умови гарантування Фондом відшкодування коштів за цим вкладом без врахування змін щодо припинення нарахування процентів за договором в останній день перед початком процедури виведення Фондом банку з ринку.

У ході проведених у 2017 році перевірок зафіксовано 25 випадків порушення банками вимог Фонду щодо інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, питома вага даного порушення складає 23% від всіх виявлених порушень.

Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду

Учасники Фонду повинні подавати інформацію передбачену Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12 липня 2012 року №7, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 вересня 2012 року за №1547/21859 із змінами та доповненнями (далі – Положення).

Згідно з Положенням, у разі зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, у визначені строки банки зобов'язані повідомити про такі зміни Фонд.

Під час проведення перевірок у 2017 році було виявлено, що всупереч встановленим вимогам, учасниками Фонду:

- не повідомлено або несвоечасно повідомлено Фонд про зміни на посадах Голови та членів Спостережної Ради, членів Правління та Ревізійної комісії;
- не повідомлено або несвоечасно повідомлено Фонд про зміни інформації щодо двадцяти найбільших учасників банку;
- неподання Банком до Фонду в строк та спосіб інформації щодо призначення куратора банку службовця Національного банку України;
- не повідомлено або несвоечасно повідомлено Фонд щодо рейтингів материнської компанії.

У ході проведених у 2017 році перевірок зафіксовано 11 випадків порушення банками вимог Фонду щодо надання інформації передбаченої Положенням, питома вага даного порушення складає 10% від всіх виявлених порушень.

Кількісні характеристики банків-порушників за видами порушень, у розрізі питань, що підлягали перевірці протягом 2017 року, наведено на рис. 6.2.

Працівниками Фонду за результатами інспекційних перевірок, станом на 01.01.2018 з початку 2017 року, складено 110 протоколів про правопорушення банками законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

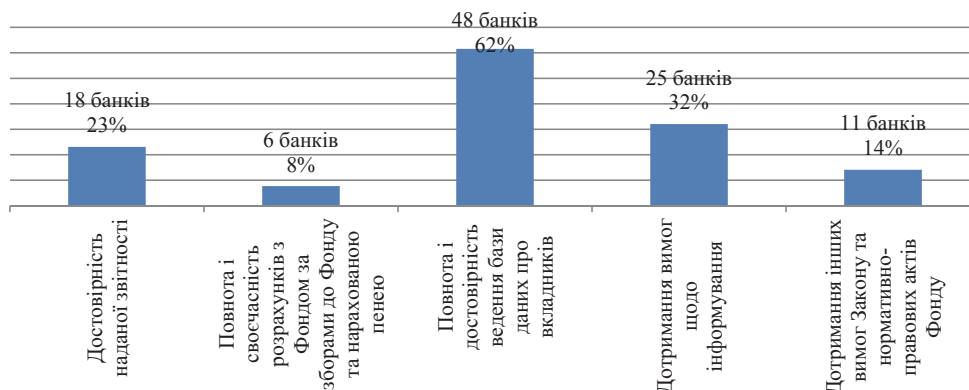

Рис.6.2. Кількісні характеристики банків-порушників за видами порушень

6.2. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

Основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», однією з функцій Фонду є застосування до банків та їх керівників відповідно фінансових санкцій і накладення адміністративних штрафів.

Протягом 2017 року уповноваженими працівниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було складено 58 протоколів про вчинення адміністративного правопорушення. Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснювалися відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки передбачено, що підставами для притягнення керівників банків до адміністративної відповідальності є допущення таких адміністративних правопорушень:

- порушення керівником банку порядку складання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);
- порушення керівником банку порядку подання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);
- невиконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- несвоєчасне виконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- невнесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу);
- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу).

За результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженою посадовою особою Фонду винесено 53 рішення, які винесені з урахуванням частини другої статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Із яких, 50 рішень – постанови про накладення адміністративного стягнення на керівників банків, а 3 рішення – постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення.

Таким чином, за порушення керівником банку порядку складання або подання відомостей до Фонду уповноваженою посадовою особою накладено штрафи на суму 374 000,00 грн, за несвоєчасне внесення банком збору до Фонду або невнесення банком збору до Фонду накладено штрафи на суму 40 800,00 грн.

Загальна сума накладених штрафів склала 414 800,00 грн, які сплачено до Державного бюджету України.

У разі порушення банками законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб Фонд адекватно вчиненому правопорушенню застосовує до банків адміністративно-господарські санкції у вигляді письмового застереження або штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Фонд накладав на банки санкції за такі порушення:

- неподання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами;
- несвоєчасне подання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- подання банком недостовірних відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- порушення банком порядку ведення бази даних вкладників;
- невиконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб;
- несвоєчасне виконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Посадовою особою Фонду, яка уповноважена розглядати справи, станом на 01.01.2018 року було прийнято 165 рішень, із яких:

- 62 – застереження про вжиття заходів щодо недопущення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб у подальшій діяльності;
- 95 – розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 6 – постанов про закриття справи про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 2 – постанови про накладення штрафу на суму 157 834,75 грн (рис. 6.3).

Станом на 01.01.2018 було зафіксовані порушення наступних нормативно-правових актів Фонду (рис. 6.4):

- у 17 банках порушені норми Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585;

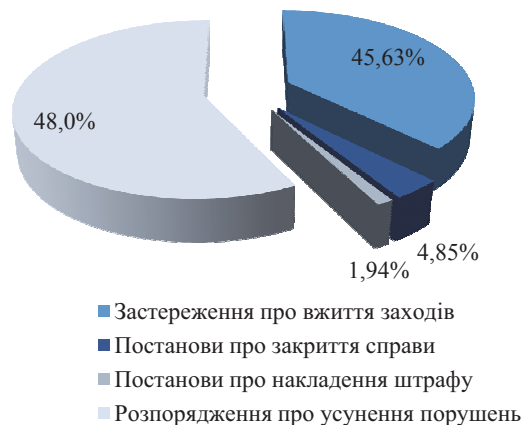

Рис. 6.3. Питома вага винесених рішень уповноваженою особою Фонду

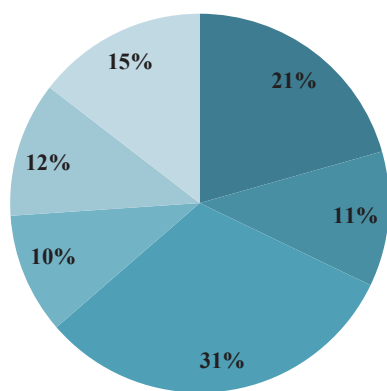

Рис. 6.4. Питома вага порушень нормативно-правових актів ФГВФО

- у 19 банках порушені норми Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12.07.2012 № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1547/21859;
- у 34 банках порушені норми Інструкції про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб у учасниках Фонду – форма звітності № 1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.2012 за № 1314/21626 та Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581, в частині неподання або несвоєчасного подання Звіту про вклади в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності № 1Ф;
- у 52 банках порушені норми Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.07.2012 № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.08.2012 за № 1430/21742;
- у 19 банках порушені норми Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581;
- у 24 банках порушені норми Порядку здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 26.05.2016 № 825, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004.

7. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

7.1. Джерела формування фінансових ресурсів

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фонд у 2017 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на 01 січня 2018 року кошти Фонду склалися з:

- коштів на рахунках у Національному банку України – 3 740,3 млн грн;
- коштів у державних цінних паперах, що були отримані в 2016 році в якості кредиту держави в сумі 1 996,2 млн грн (справедлива вартість);
- коштів у державних цінних паперах, що були отримані в 2016 році в якості кредиту держави, та які знаходяться в заставі під кредити Національного банку України в сумі 3 677,8 млн грн (справедлива вартість);
- інвестицій в державні цінні папери, які знаходяться в заставі під кредити Національного банку України в сумі 5 280,4 млн грн.

У відповідності до статті 19 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» формування фінансових ресурсів Фонду протягом 2017 року відбувалось з таких джерел (табл. 7.1):

- початкові та регулярні збори з учасників Фонду;
- доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
- доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- кредити, залучені від Національного банку України;
- продаж ОВДП, (отриманих з Державного бюджету України в якості кредиту);
- кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

7.2. Використання фінансових ресурсів

Протягом звітного періоду кошти Фонду витрачались за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (табл. 7.2):

- перерахування коштів для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 7 004,9 млн грн (56,8%);
- надання цільової позики – 19,9 млн грн (0,2%)

- погашення частки кредитів НБУ – 2 582,0 млн грн (20,9%);
- сплата відсотків за векселями Фонду – 1 264,7 млн грн (10,3%);
- сплата відсотків за користування кредитами НБУ – 1 050,3 млн грн (8,5%);

Таблиця 7.1

Формування фінансових ресурсів Фонду в 2017 та 2016 роках, млн грн

Джерело формування коштів Фонду	2017	2016
1	2	3
Регулярний збір	3 315,2	3 332,4
Доходи від інвестування в державні цінні папери	1 147,3	777,9
Доходи у вигляді процентів по залишкам коштів на розрахункових рахунках в НБУ	140,8	345,4
Кредити залучені від НБУ	0,0	0,0
Продаж ОВДП	2 543,2	0,0
Погашення ОВДП	0,0	668,6
Кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, у т.ч.:	6 531,2	6 853,4
в ліквідацію (погашення кредиторських вимог)	6 530,9	6 622,5
під час тимчасової адміністрації (повернення цільових позик)	0,0	230,9
від продажу неплатоспроможних банків, перехідних банків	0,3	0,0
Інші надходження, у т.ч.:	83,1	102,5
отримані гарантійні внески	80,0	100,0
інші надходження	3,1	2,5
Всього за джерелами	13 760,8	12 080,2

Використання фінансових ресурсів Фонду в 2017 та 2016 роках, млн грн

Напрямки використання коштів Фонду	2017	2016
1	2	3
Перерахування коштів для здійснення виплат вкладникам неплатоспроможних банків	7 004,9	11 444,4
Надання цільової позики	19,9	3 213,3
Фінансова підтримка приймаючих, перехідних банків	0,0	0,0
Процентні витрати за векселями Фонду	1 264,7	1 264,7
Погашення кредитів НБУ	2 582,0	635,0
Процентні витрати за кредитами НБУ	1 050,3	1 172,4
Кошторисні витрати	346,6	243,1
Інші витрати, у т.ч.:	61,9	141,0
повернення гарантійних внесків	60,0	140,0
інші витрати	1,9	1,0
Всього за напрямками	12 330,3	18 113,9

- забезпечення поточної діяльності Фонду згідно кошторису витрат на 2017 рік – 346,6 млн грн (2,8%);
- інші витрати – 61,9 млн грн (0,5%).

Кошторис витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2017 рік затверджений рішенням адміністративної ради Фонду від 09.03.2017 року №10 (зі змінами від 02.10.2017 року №24; від 28.11.2017 року №26; від 20.12.2017 року №29) у загальній сумі 375 342,0 тис. грн.

Виконання кошторису за 2017 рік складає 346 553,9 тис. грн, або 92,3 від планової суми.

Відповідно до Річного плану закупівель на 2017 рік та додатку до нього Фондом заплановано здійснення закупівель товарів, робіт та послуг на загальну суму 88,6 млн грн.

7.3. Погашення кредиторських вимог

Станом на 01.01.2018 заборгованість банків, що ліквідуються, по сплаті кредиторських вимог Фонду склала 77 624,0 млн грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 110 банків, з яких 91 банк був під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням НБУ.

Протягом звітного періоду фактично здійснено закупівель товарів, робіт та послуг на суму 50,1 млн грн, а саме:

- відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» на 27,3 млн грн, з них:

- товарів – 12,2 млн грн;
- послуг – 15,1 млн грн.

- допорогових закупівель та закупівель, що не підпадають під дію Закону України «Про здійснення державних закупівель» на 22,8 млн грн, з них:

- товарів – 0,6 млн грн;
- послуг – 22,2 млн грн.

Економія коштів від проведених процедур закупівель через електронну систему закупівель Prozorro склала 2,3 млн грн.

За звітний рік сума кредиторських вимог Фонду до банків, що ліквідуються, збільшилася на 645,8 млн грн (зміни відбулися за рахунок збільшення кількості банків, що ліквідуються, також здійснювалось погашення банками вимог Фонду (табл. 7.3).

Непогашені вимоги Фонду до неплатоспроможних банків

Банки у ліквідації	На 01.01.2018		На 01.01.2017		Різниця	
	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн
1	2	3	4	5	6	7
Банки під управлінням Фонду	91	73 562,1	81	72 916,3	10	645,8
Банки під управлінням НБУ	19	4 061,9	19	4 061,9	0	0,0
Всього	110	77 624,0	100	76 978,2	10	645,8

Таблиця 7.4

Найбільші вимоги Фонду до банків, що ліквідуються, станом на 01.01.2018

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
1	ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК»	10 604,8	13,7%
2	ПАТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	9 479,9	12,2%
3	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	6 096,0	7,9%
4	ПАТ «ІМЕКСБАНК»	4 628,0	6,0%
5	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	4 184,5	5,4%
6	ПАТ КБ «НАДРА»	3 576,9	4,6%
7	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	2 578,5	3,3%
8	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	2 169,0	2,8%
9	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	2 003,1	2,6%
10	ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	1 999,2	2,6%
11	ПАТ «БАНК «ТАВРИКА»	1 783,1	2,3%
12	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	1 765,9	2,3%
13	ПАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	1 707,9	2,2%
14	ПАТ «УКРІНБАНК»	1 703,0	2,2%
15	ПАТ «ФІДОБАНК»	1 466,4	1,9%
16	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	1 279,9	1,6%
17	ПАТ КБ «АКТИВ-БАНК»	1 277,4	1,6%
18	ПАТ «ЄВРОГАЗБАНК»	1 274,4	1,6%
19	ПАТ КБ «УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ»	999,6	1,3%
20	ПАТ КБ «ДЕМАРК»	928,8	1,2%
21	ПАТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	916,5	1,2%
22	ПАТ «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	738,8	1,0%
23	Інші (88 банків)	14 462,5	18,6%
	Всього	77 624,0	100,0%

Таблиця 7.5

Найбільші погашення кредиторських вимог Фонду в звітному році

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	1 672,2	25,6%
2	ПАТ «БАНК «ФОРУМ»	1 079,5	16,5%
3	ПАТ «ПтБ»	710,9	10,9%
4	ПАТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	611,1	9,4%
5	ПУАТ «ФІДОБАНК»	410,4	6,3%
6	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	405,5	6,2%
7	ПАТ «ВіейБі Банк»	219,7	3,4%
8	ПАТ «КБ «НАДРА»	219,1	3,4%
9	ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	210,6	3,2%
10	ПАТ БАНК «ТРАСТ»	174,8	2,7%
11	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	119,9	1,8%
12	ПАТ «Банк «Київська Русь»	89,7	1,4%
13	АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	73,5	1,1%
14	ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	65,9	1,0%
15	Інші (52 банки)	468,1	7,2%
	Всього	6 530,9	100,0%

Перелік найбільших кредиторських вимог Фонду до банків, що ліквідуються представлено в таблиці 7.4.

Найбільшу суму в абсолютному виразі займає ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК» 10 604,8 млн грн, що складає 13,7% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» та ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» з сумами 9 479,9 млн грн, або 12,2% загальної суми, та 6 096,0 млн грн, або 7,9% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.4. наведені дані 22 банків з питомою вагою вимог 1,0 % та вище. Решта 88 банків мають кредиторські вимоги Фонду на суму 14 462,5 млн грн, що становить 18,6% загальної суми.

За звітний рік було погашено кредиторських вимог Фонду на загальну суму 6 530,9 млн грн (табл. 7.5). Погашення здійснювали 66 банків під управлінням Фонду гарантування.

Перелік найбільших сум погашення кредиторських вимог Фонду банками, що ліквідуються, наведено у таблиці 7.5.

Найбільшу суму в абсолютному виразі погасив АТ «ДЕЛЬТА БАНК» 1 672,2 млн грн, що складає 25,6% загальної суми. На другому та третьому місцях розта-

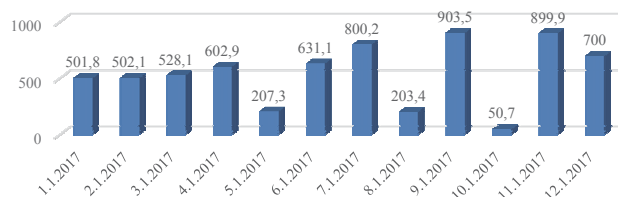

Рис. 7.1. Погашення кредиторських вимог Фонду протягом звітного року

шувалися ПАТ «БАНК»ФОРУМ» та ПАТ «ПтБ» з сумами 1 079,5 млн грн, або 16,5% загальної суми, та 710,9 млн грн, або 10,9% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.5 наведені дані 14 банків з питомою вагою погашення 1,0 % та вище. Решта 52 банки погасили кредиторські вимоги Фонду на суму 468,1 млн грн, що становить 7,2% загальної суми.

Надходження від погашення кредиторських вимог Фонду помісячно протягом звітного року представлені на рис. 7.1.

За звітний рік не відбувалося списання вимог Фонду.

7.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» мінімальний обсяг коштів Фонду не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу.

За розрахунками, здійсненими відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, показник фінансової стійкості Фонду (ФСФ) станом на 01.01.2018 становив 2,78%, що є достатнім згідно вимог законодавства.

Оцінка прогнозованої фінансової стійкості Фонду до кінця 2018 року показувала суттєве зниження фінансової стійкості Фонду до показника -2,75%, що свідчить про

потенційний дефіцит коштів, який до кінця року поглиблюється до 13965,2 млн грн.

Стан фінансової стійкості Фонду станом на 01.01.2018 та прогноз її стану до кінця 2018 року наведено в таблиці 7.6.

Сума дефіциту враховує не тільки залишок виплат вкладникам неплатоспроможних банків, але і потенційні виплати по банках, у яких виявлено значний ризик настання неплатоспроможності протягом звітного періоду.

Згідно розрахунку департаменту моніторингу діяльності банків, Фонд протягом 12 місяців може витратити додатково на виплату вкладникам банків, які мають високий ризик настання неплатоспроможності 27 313,6 млн грн.

7.5. Фінансові інвестиції Фонду

У зв'язку з тим, що протягом 2017 року Фонд здійснював виведення з ринку 94 неплатоспроможних банки, та було здійснено виплат гарантованої суми відшкодування близько 7 024,8 млн грн вкладникам 72 неплатоспроможних банків, інвестування коштів у державні цінні папери не проводилось. Інвестиційним планом на 2017 рік інвестування коштів Фонду в державні цінні папери, у статутний капітал перехідного банку та спеціалізованої установи не було заплановано.

Балансова вартість портфеля цінних паперів (далі – ОВДП) Фонду станом на 01.01.2017 становила

13 006,1 млн грн, із яких вартість ОВДП, що були отримані Фондом у якості кредиту МФУ в обмін на векселі Фонду, складала 7 941 млн грн, або 61,1%. Інша частина ОВДП балансовою вартістю 5 065 млн грн, або 38,9%, знаходилась у заставі під раніше отримані Фондом кредити.

Для забезпечення виплат вкладникам неплатоспроможних банків у березні 2017 року було монетизовано частину ОВДП з портфеля Фонду на загальну суму 2,5 млрд грн. Внаслідок чого балансова вартість портфеле-

Таблиця 7.6

Розрахунок прогнозованої Фінансової стійкості Фонду (ФСФ), млн грн

1	Інформація станом на дату	Фінансова стійкість Фонду (ФСФ=КФ/ГКФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладами (ГФК)	КОШТИ ФОНДУ (КФ)	Дефіцит коштів
1	2	3	4	5	6
прогноз	01.01.2018	2,8%	238 043	6 613,6	–
	01.02.2018	2,8%	235 000	6 602,9	–
	01.03.2018	2,6%	237 000	6 221,7	–
	01.04.2018	3,4%	239 000	8 047,8	–
	01.05.2018	3,7%	241 000	8 995,6	–
	01.06.2018	3,7%	243 000	9 093,6	–
	01.07.2018	4,3%	245 000	10 589,7	–
	01.08.2018	4,0%	248 000	9 832,5	–
	01.09.2018	4,1%	250 000	10 298,9	–
	01.10.2018	3,9%	252 000	9 757,5	–
	01.11.2018	3,8%	257 000	9 816,7	–
	01.12.2018	-2,7%	261 000	- 6 997,0	- 13 522,0
	01.01.2019	-2,8%	266 000	- 7 315,2	- 13 965,2

ля ОВДП Фонду зменшилась та станом на 01.01.2018 складала 10 733,0 млн грн.

Частину отриманих ОВДП, за умовами кредитних договорів, у 2017 році було передано в заставу під раніше отримані кредити. Станом на 01.01.2018 під заставою були 81% ОВДП з портфеля Фонду на загальну суму 8 737 млн грн. Необтяжено заставою було 19%

цінних паперів з портфеля Фонду на загальну суму 1 996 млн грн.

Середньозважена дохідність портфеля ОВДП Фонду на початку 2017 року складала 11,7% та наприкінці року збільшилась до 12% завдяки зменшенню питомої ваги частини ОВДП з дохідністю 9,99% в результаті їх монетизації.

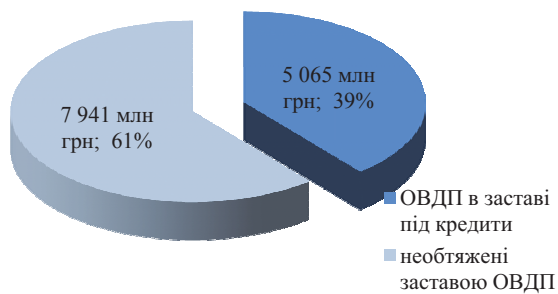

Рис.7.2. ОВДП у портфелі Фонду станом на 01.01.2017

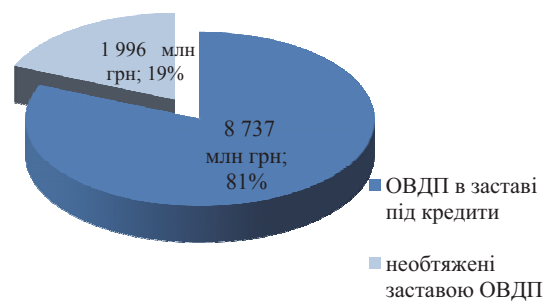
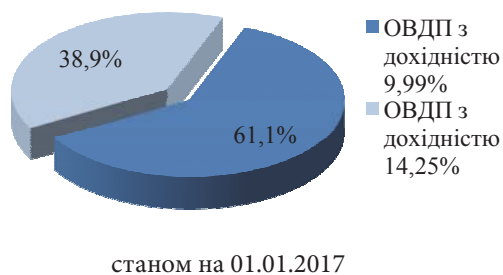
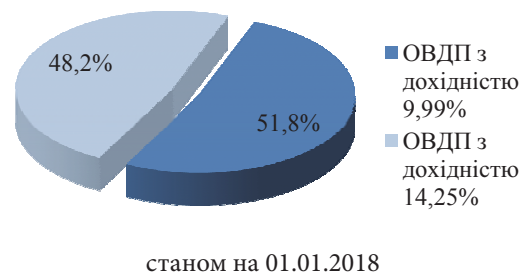

Рис.7.3. ОВДП у портфелі Фонду станом на 01.01.2018

станом на 01.01.2017

станом на 01.01.2018

Рис. 7.4. Структура портфеля цінних паперів Фонду за рівнем дохідності на початок та в кінці 2017 року

8. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ

Фонд здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку.

Процедура виведення неплатоспроможного банку з ринку розпочинається Фондом не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення НБУ про віднесення банку до категорії неплатоспроможних або рішення про ліквідацію банку та відкликання банківської ліцензії.

Станом на 01.01.2018 року в управлінні Фонду знаходиться 94 банки, з яких у двох фінансових установах запроваджено тимчасову адміністрацію – ПАТ «КБ «ФІ-

НАНСОВА ІНІЦІАТИВА» та ПАТ «БАНК «ЮНІСОН», та 92 банки – у стадії ліквідації.

На кінець 2017 року (за 2014-2017 рр.) загальні фінансові показники неплатоспроможних банків, що виводяться Фондом з ринку (94 банки), були наступні:

- загальна сума активів – 526 387,62 млн грн,
- оціночна вартість активів – 96 600,69 млн грн,
- реалізовано активів – 9 220,89 млн грн,
- загальна гарантована сума – 91 820,73 млн грн,
- заборгованість за кредитами НБУ – 53 736,79 млн грн,
- погашено Фонду (3-я черга) – 15 712,76 млн грн.

8.1. Запровадження планів врегулювання неплатоспроможності банків

Протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації виконавча дирекція Фонду затверджує план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для Фонду. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів:

- 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб у порядку, встановленому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон);
- 2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;
- 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;
- 4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;
- 5) продаж неплатоспроможного банку інвестору.

Протягом 2017 року Національним банком України було віднесено до категорії неплатоспроможних та Фондом було введено тимчасову адміністрацію в 9 банків (ПАТ «ВЕКТОР БАНК», АТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ», ПАТ «ПЛАТИНУМБАНК», АТ «ФОРТУНА-БАНК», ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ «ДІАМАНТБАНК», АКБ «НОВИЙ», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ», АТ «БАНК БОГУСЛАВ»).

Серед 9 банків у 7 випадках остаточним способом виведення банку з ринку стала «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб» як єдиний можливий (через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків) і, відповідно, найменш витратний для Фонду. Ще у двох випадках (ПАТ «ДІАМАНТБАНК», АКБ «НОВИЙ») остаточним способом виведення банку з ринку стало «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією».

Для АТ «РОДОВІД БАНК», який у другому кварталі 2016 року було віднесено до неплатоспроможних банків, рішенням виконавчої дирекції Фонду в серпні 2016 року затверджено зміни до плану врегулювання на спосіб «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб», який не було запроваджено в зв'язку з призупиненням виконання через оскарження в судовому порядку дій Національного банку України та Фонду, й заборон посадовим особам Фонду приймати рішення та/або вчиняти будь-які інші дії щодо ліквідації зазначеного банку. У зв'язку із задоволенням апеляційної скарги Фонду та скасуванням заходів забезпечення позову, 19.12.2017 виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення про поновлення виконання плану врегулювання неплатоспроможного банку АТ «РОДОВІД-БАНК», а також внесено пропозицію Національному банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію АТ «РОДОВІДБАНК».

Відповідно до рішення Національного банку України від 19.12.2017 № 811-рш «Про відкликання ліцензії санаційного банку та ліквідацію Публічного акціонерного товариства «РОДОВІД БАНК» виконавчою дирекцією

Фонду прийнято рішення від 20 грудня 2017 року № 5455 «Про початок процедури ліквідації АТ «РОДОВІД БАНК» та делегування повноважень ліквідатора банку».

У випадку виведення неплатоспроможного банку ПАТ «ДІАМАНТБАНК» з ринку рішенням виконавчої дирекції від 23.05.2017 №2074 був затверджений план врегулювання ПАТ «ДІАМАНТБАНК», яким визначено виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктом 3 частини другої статті 39 Закону (відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією).

Переможцем відкритого конкурсу щодо визначення приймаючого банку було визнано АТ «ТАСКОМБАНК», якому, на виконання рішення виконавчої дирекції Фонду від 22.06.2017 №2661, за відповідними договорами було передано частину активів та зобов'язань ПАТ «ДІАМАНТБАНК».

Завдяки цьому Фонд здійснив відчуження активів неплатоспроможного банку на 1,1 млрд грн за цінами, що не нижче ринкових. Загальна вартість активів, що передані, перевищує ринкові ціни (вартість, визначену незалежними суб'єктами оціночної діяльності) на 41 млн грн.

Також, аналогічний спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку було застосовано і у випадку з АКБ «НОВИЙ».

За рішенням виконавчої дирекції Фонду від 10.08.2017 № 3485 затверджено план врегулювання АКБ «НО-

ВИЙ», яким передбачено виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктом 3 частини другої статті 39 Закону. АТ «ТАСКОМБАНК» було визнано переможцем відкритого конкурсу щодо визначення приймаючого банку за рішенням виконавчої дирекції Фонду від 16.08.2017 №3551.

У зв'язку з цим, 23.08.2017 приймаючому банку АТ «ТАСКОМБАНК» відповідно до договорів про відступлення права вимоги та про переведення боргу було передано активи та зобов'язання АКБ «НОВИЙ». За умовами укладених договорів передано усі права та зобов'язки боржника перед кредиторами (1-8 та частково 9 черги), в тому числі щодо повернення вкладникам грошових коштів і сплати процентів за договорами банківського рахунку/вкладу.

У результаті укладання угоди, економія Фонду на виплатах гарантованого відшкодування склала 30,5 млн грн, а загальна вартість переданих активів, перевищує ринкову вартість на 649 тис. грн.

Виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків ПАТ «ДІАМАНТБАНК» та АКБ «НОВИЙ» у такий спосіб, як «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією» було реалізовано вперше за останні 2 роки. Загальна сума економії Фонду на виплатах гарантованого відшкодування склала 1 158,9 млн грн, а чистий економічний ефект (перевищення вартості переданих активів від їх ринкової вартості) становить 41,6 млн грн.

8.2. Здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків

Виконавча дирекція Фонду не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних призначає з числа працівників Фонду уповноважену особу Фонду (кілька уповноважених осіб Фонду), якій Фонд делегує всі або частину своїх повноважень тимчасового адміністратора. Уповноважена особа Фонду повинна відповідати вимогам, встановленим Фондом.

Тимчасова адміністрація запроваджується на строк, що не перевищує один місяць. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктами 3–5 частини другої статті 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон), тимчасова адміністрація може бути продовжена на строк до одного місяця. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктами 1 і 2 частини другої статті 39 Закону, строк тимчасової адміністрації може бути продовжений на п'ять днів з припиненням не пізніше дня отримання рішення Національного банку України про відкликання

банківської ліцензії та ліквідацію банку. Тимчасова адміністрація припиняється після виконання плану врегулювання або в інших випадках за рішенням виконавчої дирекції Фонду.

Фонд здійснює тимчасову адміністрацію та ліквідацію банків шляхом призначення виконавчою дирекцією уповноваженої особи Фонду, яка має високі професійні та моральні якості, бездоганну ділову репутацію, повну вищу освіту в галузі економіки, фінансів чи права (не нижче кваліфікаційного рівня «спеціаліст») та професійний досвід, необхідний для виконання заходів, передбачених законом.

У продовж 2017 року Національним банком України було віднесено до категорії неплатоспроможних 9 банків, що вдвічі менше в порівнянні із попереднім роком. У відповідності до приписів Закону Фондом було запроваджено тимчасову адміністрацію в банках, наведених у таблиці 8.1.

Балансова вартість активів станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала

Таблиця 8.1

Банки, в яких було запроваджено тимчасову адміністрацію в 2017 році

№ з/п	Найменування банку	Дата початку виведення банку з ринку	Гарантована сума, тис. грн	Спосіб виведення неплатоспроможного банку
1	2	3	4	5
1	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	11.01.2017	4 883 195,55	Ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб
2	АТ «НК БАНК»	20.01.2017	6 157,89	
3	АТ «Фортуна-банк»	27.01.2017	91 654,64	
4	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	03.03.2017	74 964,53	
5	ПАТ «ФІНБАНК»	10.04.2017	3 077,25	
6	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	24.04.2017	1 240 060,16	Відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією
7	АКБ «НОВИЙ»	14.07.2017	32 167,78	Ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб
8	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	02.08.2017	0,00	
9	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	06.11.2017	180 871,04	
			6 512 148,84	

Таблиця 8.2

Балансова вартість активів станом на день запровадження тимчасової адміністрації (тис. грн)

№ з/п	Найменування банку	Високоліквідні активи	Кредитний портфель (з урахуванням резерву)	Цінні папери (в т.ч. ОВДП)	Основні засоби (в т.ч. нерухомість)	Інші активи (з урахуванням резерву)	АКТИВИ всього
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	223 728,05	4 627 274,21	64 173,00	727 754,89	1 780 560,71	7 423 490,87
2	ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	18 967,55	169 788,03	0,00	22 690,02	16 385,80	227 831,41
3	АТ «Фортуна-банк»	1 016,13	1 030 207,89	60,00	220 891,79	238 973,31	1 491 149,13
4	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	833,39	163 603,73	0,00	5 412,24	10 302,42	180 151,79
5	ПАТ «ФІНБАНК»	36,46	94 454,96	0,00	3 457,85	21 917,76	119 867,03
6	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	571 825,98	2 550 081,14	1 444 285,151	1 356 944,61	695 605,06	6 618 741,95
7	АКБ «НОВИЙ»	119 022,28	198 301,89	55 002,00	108 663,67	41 763,57	522 753,41
8	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	3,86	-106,932	0,00	819,59	16 251,09	16 967,62
9	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	18 261,25	457 423,43	188 735,331	17 789,02	50 710,57	732 919,60
	Всього	953 694,96	9 291 028,36	1 752 255,48	2 464 423,70	2 872 470,29	17 333 872,79

¹ Цінні папери в заставі за операціями РЕПО

² Від'ємне значення зумовлене погашенням частини кредитного портфеля і не розформуванням частини резерву на відповідну суму.

17 333 872,79 тис. грн. Балансова вартість активів у розрізі банків наведена в таблиці 8.2.

Структура активів неплатоспроможних банків станом на день запровадження тимчасової адміністрації (за даними балансу) наведена на рис. 8.1.

Зобов'язання банків станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала 16 592 378,44 тис. грн. У розрізі банків зобов'язання наведені в таблиці 8.3.

Станом на 01.01.2018 в управлінні Фонду із процедурою тимчасової адміністрації перебуває ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» (тимчасову адміністрацію запроваджено 28.04.2016) та ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» (тимчасову адміністрацію запроваджено 24.06.2015). Остаточний спосіб виведення цих неплатоспроможних банків з ринку не визначено через оскарження в судовому порядку дій Національного банку України та Фонду, зокрема, заходи забезпечення позовів щодо

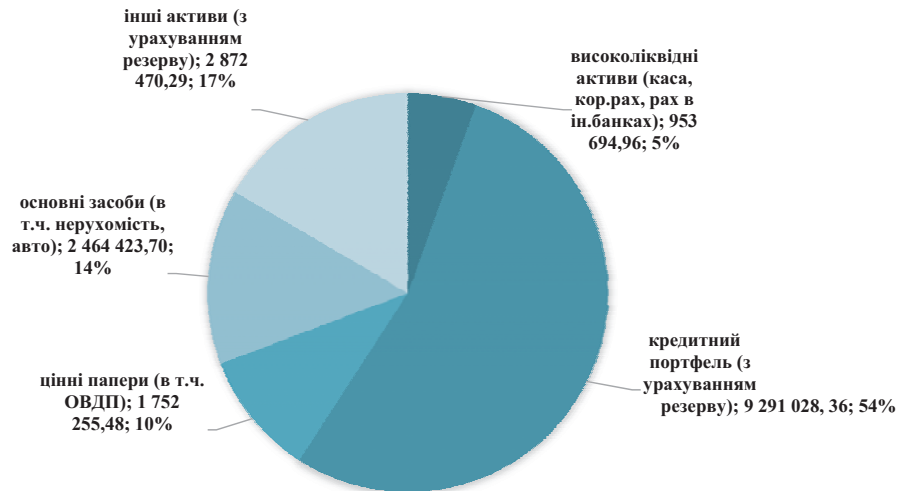

Рис. 8.1. Структура активів неплатоспроможних банків

Таблиця 8.3

Зобов'язання станом на день запровадження тимчасової адміністрації в розрізі банків (тис. грн)

№ з/п	Найменування банку	Зобов'язання	
		всього	в т.ч. гарантована сума відшкодування
1	2	3	4
1	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	7 351 709,65	4 883 195,55
2	ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	86 470,25	6 157,89
3	АТ «Фортуна-банк»	1 142 253,05	91 654,64
4	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	82 539,94	74 964,53
5	ПАТ «ФІНБАНК»	447 837,72	3 077,25
6	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	6 487 691,14	1 251 753,98
7	АКБ «НОВИЙ»	494 070,70	32 167,78
8	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	274,81	0,00
9	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	499 531,18	180 871,04
	Всього	16 592 378,44	6 523 842,66

Таблиця 8.4

Балансова та оціночна вартість активів і сума затверджених акцептованих вимог кредиторів

Банки, що ліквідуються Фондом

	Всього активи, тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн	Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 р., в тис. грн
1	2	3	4
АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	98 509 287,28	25 152 977,51	53 768 611,55
АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	57 205 400,13	9 833 931,00	31 773 109,76
ПАТ «КБ «НАДРА»	50 640 377,47	7 261 932,54	25 071 554,38
ПАТ «ВІЕЙБИ БАНК»	33 899 971,17	7 183 437,02	18 396 277,92
ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	20 770 899,17	2 930 821,66	11 155 999,63
ПАТ «ІМЕКСБАНК»	20 543 134,89	3 094 209,46	8 946 901,20
АТ «РОДОВІД БАНК»	19 125 184,57	оцінка триває	очікується підтвердження
ПАТ «БАНК»ФОРУМ»	15 233 197,86	4 578 181,03	9 159 207,84
ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	13 890 586,88	1 376 067,49	6 808 614,91
ПАТ «АКТАБАНК»	10 919 856,26	305 462,66	920 592,20

	Всього активи, тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн	Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 р., в тис. грн
1	2	3	4
ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	9 219 769,32	267 015,51	3 227 090,49
ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	7 696 147,54	1 873 494,66	6 156 456,83
ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	7 337 725,84	1 462 393,92	6 983 091,10
ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	6 932 795,49	1 044 952,18	2 646 893,36
АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	6 733 004,91	494 018,32	2 148 392,75
ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	6 607 009,23	630 916,69	2 348 314,27
ПАТ «ТЕРРА БАНК»	6 528 053,52	105 139,70	2 688 883,63
АТ «БАНК ТАВРИКА»	6 281 996,78	18 214,44	2 748 338,15
ПАТ «ВБР»	5 930 437,29	3 356 397,19	6 526 445,48
ПАТ «РЕАЛ БАНК»	5 518 583,21	19 700,94	2 346 342,04
ПАТ «УКРІНБАНК»	5 322 424,61	–	3 029 725,95
ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	5 314 891,27	107 359,93	2 822 309,48
ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	5 198 142,70	875 255,07	5 416 309,14
ПУАТ «ФІДОБАНК»	4 979 385,53	1 821 554,27	5 101 877,63
ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК»	4 733 225,34	735 730,63	1 726 909,26
АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	3 352 017,64	839 426,23	1 683 836,37
ПАТ «КБ «УФС»	3 242 423,40	50 562,94	1 210 211,62
ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	3 066 085,09	1 368 278,93	4 242 400,19
БАНК «ДЕМАРК»	2 584 507,35	62 231,49	1 165 756,68
ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	2 559 310,86	490 170,53	1 388 143,36
ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	2 370 504,00	157 005,16	1 114 824,00
АТ «ФОРТУНА-БАНК»	2 287 168,58	588 604,26	990 138,00
АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	2 258 304,83	293 976,29	1 079 562,30
ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	2 141 195,52	122 154,96	841 018,17
ПАТ «БГ БАНК»	2 128 556,14	541 524,21	1 565 130,54
ПАТ «АВАНТ-БАНК»	1 966 236,62	694 683,47	1 383 357,77
ПАТ «БАНК КАМБІО»	1 871 645,79	244 113,95	1 553 249,94
АТ «ФІНРОСТБАНК»	1 798 470,18	107 454,27	675 933,12
ПАТ «АКБ БАНК»	1 722 800,26	124 315,26	980 769,88
АТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	1 625 895,44	61 777,22	1 410 167,38
ПАТ «УНІКОМБАНК»	1 441 670,42	79 122,32	220 195,06
ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ»	1 376 823,68	332 589,90	–
ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	1 307 918,32	168 584,35	921 783,25
ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	1 302 327,00	27 929,15	555 181,06
АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	1 295 890,36	399 947,86	1 698 088,15
АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	1 251 241,04	62 189,31	696 767,96
ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	1 194 445,98	428 182,54	757 019,92
ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ – УКРАЇНА»	1 166 216,90	225 012,78	215 415,19
ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	1 142 341,68	216 360,75	551 223,68
ПАТ «ЮНІОН СТАНДАРД БАНК»	1 071 126,10	130 707,60	525 110,87
ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»	1 055 969,49	1 316,47	309 412,49
ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	977 773,92	220 075,55	587 235,29
ПАТ «ФІНБАНК»	888 776,84	111 174,79	145 820,33
ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	836 292,10	264 752,30	387 695,25
ПАТ «ЛЕГ БАНК»	764 769,29	96 315,62	576 921,43
АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	746 757,78	32 765,28	642 720,02

Продовження таблиці 8.4

	Всього активи, тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн	Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 р., в тис. грн
1	2	3	4
ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	710 570,54	253 381,86	746 124,78
ПАТ КБ «АКСІОМА»	695 179,81	152 460,42	138 307,99
ПАТ «ПРОФІН БАНК»	683 111,55	71 935,94	338 977,18
ПАТ БАНК «ТРАСТ»	644 911,26	163 847,02	666 767,85
ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	641 574,42	70 547,23	354 846,55
ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	617 504,23	95 137,23	286 416,22
ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	593 809,95	88 705,60	637 210,86
ПАТ «СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК»	567 892,58	120 195,18	371 824,86
АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	564 035,37	оцінка триває	очікується підтвердження
АТ «АРТЕМ-БАНК»	548 427,79	123 838,35	204 035,36
ПАТ «КБ «ДАНИЕЛЬ»	466 647,78	22 484,34	688 731,81
ПАТ «КСГ БАНК»	455 096,00	122 824,24	132 464,52
ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК»	413 808,47	140 682,03	206 327,51
ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	365 838,25	180 993,76	306 632,39
ПУАТ «СМАРТБАНК»	364 528,84	9 172,27	58 681,33
ПАТ «АКБ «НОВИЙ»	360 326,81	252 560,23	334 501,89
ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	294 007,99	118 487,43	84 790,66
ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	254 674,18	38 747,65	87 716,39
ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	241 377,29	12 719,78	80 835,36
ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	229 264,91	11 288,14	709 894,35
ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	229 016,56	22 182,22	220 905,74
ПАТ «АКБ «КИЇВ»	180 954,68	209 985,17	1 566,42
ПАТ АБ «УКООПСПІКА»	163 765,85	4 791,03	109 513,81
ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК»	121 824,18	122 284,57	10 264,56
ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	119 204,61	оцінка триває	380,52
ПАТ «МЕЛПОР БАНК»	106 867,20	95,60	81 631,69
ПАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ»	104 339,17	107 205,56	-
ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	27 869,32	27 869,32	-
ПАТ «ГРІН БАНК»	18 582,46	7 156,51	173 990,51
АТ «БАНК ВЕЛЕС»	14 391,68	6 641,92	3 195,43
ПАТ «БАНК «МОРСЬКИЙ»	10 360,08	10 360,08	-
ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК»	4 876,68	7 863,11	-
ПАТ «ОМЕГА БАНК»	4 166,97	2 057,45	537 401,84
АТ «КБ «СОЮЗ»	0,00	-	-
ПАТ «КЛАСИКБАНК»	0,00	0,00	3 495,96
ПАТ «ЕРДЕ БАНК»	0,00	0,00	741 005,97
Разом	498 685 758,28	85 650 970,80	260 311 778,56

Банки, що знаходяться на стадії тимчасової адміністрації

	Всього активи, тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн	Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 р., в тис. грн
ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	26 941 030,64	10 383 565,20	-
ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	760 833,05	566 155,11	-
Разом	27 701 863,69	10 949 720,31	0,00

заборони посадовим особам Фонду приймати рішення та/або вчиняти будь-які інші дії щодо ліквідації банку.

Станом на 01.01.2018 року в управлінні Фонду знаходиться 94 банки, з яких в двох фінансових установах запроваджено тимчасову адміністрацію – ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» та ПАТ «БАНК «ЮНІ-СОН», та 92 банки – у стадії ліквідації.

Загальна балансова вартість активів зазначених банків становить більше 526,39 млрд грн (табл. 8.4), загальна гарантована сума вкладів складає близько 91,82 млрд грн.

Розподіл активів банків у стадії тимчасової адміністрації та ліквідації

Балансова вартість активів (без врахування резервів) станом на «01» січня 2018 року становить – 526 387,62 млн грн. Нижче представлено розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами:

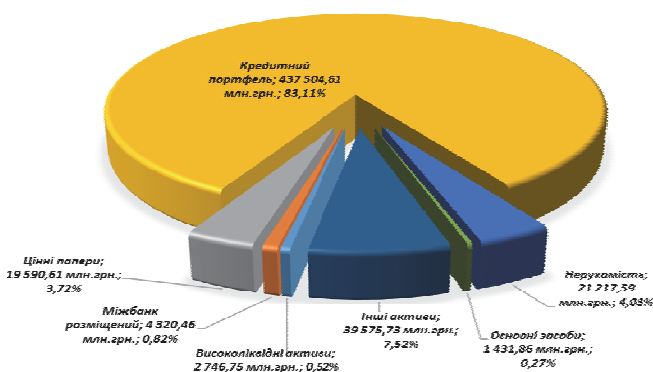

Рис. 8.2. Розподіл активів банків у стадії тимчасової адміністрації та ліквідації

Здійснення ліквідації банків

Фонд розпочинає процедуру ліквідації банку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, крім випадку, коли ліквідація здійснюється за ініціативою власників банку.

Ліквідація банку має бути завершена не пізніше двох років з дня початку процедури ліквідації банку. Фонд має право прийняти рішення про продовження ліквідації банку на строк до двох років з можливістю повторного продовження на строк до одного року.

На стадії ліквідації станом на 01.01.2018 року знаходиться 92 банки з балансовою вартістю активів 498,69 млрд грн (див. табл. 8.4).

Однією з основних задач при ліквідації банку є скорочення операційних/господарських витрат банку та витрат на утримання персоналу.

В нижченаведеній таблиці 8.5 представлена консолідована інформація щодо скорочення персоналу банків.

Загальна чисельність штату працівників в неплатоспроможних банках, що виводяться Фондом гарантування вкладів фізичних осіб з ринку, станом на 01.01.2018 року становила 4 036 осіб (без врахування соціальних відпусток), що менше на 1 209 осіб або на 23% у порівнянні із минулорічним показником. З метою забезпечення оптимізації витрат неплатоспроможних банків на виплату заробітної плати уповноваженими особами Фонду загалом за весь період проведення тимчасової адміністрації та ліквідації в неплатоспроможних банках (94 банків) станом на «01» січня 2018 року було скорочено 40 371 працівників, у тому числі за 2017 рік – 5 681 осіб.

Таблиця 8.5

Динаміка змін кількості штату працівників протягом 2017

Динаміка змін кількості штату працівників протягом 2017 р.												
Назва / Місяць	Січень 2017 р.	Лютий 2017 р.	Березень 2017 р.	Квітень 2017 р.	Травень 2017 р.	Червень 2017 р.	Липень 2017 р.	Серпень 2017 р.	Вересень 2017 р.	Жовтень 2017 р.	Листопад 2017 р.	Грудень 2017 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Загальна чисельність штату працівників банку станом на дату введення ТА (без врахування соціальних відпусток)	42 813	42 813	42 906	44 043	44 145	44 145	44 282	44 299	44 299	44 299	44 407	44 407
Загальна чисельність скороченого штату працівників за період введення ТА (без врахування соціальних відпусток)	35 011	35 796	37 771	38 093	38 412	38 895	39 175	39 406	39 777	40 077	40 222	40 371
Чисельність штату банку станом на звітну дату (без врахування соціальних відпусток)	7082	7 017	5 135	5 950	5 733	5 250	5 107	4 893	4 522	4 222	4 185	4 036
Кількість банків	88	88	89	91	91	91	92	93	93	93	94	94

З дня початку процедури ліквідації банку Фонд або уповноважена особа в разі делегування їй відповідних повноважень приступає до інвентаризації та оцінки майна банку з метою формування ліквідаційної маси банку. Під час інвентаризації перевіряється наявність і відповідність балансової вартості фактичній вартості таких активів та зобов'язань неплатоспроможного банку:

- 1) готівки у касі та матеріальних цінностей у сховищі банку;
- 2) заборгованості за кредитами перед банком, у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами;
- 3) заборгованості за цінними паперами перед банком;
- 4) заборгованості за зобов'язаннями банку перед кредиторами;
- 5) вимог банку до клієнта за списаною безнадійною заборгованістю (у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за такою заборгованістю).

До ліквідаційної маси банку включаються будь-яке нерухоме та рухоме майно, кошти, майнові права та інші активи банку. До ліквідаційної маси банку не включається майно у випадках, прямо передбачених законом, а також ліцензія, гудвіл.

Кошти, що залишилися після задоволення забезпечених вимог та покриття витрат, пов'язаних з утриманням,

збереженням та продажем (здійсненням правочинів за участі банку) предмета забезпечення, підлягають включенню до складу ліквідаційної маси.

Інвентаризація майна банку та формування ліквідаційної маси мають бути завершені у строк до шести місяців з дня прийняття рішення про ліквідацію банку та відкликання банківської ліцензії. Результати інвентаризації та формування ліквідаційної маси відображаються в акті, який підлягає затвердженню виконавчою дирекцією Фонду.

Кошти, одержані в результаті ліквідації та реалізації майна банку, спрямовуються уповноваженою особою Фонду на задоволення вимог кредиторів.

Завершення процедури ліквідації банків

Станом на 1 січня 2018 року на стадії завершення процедури ліквідації перебувають 20 банківських установ.

Так, рішенням виконавчої дирекції Фонду № 3796 від 28.08.2017 року, затверджено перелік із 15 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації в період з 28.08.2017 р. – 27.08.2018 р., а саме: ПАТ «КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «ОМЕГА БАНК», ПАТ «КБ «УФС», ПАТ «ГРІН БАНК», ПАТ «ДЕРЖЗЕМ-

Таблиця 8.6

Банки, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації

№ з/п	Банк	Дата початку ліквідаційної процедури	Дата затвердження плану	Дата завершення ліквідаційної процедури (згідно затвердженого плану)
1	2	3	4	5
1	ПАТ «ЕРДЕ БАНК»	10.01.2013	31.08.2017	08.01.2018
2	ПАТ «КЛАСИКБАНК»	12.08.2016	26.10.2017	01.03.2018
3	АТ «БАНК ТАВРИКА»	21.03.2013	09.10.2017	20.03.2018
4	ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК»	27.09.2016	09.10.2017	03.04.2018
5	ПУАТ «СМАРТБАНК»	25.07.2016	26.10.2017	24.07.2018
6	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	21.05.2014	30.10.2017	27.08.2018
7	АТ «БАНК «МЕРКУРІЙ»	12.06.2014	30.11.2017	27.08.2018
8	ПАТ «КБ «ІНТЕРБАНК»	23.07.2014	02.11.2017	27.08.2018
9	ПАТ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	08.09.2014	30.11.2017	27.08.2018
10	ПАТ «КБ «УФС»	13.11.2014	02.11.2017	27.08.2018
11	ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	17.01.2015	26.10.2017	27.08.2018
12	ПАТ «ГРІН БАНК»	23.01.2015	30.10.2017	27.08.2018
13	ПАТ «КБ «АКСІОМА»	30.01.2015	26.10.2017	27.08.2018
14	ПАТ «МЕЛІОР БАНК»	11.02.2015	26.10.2017	27.08.2018
15	ПАТ «ОМЕГА БАНК»	06.07.2015	07.12.2017	27.08.2018
16	ПАТ «УНІКОМБАНК»	24.12.2015	22.01.2018	03.12.2018
17	ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	23.07.2014	22.01.2018	06.12.2018
18	ПАТ «АКБ БАНК»	29.08.2014	22.01.2018	06.12.2018
19	АТ «ФІНРОСТБАНК»	16.10.2014	29.01.2018	06.12.2018
20	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	30.01.2015	22.01.2018	06.12.2018

БАНК», ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК», ПАТ «МЕЛІОР БАНК», ПАТ «КБ «АКСІОМА», ПАТ «ПРОМЕКОНОМ-БАНК», ПУАТ «СМАРТБАНК», ПАТ «РЕАЛ БАНК», АТ «БАНК «МЕРКУРІЙ», АТ «ЕРДЕ БАНК», АТ «БАНК ТАВРИКА», ПАТ «КЛАСИКБАНК».

Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 5311 від 07.12.2017 року було затверджено перелік з п'яти банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації в період з 08.12.2017 р. по 07.12.2018 р., а саме: ПАТ «АКБ БАНК», ПАТ «ЗАХІД-ІНКОМБАНК», АТ «ФІНРОСТБАНК», ПАТ «ТЕРРА БАНК», ПАТ «УНІКОМБАНК».

У таблиці 8.6 наведені дані щодо завершення процедури ліквідації банків, які включені в перелік банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації:

Для п'ятнадцяти фінансових установ відповідними рішеннями виконавчої дирекції Фонду затверджені Плани заходів щодо завершення процедури ліквідації (далі – Плани).

Щодо двох фінансових установ прийняті рішення щодо передачі майна (активів), яке залишилось після задоволення вимог усіх кредиторів, акціонерам установ, а саме: ПАТ «КЛАСИКБАНК» (№ 5373 від 14.12.2017 р.) та ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК» (№ 5423 від 18.12.2017 р.).

8.3. Задоволення вимог кредиторів банків

З дня свого призначення уповноважена особа Фонду на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності в порядку, визначеному Положенням Про порядок відбору осіб, які можуть виконувати роботи (надавати послуги) неплатоспроможним банкам або банкам, що ліквідуються, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду № 434 від 28.03.2016 р. та іншими нормативно-правовими актами Фонду.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

- 1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;
- 2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
- 3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 7 частини другої статті 20 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;
- 4) вимоги вкладників – фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб – підприємців), які не є пов'язаними

Так, «27» грудня 2017 року, залишкове майно ПАТ «КЛАСИКБАНК» балансовою вартістю 432 169,00 тис. грн було передано у спільну часткову власність акціонерів. Передача залишкового майна ПАТ «ДЕРЖЗЕМ-БАНК» заплановано на січень 2018 року.

У межах вищезазначених Планів одна фінансова установа знаходиться на завершальному етапі процедури ліквідації. Так, Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 5334 від 11.12.2017 року затверджено ліквідаційний баланс та звіт ліквідатора ПАТ «ЕРДЕ БАНК» станом на 08.12.2017 року. Уповноваженою особою Фонду вчинено усі необхідні дії для ліквідації банку та вчасно подано документи до реєстраційної служби для внесення запису про припинення банку як юридичної особи.

У результаті проведеного ґрунтовного аналізу залишків активів восьми банківських установ, розроблено та підготовлено матеріали на розгляд та затвердження виконавчою дирекцією Фонду переліку банків щодо яких планується почати завершення процедури ліквідації з січня 2018 року, а саме: ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМ-БАНК», ПАТ «ПРАЙМ-БАНК», ПАТ КБ «СТАНДАРТ», АБ «УКООПСПЛКА», ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ», БАНК «ДЕМАРК».

особами банку, в частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;

- 5) вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування;
- 6) вимоги фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб-підприємців), які не є пов'язаними особами банку, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано;
- 7) вимоги інших вкладників, які не є пов'язаними особами банку, юридичних осіб – клієнтів банку, які не є пов'язаними особами банку;
- 8) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;
- 9) вимоги кредиторів банку (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб-підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами банку;
- 10) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи в порядку, визначеному частиною п'ятою статті 52 Закону.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від

продажу майна (активів) недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

Так, станом на 01.01.2018 року загальна балансова вартість активів 84 банків, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 477,47 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 85,17 млрд грн, або 17,84%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 8.7).

Таблиця 8.7

Вартість активів банків, у яких затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів (тис. грн)

№ з/п	БАНК	Балансова вартість активів	Оціночна вартість активів
1	2	3	4
1	ПАТ «ЕРДЕ БАНК»*	0,00*	0,00*
2	ПАТ «БАНК ТАВРИКА»	6 281 996,78	18 214,44
3	ПАТ «КБ ДАНИЕЛЬ»	466 647,78	22 484,34
4	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	5 518 583,21	19 700,94
5	ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	20 770 899,17	2 930 821,66
6	АТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	1 625 895,44	61 777,22
7	ПАТ «БАНК»ФОРУМ»	15 233 197,86	4 578 181,03
8	ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»	1 055 969,49	1 316,47
9	ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	229 264,91	11 288,14
10	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	9 219 769,32	267 015,51
11	ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	641 574,42	70 547,23
12	ПАТ «АВТОКРАЗБАНК»	1 722 800,26	124 315,26
13	ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК»	567 892,58	120 195,18
14	ПАТ «ФІНРОСТБАНК»	1 798 470,18	107 454,27
15	ПАТ «КБ «УФС»	3 242 423,40	50 562,94
16	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	6 733 004,91	494 018,32
17	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	1 251 241,04	62 189,31
18	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	6 528 053,52	105 139,70
19	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	6 607 009,23	630 916,69
20	ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	229 016,56	22 182,22
21	ПАТ «АКТАБАНК»	10 919 856,26	305 462,66
22	ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	254 674,18	38 747,65
23	ПАТ «ГРІН БАНК»	18 582,46	7 156,51
24	АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	3 352 017,64	839 426,23
25	ПАТ «БАНК «ДЕМАРК»	2 584 507,35	62 231,49
26	АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	746 757,78	32 765,28
27	ПАТ КБ «АКСІОМА»	695 179,81	152 460,42
28	ПАТ «МЕЛПОР БАНК»	106 867,20	95,60
29	ПАТ «БГ БАНК»	2 128 556,14	541 524,21
30	ПАТ «ЛЕГБАНК»	764 769,29	96 315,62
31	ПАТ «БАНК КАМБІО»	1 871 645,79	244 113,95
32	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	33 899 971,17	7 183 437,02
33	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	6 932 795,49	1 044 952,18
34	ПАТ «ПРОФІН БАНК»	683 111,55	71 935,94
35	ПАТ АБ «УКООПСПІЛКА»	163 765,85	4 791,03
36	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК»	4 733 225,34	735 730,63
37	ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	13 890 586,88	1 376 067,49
38	ПАТ «ІМЕКСБАНК»	20 543 134,89	3 094 209,46
39	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	1 307 918,32	168 584,35
40	ПАТ «КБ «НАДРА»	50 640 377,47	7 261 932,54

№ з/п	БАНК	Балансова вартість активів	Оціночна вартість активів
1	2	3	4
41	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	2 559 310,86	490 170,53
42	ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	1 302 327,00	27 929,15
43	ПАТ «АКБ «КИЇВ»	180 954,68	209 985,17
44	ПАТ «ОМЕГА БАНК»	4 166,97	2 057,45
45	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	5 198 142,70	875 255,07
46	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	2 370 504,00	157 005,16
47	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	2 141 195,52	122 154,96
48	ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	593 809,95	88 705,60
49	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	617 504,23	95 137,23
50	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	98 509 287,28	25 152 977,51
51	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	710 570,54	253 381,86
52	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	1 142 341,68	216 360,75
53	АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	2 258 304,83	293 976,29
54	ПАТ «УНКОМБАНК»	1 441 670,42	79 122,32
55	АТ «БАНК ВЕЛЕС»	14 391,68	6 641,92
56	ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	365 838,25	180 993,76
57	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	57 205 400,13	9 833 931,00
58	ПАТ «ВБР»	5 930 437,29	3 356 397,19
59	ПАТ «ЮНІОН СТАНДАРД БАНК»	1 071 126,10	130 707,60
60	ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	1 194 445,98	428 182,54
61	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	1 966 236,62	694 683,47
62	ПАТ «УКРІНБАНК» (дані станом на 07.07.2016)	5 322 424,60	-
63	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	1 295 890,36	399 947,86
64	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА»	1 166 216,90	225 012,78
65	ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	836 292,10	264 752,30
66	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	7 696 147,54	1 873 494,66
67	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	5 314 891,27	107 359,93
68	ПУАТ «ФІДОБАНК»	4 979 385,53	1 821 554,27
69	ПУАТ «СМАРТБАНК»	364 528,84	9 172,27
70	ПАТ «КЛАСИКБАНК»*	0,00*	0,00*
71	ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	977 773,92	220 075,55
72	ПАТ «КСГ БАНК»	455 096,00	122 824,24
73	ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК»	121 824,18	122 284,57
74	АТ «АРТЕМ-БАНК»	548 427,79	123 838,35
75	ПАТ «БАНК «ТРАСТ»	644 911,26	163 847,02
76	ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК»	413 808,47	140 682,03
77	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	2 287 168,58	588 604,26
78	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	7 337 725,84	1 462 393,92
79	ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	294 007,99	118 487,43
80	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	241 377,29	12 719,78
81	ПАТ «ФІНБАНК»	888 776,84	111 174,79
82	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	3 066 085,09	1 368 278,93
83	ПАТ «АКБ «НОВИЙ»	360 326,81	252 560,23
84	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	119 204,61	0,00 **
Загальна сума в тис. грн		477 472 269,40	85 165 082,82

* Рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено ліквідаційний баланс та звіт ліквідатора. На початку 2018 року подано документи до реєстраційної служби для внесення запису про припинення банку як юридичної особи.

** Станом на 31.12.2017 оціночна вартість активів не була затверджена.

Таблиця 8.8

Сума акцептованих вимог кредиторів у розрізі черг станом на 01.01.2018

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018, тис. грн	2 черга, тис. грн	3 черга, тис. грн	4 черга, тис. грн	5 черга, тис. грн	6 черга, тис. грн	7 черга, тис. грн	8 черга, тис. грн	9 черга, тис. грн	10 черга, тис. грн
260 311 778,53	42 339,53	87 886 102,66	37 355 410,16	8 284 358,43	64 770,75	109 638 458,48	10 880 330,60	4 113 696,10	2 046 311,81

Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2018 становить 260 311 778,53 тис. грн (по 84 банкам у стадії ліквідації).

За 2017 рік сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 16 474 792,93 тис. грн, що обумовлено затвердженням реєстру кредиторів у 2017 році в 11 неплатоспроможних банках, з них найбільші по сумі затверджених акцептованих вимог кредиторів: ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – 6 983 091,10 тис. грн, ПАТ «ДІАМАНТБАНК» – 4 242 400,19 тис. грн, АТ «ФОРТУНА-БАНК» – 990 138,00 тис. грн.

За 2017 рік за всіма чергами кредиторських вимог погашено – 11 253 096,72 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог другої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів другої черги – 42 339,53 тис. грн.

Станом на 01.01.2018 погашено 32 523,47 тис. грн, що становить 76,82% всієї заборгованості за чергою, з них за 2017 рік – 2 990,14 тис. грн.

З 33 банків повністю другу чергу погасили 19 неплатоспроможних банків. У 5 банках повне погашення не відбулось, у зв'язку з тим, що окремі фізичні особи вчасно не з'явилися за заробітною платою. Кількість депонованих коштів за такими банками – 29,89 тис. грн.

У 7 банках не розпочато погашення 2-ої черги, а саме: АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ», ПАТ

«АВАНТ-БАНК», ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ – Україна», АТ «АРТЕМ-БАНК», ПАТ «ВЕКТОР БАНК», ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ».

Погашення кредиторських вимог третьої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів третьої черги – 87 886 102,66 тис. грн.

Станом на 01.01.2018 погашено 15 712 758,94 тис. грн, що становить 17,88% всієї заборгованості по черзі, з них за 2017 рік – 6 530 854,39 тис. грн.

Лідерами з погашення третьої черги за 2017 рік були такі банки:

1. АТ «ДЕЛЬТА БАНК» – 1 672 192,51 тис. грн (25,60% від суми погашення третьої черги за 2017 рік);
2. ПАТ «БАНК «ФОРУМ» – 1 079 475,95 тис. грн (16,53% від суми погашення третьої черги за 2017 рік);
3. ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – 710 919,50 тис. грн (10,89% від суми погашення третьої черги за 2017 рік);
4. АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» – 611 100,29 тис. грн (9,36% від суми погашення третьої черги за 2016 рік);
5. ПУАТ «ФІДОБАНК» – 410 367,77 тис. грн (6,28% від суми погашення третьої черги за 2016 рік).

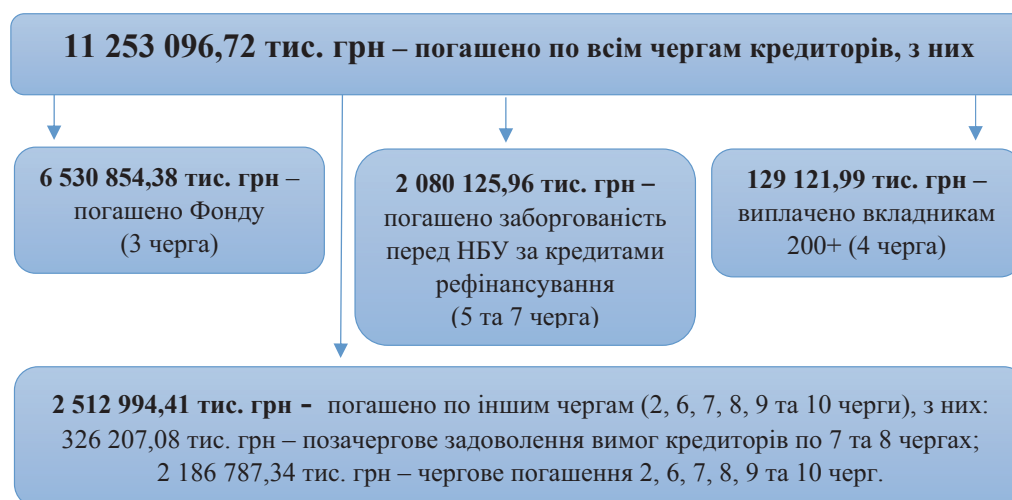

Рис. 8.3. Погашення кредиторських вимог за 2017 рік

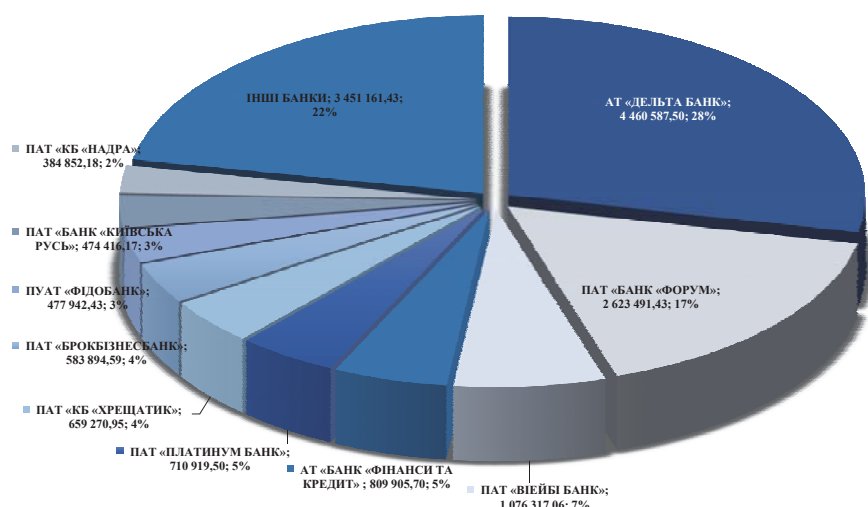

Рис. 8.4. Лідери серед банків за обсягом погашення третьої черги (за весь час) станом на 01.01.2018

Погашення кредиторських вимог четвертої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів четвертої черги – 37 355 410,16 тис. грн. За четвертою чергою погашено 1 063 464,87 тис. грн, що становить 2,85%. За 2017 рік четверту чергу погашено на – 133 765,30 тис. грн.

Повністю четверту чергу погасили наступні банки:

ПАТ «ГРІН БАНК» (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК» (задоволено вимоги 3 вкладників 200+).

ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» (задоволено вимоги 18 вкладників 200+).

ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ» (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

У ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» задоволено 99,99% вимог кредиторів – 171 418,04 тис. грн (з 65 вкладників 200+ задоволено вимоги 64, по 1 депоновано 1,93 тис. грн).

По ПАТ «ВБР» задоволено 99,99% вимог кредиторів – 719 952,74 тис. грн (з 139 вкладників 200+ задоволено вимоги 134, по 5 депоновано 8,89 тис. грн).

Погашення кредиторських вимог п'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів п'ятої черги – 8 284 358,43 тис. грн, що складається із заборгованості перед НБУ наступних банків: ПАТ «РЕАЛ БАНК» – 551 395,94 тис. грн, ПАТ «БАНК «ФОРУМ» – 486 712,41 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю, залишок заборгованості перед НБУ 25,30 тис. грн – зразки монет, які належать НБУ), АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» – 7 055 793,25 тис. грн, ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК» – 190 456,83 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю).

Загалом п'яту чергу погашено на 815 862,32 тис. грн, що складає 9,85% від загальної заборгованості за п'ятою чергою. За 2017 рік п'яту чергу погашено на 138 718,38 тис. грн (АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»).

Погашення кредиторських вимог шостої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів шостої черги – 64 770,75 тис. грн.

Шосту чергу погашено на 1 628,55 тис. грн, що становить 2,51%, з них: ПАТ «ГРІН БАНК» – 6,50 тис. грн (100% акцептованих вимог за шостою чергою), ПАТ «АКБ «НОВИЙ» – 4,13 тис. грн (100% акцептованих вимог за шостою чергою), ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» – 5,74 тис. грн (73,50% акцептованих вимог за шостою чергою), ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК» – 16,05 тис. грн (98,89% акцептованих вимог за шостою чергою), ПАТ «ВБР» – 140,91 тис. грн (96,03% акцептованих банком вимог за шостою чергою), ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ» – 1 455,22 тис. грн (99,65% акцептованих банком вимог за шостою чергою).

За 2017 рік шосту чергу погашено на 1 476,32 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог сьомої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів сьомої черги – 109 638 458,48 тис. грн, у тому числі залишок заборгованості перед НБУ, що включений до сьомої черги станом на 01.01.2018 становить – 31 812 957,32 тис. грн.

Сьому чергу погашено на 7 189 726,83 тис. грн (6,56%) (за 2017 рік сьому чергу погашено на – 4 259 456,14 тис. грн), з них:

– позачергове задоволення вимог кредиторів (НБУ) за чергою за весь час – 3 872 557,86 тис. грн (за 2017 рік погашено – 1 941 407,59 тис. грн):

ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ» – за весь час 11 675,43 тис. грн, за 2017 рік – 1 953,10 тис. грн.

ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» – за весь час 229 701,09 тис. грн, за 2017 рік – 601,62 тис. грн.

ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – за весь час 12 200,59 тис. грн, за 2017 рік – 4 856,12 тис. грн.

АТ «ЄВРОГАЗБАНК» – за весь час 4 121,77 тис. грн, за 2017 рік – 4 121,77 тис. грн.

ПАТ «АКТИВ БАНК» – за весь час 4 312,06 тис. грн, за 2017 рік – 960,99 тис. грн.

АТ КБ «ЕКСПОБАНК» – за весь час 70 615,30 тис. грн, за 2017 рік – 40 857,22 тис. грн.

ПАТ «БАНК «ДЕМАРК» – за весь час 26 519,40 тис. грн (борг погашено повністю).

АТ «ПОРТО-ФРАНКО» – за весь час 38 107,21 тис. грн, за 2017 рік – 36 226,27 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ «БГ БАНК» – за весь час 114 052,97 тис. грн, за 2017 рік – 959,12 тис. грн.

ПАТ «БАНК КАМБІО» – за весь час 266 175,15 тис. грн, за 2017 рік – 71 773,17 тис. грн.

ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» – за весь час 68 373,80 тис. грн, за 2017 рік – 1 194,36 тис. грн.

ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» – за весь час 184 368,50 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ «ЗЛАТОБАНК» – за весь час 39 624,37 тис. грн, за 2017 рік – 2 214,03 тис. грн.

ПАТ «КБ «НАДРА» – за весь час 641 736,80 тис. грн, за 2017 рік – 206 520,01 тис. грн.

ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» – за весь час 139 488,04 тис. грн, за 2017 рік – 82 850,44 тис. грн.

АТ «ДЕЛЬТА БАНК» – за весь час 1 731 019,48 тис. грн, за 2017 рік – 1 195 853,46 тис. грн.

ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – за весь час 248 615,18 тис. грн, за 2017 рік – 248 615,18 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ «ДІАМАНТБАНК» – за весь час 41 850,72 тис. грн, за 2017 рік – 41 850,72 тис. грн.

– позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів (треті особи) за весь час – 440 632,45 тис. грн (за 2017 рік погашено – 228 105,22 тис. грн):

ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» – за весь час 119 972,41 тис. грн (з них 1 213,50 тис. грн – забезпечений МБК з ПАТ «Реал Банк», 118 758,91 тис. грн – АТ «Ощадбанк»), за 2017 рік – 118 795,41 тис. грн (з них 36,41 тис. грн – забезпечений МБК з ПАТ «Реал Банк», 118 758,91 тис. грн – АТ «Ощадбанк» – за рішенням суду визнано право власності на об'єкт нерухомості, переданий АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» в іпотеку).

АТ БАНК «МЕРКУРІЙ» – за весь час 47 510,78 тис. грн (з них 35 957,36 тис. грн – «Державна іпотечна устано-

ва», 11 553,42 тис. грн – ТОВ «ПЛАНЕТА КОМФОРТ»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «ФОРУМ» – за весь час 35 377,80 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «ВТБ Банк», передача у власність ВТБ банку готелю «Баккара»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – за весь час 4 682,74 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

АТ «ЄВРОГАЗБАНК» – за весь час 2 112,97 тис. грн, за 2017 рік – 2 112,97 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»).

ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК» – за весь час 2 905,17 тис. грн (гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» – за весь час 287,66 тис. грн (гарантійний депозит ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

АТ КБ «ЕКСПОБАНК» – за весь час 43 541,74 тис. грн (з них 8 200,04 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк», 35 341,70 тис. грн – ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»), за 2017 рік – 43 443,45 тис. грн (з них 8 101,75 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк», 35 341,70 тис. грн – ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»).

ПАТ «ЗЛАТОБАНК» – за весь час 48 945,54 тис. грн (з них 46 714,40 тис. грн – «Німецько-Український фонд», 2 231,14 тис. грн – ТОВ «Порше Мобіліті»), за 2017 рік – 12 566,60 тис. грн («Німецько-Український фонд»).

ПАТ «КБ «НАДРА» – за весь час 36 808,66 тис. грн («Німецько-Український фонд»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК» – за весь час 11 009,28 тис. грн («Німецько-Український фонд»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ» – за весь час 2 003,99 тис. грн (з них 31,82 тис. грн – ПАТ «Альфа банк», 1 972,17 тис. грн – гарантійний депозит АБ «Укр-газбанк»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК» – за весь час 27 256,78 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «КБ «Хрещатик»), за 2017 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ «ІМЕКСБАНК» – за весь час 10 035,85 тис. грн (з них 278,85 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк», 9 757,00 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2017 рік – 3 005,79 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»).

ПАТ «РАДИКАЛ БАНК» – за весь час 48 181,08 тис. грн («Державна іпотечна установа»), за 2017 рік – 48 181,08 тис. грн («Державна іпотечна установа»).

– чергове задоволення вимог кредиторів:

ПАТ «АКБ «КИЇВ» – 31,48 тис. грн (100%).

ПАТ «ОМЕГА БАНК» – 33,39 тис. грн (100%).

АТ «БАНК ВЕЛЕС» – 849,30 тис. грн (100%).

ПАТ «КЛАСИКБАНК» – 2 207,64 тис. грн (100%).

АТ КБ «ТК КРЕДИТ» – 3 275,83 тис. грн (99,99% загальної заборгованості банку за чергою).

ПАТ «ГРІН БАНК» – 102 784,20 тис. грн (97,63% загальної заборгованості банку за чергою).

ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» – 102 977,14 тис. грн (59,79% загальної заборгованості банку за чергою), за 2017 рік – 1 353,54 тис. грн.

ПАТ «ВБР» – 2 599 300,84 тис. грн (52,23% загальної заборгованості банку за чергою), за 2017 рік – 2 028 081,01 тис. грн.

ПУАТ «СМАРТБАНК» – 20 265,17 тис. грн (35,00% загальної заборгованості банку за чергою), за 2017 рік – 20 265,17 тис. грн.

ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» – 44 811,47 тис. грн (враховуючи погашення заборгованості за кредитами рефінансування перед НБУ погашено 21,31% загальної заборгованості банку за чергою), за 2017 рік – 38 032,72 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог восьмої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів восьмої черги – 10 880 330,60 тис. грн. Восьму чергу погашено на 132 858,72 тис. грн (за 2017 рік – 93 828,72 тис. грн), з них:

39 030,00 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «ГРІН БАНК» (96,31% загальної заборгованості банку за чергою, у 2017 році заборгованість не погашалась).

93 828,72 тис. грн – позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» (з них 14 902,92 тис. грн – Міжнародна Фінансова Корпорація «International Finance Corporation», 78 555,62 тис. грн – АТ «Ощадбанк» (загалом погашено 64,61% заборгованості банку по черзі, за 2017 рік – 93 828,72 тис. грн).

359,47 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «АКБ «НОВИЙ» (100% загальної заборгованості банку за чергою погашено в 2017 році).

10,71 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «КЛАСИК-БАНК» (100% загальної заборгованості банку за чергою погашено в 2017 році).

Погашення кредиторських вимог дев'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів дев'ятої черги – 4 113 696,10 тис. грн.

Станом на 01.01.2018 дев'яту чергу погашено на 768 810,82 тис. грн – 18,69% від загальної заборгованості за дев'ятою чергою, з них:

686 811,83 тис. грн – чергове задоволення АТ КБ «ТК КРЕДИТ» (40,65% загальної заборгованості банку по черзі, в 2017 році заборгованість не погашалась).

81 923,93 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «АКБ «НОВИЙ» (40,00% загальної заборгованості банку за чергою погашено в 2017 році).

55,57 тис. грн – ПАТ «ВБР» (0,01% загальної заборгованості банку за чергою, в 2017 році заборгованість не погашалась).

19,49 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «КЛАСИК-БАНК» (100% загальної заборгованості банку за чергою погашено в 2017 році).

Погашення кредиторських вимог десятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів десятої черги – 2 046 311,81 тис. грн.

Станом на 01.01.2018 десяту чергу погашено на 0,49% від загальної заборгованості за чергою, а саме на 10 063,93 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «ДЕРЖ-

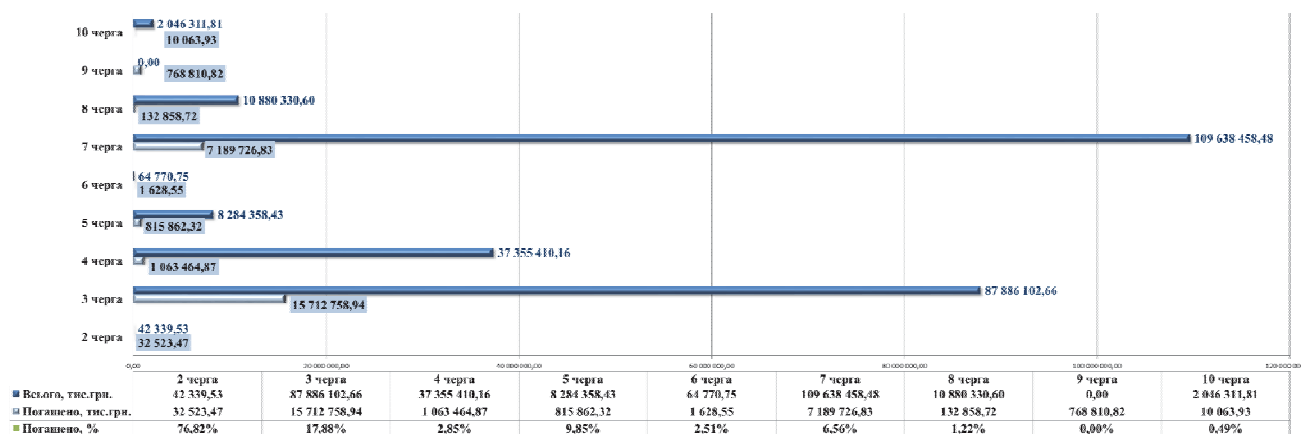

Рис. 8.5. Погашення кредиторських вимог у розрізі черг, станом на 01.01.2018

ЗЕМБАНК» (100% загальної заборгованості банку за чергою погашено в 2017 році).

За 2017 рік повністю погасили свою заборгованість за всіма чергами кредиторів: ПАТ «КЛАСИКБАНК» та ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК».

Окремо зазначимо інформацію щодо погашення заборгованості неплатоспроможних банків за кредитами НБУ.

Протягом 2017 року кількість банків в управлінні Фонду, які мають заборгованість за кредитами рефінансування НБУ, збільшилась за рахунок введення тимчасової адміністрації та ліквідації в ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» (заборгованість перед НБУ 248 615,18 тис. грн) та ПАТ «ДІАМАНТБАНК» (заборгованість перед НБУ 291 717,53 тис. грн).

У 2017 році повністю погашено заборгованість перед НБУ за виданими кредитами рефінансування:

АТ «ПОРТО-ФРАНКО» (за 2017 рік – 36 226,27 тис. грн позачергово);

ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – (всього 248 615,18 тис. грн, сума заборгованості повністю погашена в 2017 році).

Усього за 2017 рік погашено заборгованість за кредитами НБУ на 2 080 125,96 тис. грн, усі погашення відбулись позачергово, з них найбільша сума погашення – 1 195 853,46 тис. грн (АТ «ДЕЛЬТА БАНК»).

Станом на 01 січня 2018 заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами рефінансування НБУ обліковується на рахунках 23 банків, загальна сума заборгованості – 53 736 788,22 тис. грн.

8.4. Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках

Фондом, під час здійснення процедури виведення банків з ринку, вживається комплекс заходів спрямованих на попередження, виявлення та припинення протиправних дій, що мають ознаки злочину в неплатоспроможних банківських установах.

За результатами проведеної роботи за період 2017 року Фондом та уповноваженими особами Фонду до правоохоронних органів спрямовано 1133 звернень про вчинення кримінальних правопорушень, за результатами розгляду яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 634 кримінальні провадження.

За результатами розгляду заяв, матеріалів перевірок, висновків та спільної співпраці Фонду з органами досудового розслідування в 2017 році повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень 34 особам (ПАТ «Інтеграл-банк» – 2 особи, ПАТ «Національний Кредит» – 1 особа, ПАТ «БГ Банк» – 1 особа, ПАТ «Імексбанк» – 1 особа, ПАТ «Фінанси та кредит» – 4 особи, ПАТ «ПІВДЕНКОМБАНК» та ПАТ «ТЕРРА БАНК» – 7 осіб, ПАТ «Банк «Контракт» – 2 особи, АТ «Брокбізнесбанк» – 7 особам, ПАТ «Радикал Банк» – 1 особа, ПАТ «Старокиївський банк» – 2 особам, ПАТ «КБ «Надра» – 3 особам, ПАТ «ЮСБ Банк» – 3 особам).

За ініціативою Фонду в даних кримінальних провадженнях накладено арешти на грошові кошти в загальній сумі 502 млн грн та 11 об'єктів нерухомості (нежилі та виробничі приміщення, земельні ділянки) загальною вартістю понад 230 млн грн.

Також в рамках розслідування кримінальних проваджень з метою забезпечення відшкодування шкоди, завданої внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, Фондом та уповноваженими особами Фонду заявлено 134 цивільні позови.

Крім того, Фондом ведеться щоденна плідна співпраця з усіма правоохоронними органами, направлена на виявлення, припинення та протидію порушенням у фінансово-банківській сфері.

З метою підвищення рівня координації дій з правоохоронними органами за ініціативою Фонду постійно вживаються відповідні заходи, проводяться спільні наради, зустрічі зі слідчими, прокурорами, на яких вирішуються нагальні проблемні питання та ведеться пошук спільного вирішення проблем.

Так, до позитивних досягнень у питанні співпраці з правоохоронними органами можна також віднести підписання в 2017 році Меморандуму про співпрацю та обмін інформацією між Фондом та Службою безпеки України.

Висновки та матеріали перевірок проведених Фондом, у яких викладені механізми та причини вчинення неправомірних дій, якими банкам завдано значні збитки, використовуються органами досудового розслідування під час здійснення розслідувань кримінальних проваджень. Зазначені документи покладаються в основу судово-бухгалтерських та судово-економічних експертиз, які проводяться спеціалізованими експертними установами за постановами органів досудового розслідування, та які використовуються в якості доказів у кримінальних провадженнях.

Крім того, з метою виявлення фактів проведення проблемних або ризикових операцій, неналежного виконання процедур управління ризиками та внутрішнього контролю, виявлення в діяльності банку порушення банківського законодавства України, Фондом у 2017 році організовано проведення здійснення комплексних аналізів 8 неплатоспроможних банків (forensicaudit).

Так, завершено аналіз неплатоспроможності ПАТ «Банк «Михайлівський» та ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК».

Триває проведення комплексного аналізу неплатоспроможності АТ «Банк «Фінанси та Кредит», АТ «Брокбізнесбанк», АТ «Імексбанк», ПУАТ «Фідобанк», ПАТ «УПБ», ПАТ «КБ «Євробанк».

8.5. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку

Упродовж 2017 року Фондом супроводжувалися пов'язані з виведенням банків з ринку справи в судах адміністративної, господарської та загальної юрисдикції, де стороною є Фонд. Протягом 2017 року до Фонду надійшло 1037 таких адміністративних справ, 212 господарських справ та 338 справ судів загальної юрисдикції.

Розгорнута діяльність з пред'явлення до пов'язаних з банками осіб, дії або бездіяльності яких призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаних з банками осіб, які внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримали майнову вигоду, вимог про відшкодування шкоди, заподіяної банку, звернення з такими вимогами до суду. У 2017 році Фондом подано позови до власників істотної участі та пов'язаних осіб 8 неплатоспроможних банків: ПАТ КБ «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ «ЕРДЕ БАНК», ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ПАТ «БАНК ФОРУМ», ПАТ «АВТОКРАЗБАНК», ПАТ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК», – на загальну суму більш ніж 15,8 мільярдів гривень.

Забезпечувалася участь у розгляді у Верховному Суді України справ з перегляду рішень судів про відміну тимчасової адміністрації та ліквідації банків. Верховним Судом України скасовані рішення судів попередніх інстанцій про відміну тимчасової адміністрації в ПАТ «УКРІНБАНК» та про відміну ліквідації ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ», ПАТ «КБ «СОЮЗ» та ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ», що стало істотним кроком для повернення цих неплатоспроможних банківських установ під контроль Фонду та продовження вжиття ним дієвих заходів щодо задоволення вимог вкладників та інших кредиторів.

У рамках 64 судових справ здійснювалася робота з оскарження ухвал суду щодо заборони Фонду та

неплатоспроможним банкам вчиняти дії з продажу майна (активів) банків, заборони укладення договорів за результатами відкритих торгів (аукціонів) з продажу майна (активів) банків. За результатами такого оскарження забезпечена можливість отримати надходження на суму більше 1 мільярда гривень та спрямувати їх на задоволення вимог кредиторів неплатоспроможних банків

За 2017 рік до юридичного департаменту Фонду надійшло більш ніж 31 тис. вхідної кореспонденції для опрацювання. Була сформована правова позиція за більш ніж 580 адвокатськими запитами, 170 депутатськими зверненнями та запитами, 100 зверненнями фізичних осіб та 160 зверненнями юридичних осіб, пов'язаних з правовими аспектами виведення неплатоспроможних банків з ринку.

У рамках реалізації пілотного проекту з продажу майна (активів) банків, що ліквідуються, було розроблено та вдосконалено договори про взаємодію з Громадською організацією «Трансперенсі Інтернешнл Україна», а також із організаторами відкритих торгів (аукціонів), що удосконалюють систему реалізації майна (активів) банків, систематизують та структурують взаємодію між усіма задіяними учасниками процесу, а також дозволяють динамічно та в найкоротші строки вдосконалювати процес реалізації майна (активів) банків, що ліквідуються.

Крім того, для належного забезпечення процесів пов'язаних із завершенням процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, було розроблено низку договорів щодо передачі майна, що залишилось після задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються, їх акціонерам.

9. КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Загальні фактичні надходження грошових коштів до неплатоспроможних банків за 2017 рік становлять 9,9 млрд грн, у тому числі:

3,8 млрд грн – надходження від погашення кредитної заборгованості;

5,0 млрд грн – надходження від продажу активів (майна) банків;

0,9 млрд грн – надходження від продажу цінних паперів;

0,1 млрд грн – надходження від здавання активів (майна) банків в оренду.

Таблиця 9.1

Надходження до неплатоспроможних банків, млн грн

Місяць 2017 р.	Надходження від погашення кредитної заборгованості	Надходження від продажу активів	Надходження від цінних паперів	Надходження від оренди	УСЬОГО
1	2	3	4	5	6
УСЬОГО	3 771	5 020	957	114	9 862
Січень	462	176	5	9	652
Лютий	173	188	12	9	382
Березень	461	166	30	10	667
Квітень	492	290	1	9	792
Травень	296	347	11	10	664
Червень	243	266	31	10	550
Липень	224	1 023	3	8	1 258
Серпень	470	433	23	9	935
Вересень	294	601	40	10	945
Жовтень	269	568	2	10	849
Листопад	193	383	43	10	629
Грудень	194	579	756	10	1 539

9.1. Удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків

Основне завдання Фонду протягом періоду ліквідації банку – збільшення надходжень до неплатоспроможних банків (від управління та продажу активів) для максимального задоволення вимог кредиторів банку.

З метою удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків, Фондом у 2017 році створений Департамент управління активами. З дати створення Департаменту, з 01.04.2017, розроблено та запроваджено низку заходів.

Для кожного неплатоспроможного банку складається план управління активами – здійснюється детальний аналіз роботи, яка проводилась банком з активами з моменту визнання банку неплатоспроможним, та надаються конкретні рекомендації щодо:

- строків виставлення на продаж кожного активу;
- необхідних заходів претензійно-позовної роботи та строків їх запровадження;

– заходів щодо оптимізації витрат на оренду приміщень, необхідних для організації процедур ліквідації (складських приміщень, офісів тощо);

– пошуку орендарів на майно, яке не використовується банком з метою зменшення витрат на його утримання та отримання додаткового доходу;

– оптимізації витрат на оплату праці тощо.

Такі рекомендації, разом із регулярним контролем їх фактичного виконання із винесенням на обговорення результатів на засідання колегіального органу суттєво збільшують контроль над роботою із активами, одночасно значно зменшують ризик корупційних дій щодо активів неплатоспроможного банку. Розроблені плани затверджуються рішенням виконавчої дирекції Фонду.

Фондом визначено ряд факторів впливу та розроблено єдиний для всіх неплатоспроможних банків алгоритм, на підставі якого визначаються активи банків, що несуть у собі ризики загрози втрати або знецінення

активу. Відповідно, за уніфікованим підходом визначається черговість виставлення активів на торги та встановлюються конкретні дати надання пропозиції банком для обробки уповноваженим підрозділом Фонду, а також дати винесення пропозиції на засідання колегіальних органів Фонду в розрізі кожного активу. Вказані дії суттєво зменшують ризики штучного затримання (прискорення) підготовки активу до продажу.

Фонд постійно проводить роботу, спрямовану на зменшення (отримання компенсації) витрат кожного неплатоспроможного банку на утримання активів та збільшення рівня монетизації активів.

Так протягом 2017 року Фондом проведена робота з формування єдиної бази даних по матеріальним активам банків.

Складено реєстр приміщень всіх неплатоспроможних банків, які доступні для оренди, який розміщено на офіційному сайті Фонду на окремій сторінці для максимально широкого доступу зацікавлених осіб. Найбільш привабливі активи (цілісно-майнові комплекси або офісні приміщення в центральних районах міст) рекламуються на сайті Фонду з фотографіями та презентаційними матеріалами для збору індикативних пропозицій та розширення кола потенційних орендарів.

Надходження від оренди в 2017 році збільшилися на 13% порівняно з 2016 роком, незважаючи на вибуття майна банків у результаті продажу.

У 2017 році було ініційовано утворення Комітету з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом, – постійно діючого колегіального органу Фонду, який розглядає різноманітні питання щодо управління активами. У тому числі, вперше на засіданні колегіального органу розглядаються стратегії ведення претензійно-позовної роботи за окремими активами, та окремі дії банків як кредиторів у процесі стягнення кредитної заборгованості (у тому числі, в процедурі виконавчого провадження, при визначенні ціни реалізації заставного майна, діях у процедурі банкрутства тощо). Запровадження системи прийняття колегіальних рішень направлено в тому числі й на удосконалення процедури управління активами неплатоспроможних банків та на запобігання корупційних ризиків у діяльності Фонду.

Фонд продовжує запроваджувати інноваційні підходи до управління активами. Так, для збільшення надходжень та вирішення проблеми непрацюючих кредитів у портфелях неплатоспроможних банків, у листопаді – грудні 2017 року Фондом вперше була розроблена програма реструктуризації кредитів фізичних осіб, виданих неплатоспроможними банками, – Положення про реструктуризацію кредитів фізичних осіб, забезпечених іпотекою, яке (після офіційного опублікування за результатами державної реєстрації рішення виконавчої дирекції Фонду в Міністерстві юстиції України) діятиме для всіх боржників неплатоспроможних банків, які мають такі кредити.

9.2. Розвиток системи консолідованого продажу активів у 2017 році

Протягом 2017 року робота Фонду була спрямована на підвищення ефективності продажу активів (майна) банків, що ліквідуються. З цією метою було здійснено низку важливих кроків організаційного та методологічного характеру:

- Здійснено повний перехід на нову систему електронних аукціонів – ProZorro.Продажі, яка була створена з ініціативи Фонду в рамках реалізації укладеного між Фондом, Національним банком України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та громадською організацією «Трансперенсі Інтернешнл Україна», Меморандуму щодо намірів співпраці у побудові в Україні прозорої та ефективної системи реалізації майна (активів) неплатоспроможних банків та банків, що ліквідуються.

Відтепер інформація про всі активи потрапляє до єдиної захищеної центральної бази даних, рівний доступ до якої мають усі кваліфіковані Фондом організатори торгів, та відповідно і їх клієнти.

Даною системою максимально нівельовано можливість втручання окремих осіб у перебіг аукціонів.

Стежити за перебігом аукціонів можна в режимі реального часу.

Наприкінці кожних торгів система автоматично формує протокол, у якому вказується кількість учасників аукціону, їх ставки та імена переможців. Це підвищує конкуренцію за рахунок спрощення доступу до торгів з реалізації майна (активів) неплатоспроможних банків, а також забезпечує рівний доступ для всіх зацікавлених інвесторів до інформації про такі активи (майно).

- Знято обмеження щодо учасників торгів і на сьогодні купувати активи банків, у тому числі права вимоги за кредитами, можуть як юридичні, так і фізичні особи (крім боржників та/або поручителів за відповідними договорами).
- Забезпечено максимальне розкриття інформації про активи.
- Відкрито для публічного доступу Реєстр активів неплатоспроможних банків. Відтепер дані про всі активи, заведені Фондом в ProZorro.Продажі у вигляді лотів, доступні через єдиний Реєстр, який знаходиться у відкритому доступі на сайті prozorro.sale, всім охочим.

- Відкрито віртуальну кімнату даних, яка максимально спрощує доступ потенційних покупців до інформації про виставлені на продаж активи банків, що ліквідуються.
- Запроваджено пілотний проект, відповідно до якого на перші торги активи виставляються за балансовою (максимальною) вартістю, з можливістю поступового зниження ціни до 30% від номіналу.
- З кінця жовтня 2017 року запроваджено нову систему продажу активів за голландською моделлю, яка сприяє підвищенню динаміки продажу активів та забезпечує можливість їх продажу протягом прогнозованого періоду часу. Відмінність від попередньої моделі – автоматичне покрокове зниження ціни від початкової до ціни продажу відбувається упродовж одного дня. Загалом, за день торгів ціна може знизитися зі 100 до 20% від номіналу. Натомість, збільшено строки експозиції активів: на ознайомлення із лотами надається від 14 до 40 робочих днів. Також серед ключових відмінностей – скасування обмеження щодо кількості учасників торгів. Навіть за умови, що участь в аукціоні візьме один покупець, який зробить ставку, – торги будуть вважатися такими, що відбулися.
- Створено комісію з розгляду скарг та підготовки пропозицій стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються, до складу якої увійшли, в тому числі, представники Громадської організації «Транс-перенсі Інтернешнл Україна». Станом на 01.01.2018 проведено 45 засідань, на яких розглянуто 299 скарг, звернень громадян та уповноважених осіб Фонду.
- Внесено зміни до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 24 березня 2016 року № 388, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 квітня 2016 року за № 606/28736, якими, серед іншого, врегульовано питання повернення коштів покупцю, в разі якщо Фондом було прийнято рішення про скасування результатів відкритих торгів (аукціону), та повернення коштів позичальнику, що надійшли на погашення заборгованості за кредитом, після укладення договору купівлі-продажу відповідного активу (майна) банком.
- Внесено зміни до Регламенту роботи електронної торгової системи щодо організації та проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку та банків, що ліквідуються, що дозволило підвищити ефективність роботи системи.
- У ProZorro.Продажі створено єдиний кабінет, в якому розміщується під єдиним інтерфейсом вся інформація про лоти усіма банками, які знаходяться під управлінням Фонду.

9.3. Результати продажу майна неплатоспроможних банків

Протягом 2017 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 5,8 млрд грн*, що на 92% вище, ніж в 2016 році (3,0 млрд грн).

** Відмінності в ціні реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2017 рік (5,8 млрд грн) та фактичними грошовими надходженнями від продажу активів (майна) банків за 2017 рік (5,0 млрд грн) пов'язані з розривом у часі (інколи до місяця) між датою завершення відкритих торгів (аукціонів) до фактичного надходження грошових коштів за придбаний актив.*

Слід зазначити, що 30 жовтня 2017 року відбувся перший продаж активів (майна) банків шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції, так званий «голландський аукціон».

За період з 30.10.2017 по 31.12.2017 року на «голландському аукціоні» було реалізовано 126 лотів з ціною продажу 47,2 млн грн. Середнє зниження початкової ціни лотів склало 74%.

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків за 2017 рік – 75% від загального обсягу реалізованих активів (майна) банків припало на 10 банків (рис. 9.3). Лідером продажу активів (майна) банків є АТ «ДЕЛЬТА БАНК», на який припадає 18% (за ціною реалізації) всіх успішних відкритих торгів (аукціонів) за 2017 рік.

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2017 року реалізовані активи (майно) банків мали таку структуру за типами активів (майна) банків (табл. 9.3):

Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) складає реалізація прав вимоги за кредитними договорами – 56%. Середнє співвідношення ціни

Рис. 9.1. Порівняння ціни реалізації типів активів за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2017 та 2016 роки, млн грн

Таблиця 9.2

Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2016 та 2017 роки

Місяць року	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2016 рік, млн грн	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2017 рік, млн грн	в т.ч. ціна реалізації «голландських аукціонів», млн грн
1	2	3	4
УСЬОГО	3 013	5 798	47
Січень	111	300	-
Лютий	125	86	-
Березень	274	207	-
Квітень	421	478	-
Травень	169	191	-
Червень	150	641	-
Липень	170	800	-
Серпень	172	546	-
Вересень	466	488	-
Жовтень	347	516	0
Листопад	235	591	15
Грудень	373	955	32

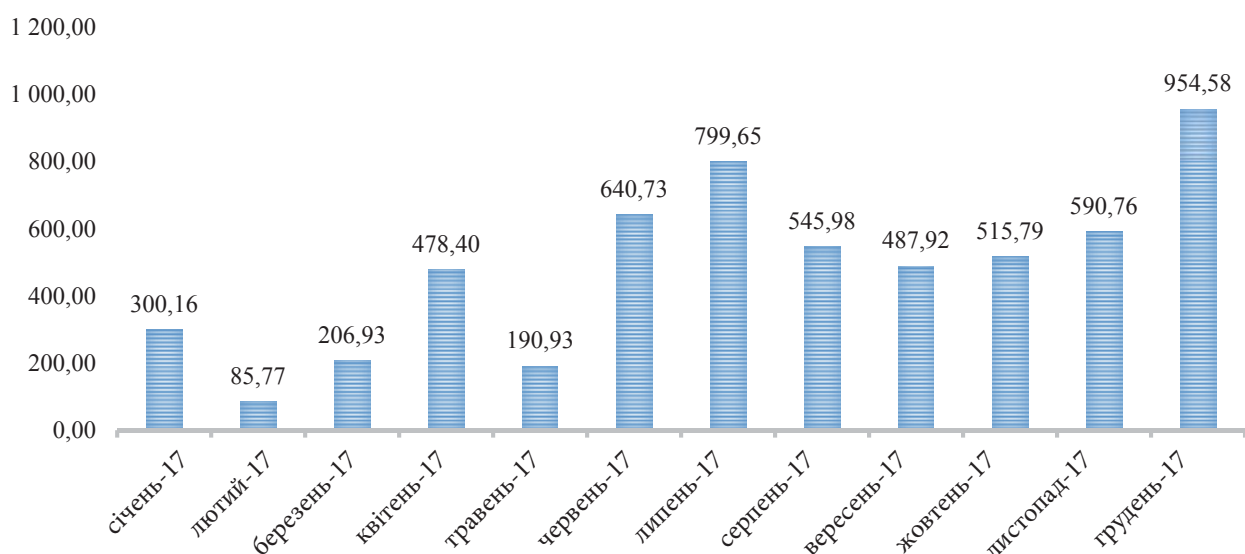

Рис. 9.2. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2017 рік

Таблиця 9.3

Структура реалізації майна за типами активів

ВСЬОГО, млн грн	5 798	100%
1	2	3
Права вимоги за кредитними договорами	3 253	56%
Основні засоби	1 956	33%
Цінні папери / Корпоративні права	446	8%
Продаж безпосередньо юридичним чи фізичним особам	70	1%
Інші активи (картини, монети тощо)	69	1%
Дебіторська заборгованість	4	0,08%

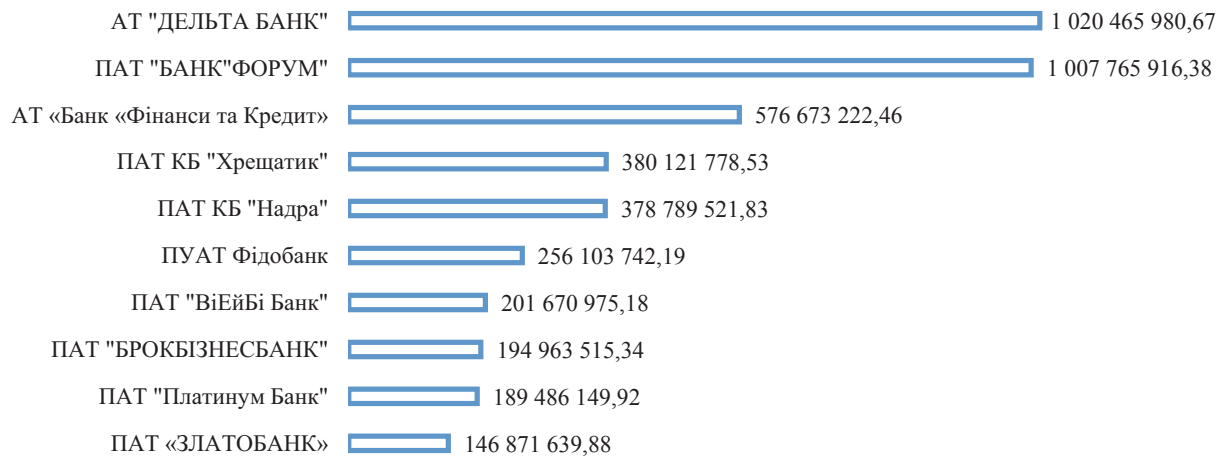

Рис. 9.3. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2017 року, грн

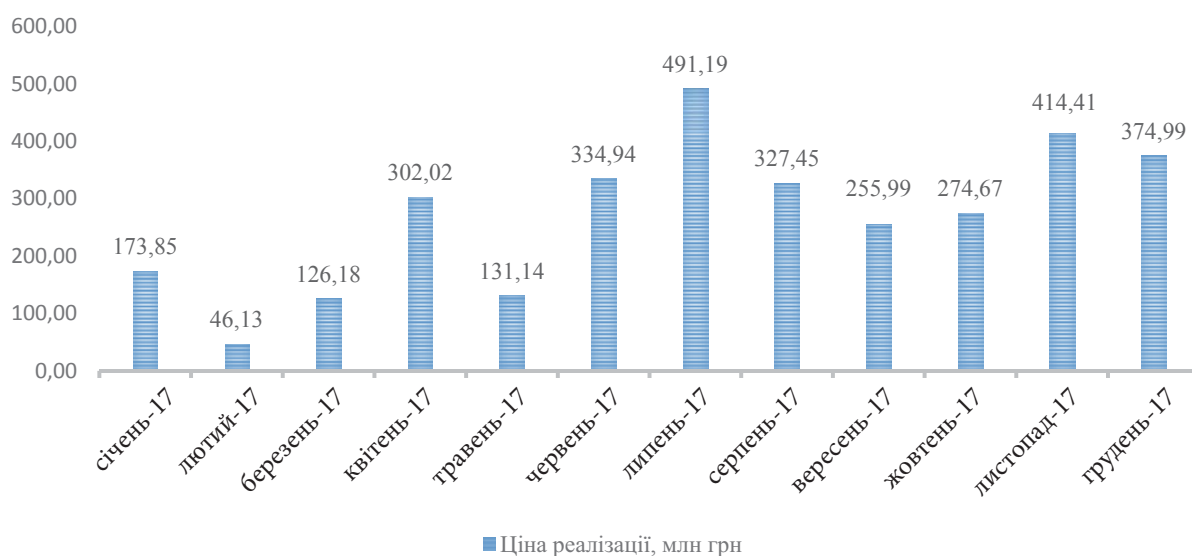

Рис. 9.4. Результати аукціонів з продажу кредитів за 2017 рік, млн грн

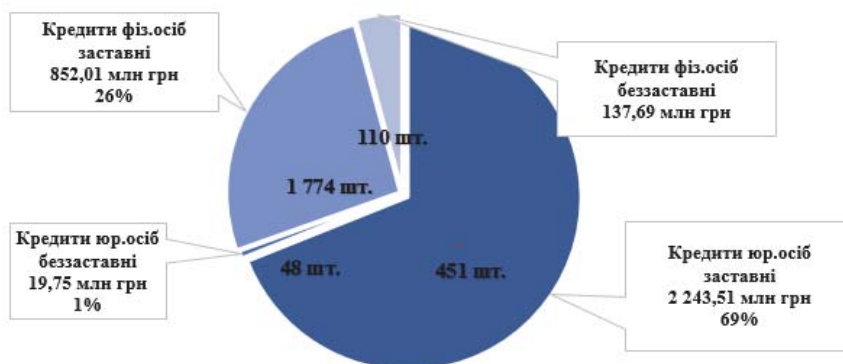

Рис. 9.5. Структура реалізованих прав вимоги за кредитними договорами (розподіл за типами позичальників)

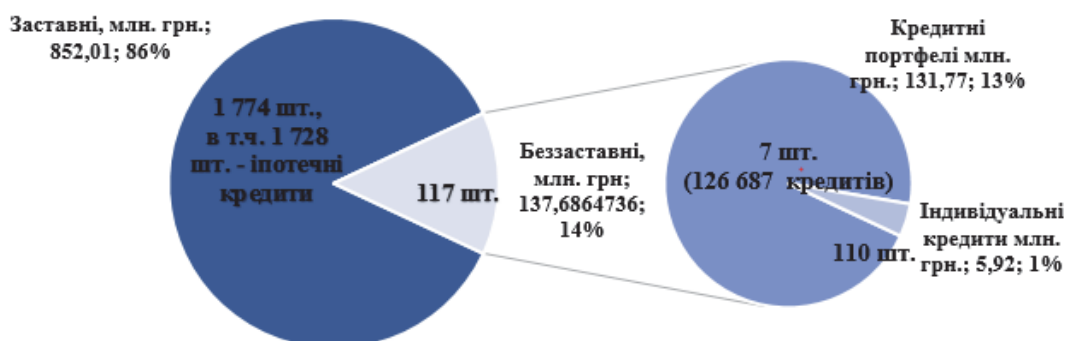

Рис. 9.6. Структура реалізованих прав вимоги за кредитними договорами (розподіл за типами позичальників)

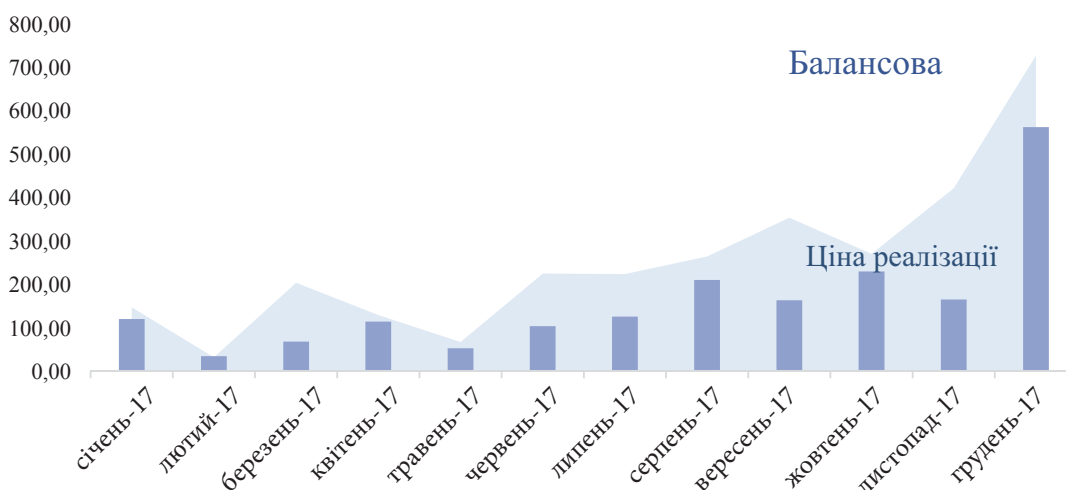

Рис. 9.7. Порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів у 2017 році, млн грн

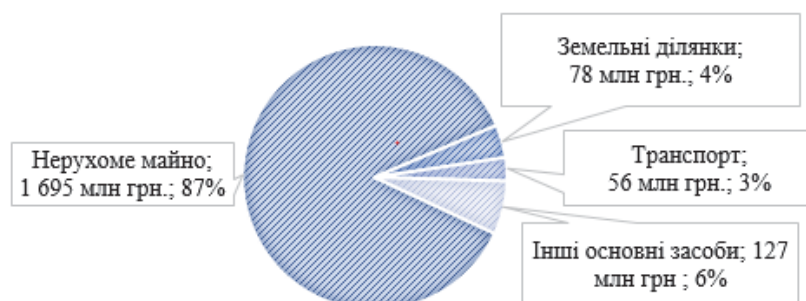

Рис. 9.8. Структура реалізованих основних засобів у 2017 році (млн грн, %)

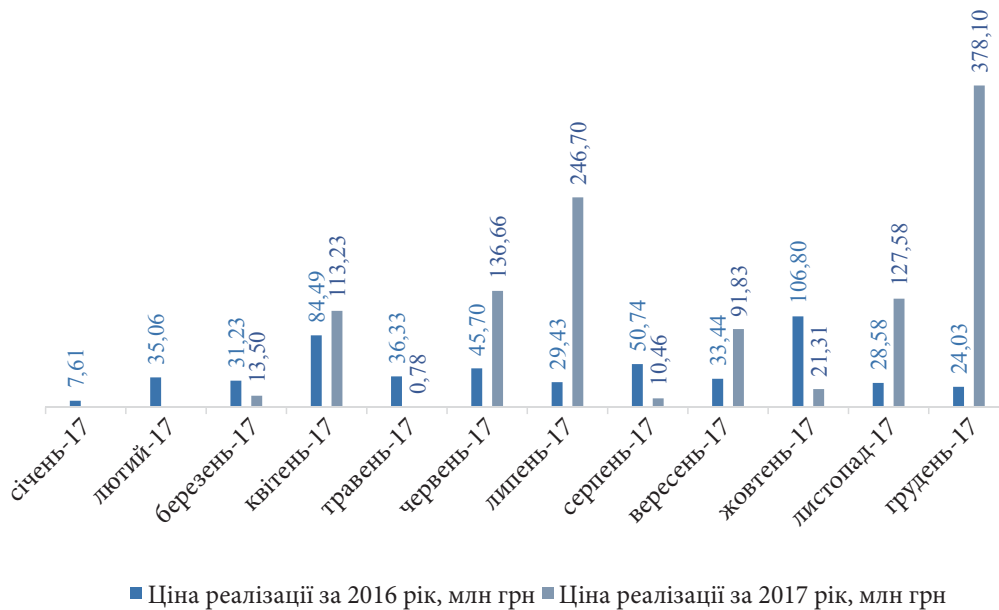

Рис. 9.9. Результати аукціонів з продажу активів, що перебували в заставі НБУ, за 2016–2017 роки, млн грн

реалізації цієї групи активів до їх балансової вартості за 2017 рік становило 30%.

У структурі реалізованих прав вимоги за кредитними договорами 70% становлять права вимоги за кредитними договорами, укладеними із юридичними особами, та 30% – права вимоги за кредитними договорами, укладеними із фізичними особами.

Слід зазначити, що в 2017 році було реалізовано більше 125 тис. кредитів, об'єднаних за спільними ознаками в пули кредитів.

За результатами відкритих торгів (аукціонів) ціна реалізації основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) становить 33% в загальній масі всіх результативних відкритих торгів (аукціонів). Середнє співвідношення по всіх типах основних засобів ціни реалізації до їх балансової вартості за 2017 рік становило 64%.

У структурі реалізованих основних засобів 87% становлять об'єкти нерухомого майна (житлового та нежитлового призначення), 3% – транспортні засоби, 4% – земельні ділянки та 6% – інші основні засоби (меблі, обладнання тощо) (рис. 9.8).

Що стосується продажу неплатоспроможними банками активів (майна), що перебувають у заставі НБУ, то протягом 2017 року надходження від реалізації активів (майна), що перебувають у заставі НБУ, склали 1 140,15 млн грн, що є на 122% більше показника 2016 року (рис. 9.9).

У структурі реалізованих активів, що перебували в заставі НБУ:

- 63,37% – 722,52 млн грн – заставні кредити юридичних осіб,
- 30,82% – 351,42 млн грн – об'єкти нерухомого майна,
- 5,44% – 62,03 млн грн – інші активи (банківські метали),
- 0,06% – 0,69 млн грн – беззаставні кредити юридичних осіб,
- 0,03% – 0,29 млн грн – заставні кредити фізичних осіб,
- 0,01% – 0,07 млн грн – інші основні засоби.

Середнє співвідношення ціни реалізації до балансової вартості за всіма типами активів, що перебували в заставі НБУ, за 2017 рік становило 26%.

10. ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ

10.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків

Після набрання 01 липня 2016 року чинності змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам банків, що стали неплатоспроможними в 2017 році, розпочиналися Фондом не пізніше двадцяти робочих днів з дня отримання Національним банком України рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних (тобто, у частині банків виплати починаються ще під час дії тимчасової адміністрації).

Крім того, починаючи з 01 січня 2017 року Фонд розпочав виплачувати відшкодування і вкладникам – фізичним особам-підприємцям тих банків, що стали неплатоспроможними після 01 січня 2017 року.

Виплата відшкодувань вкладникам ліквідованих банків та банків, що були віднесені до категорії неплатоспроможних, здійснювалась Фондом у 2017 році через банки-агенти, визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції від 12 липня 2012 року № 6. Виплата сум відшкодування вкладникам, які з будь-яких причин не одержали кошти протягом виплат за Загальним реєстром/частиною Загального реєстру, здійснювались шляхом переказу відшкодувань за результатами розгляду індивідуальних звернень вкладників до Фонду.

У 2017 році виплата відшкодування здійснювалась як вкладникам банків, що були ліквідовані у попередні роки, так і тих, що були визнані неплатоспроможними протягом звітного року.

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» здійснювалися виплати вкладникам таких банків: АТ «ЕРДЕ БАНК», АТ «БАНК «ТАВРИКА», ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «РЕАЛ БАНК», АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», АТ БАНК «МЕРКУРІЙ», ПАТ «БАНК «ФОРУМ», ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «Західкомбанк», ПАТ «АКБ БАНК», ПАТ «КБ»ПРОМЕКОНОМБАНК», ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК», ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «ФІНРОСТБАНК», ПАТ «КБ «УФС», АТ «ЄВРОГАЗБАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «ТЕРРА БАНК», ПАТ «КБ «АКТИВ БАНК», ПАТ «ПРАЙМ БАНК», ПАТ «АКТАБАНК», ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК», ПАТ «ГРІН БАНК», АТ «КБ «ЕКСПОБАНК», ПАТ «Банк «Демарк», АТ «ПОРТО-ФРАНКО», ПАТ «КБ «АКСІОМА», ПАТ «МЕЛІОР БАНК», ПАТ «БГ БАНК», ПАТ «ЛЕГБАНК», ПАТ «Банк «КАМБІО», ПАТ «ВіЕйБі», ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»,

ПАТ»ПРОФІНБАНК», ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК», АБ «УКООПСПІЛКА», ПАТ «ЗЛАТОБАНК», АТ «ІМЕКСБАНК», ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК», ПАТ «КБ»НАДРА», ПАТ «ЕНЕРГОБАНК», ПАТ «КБ «СТАНДАРТ», ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ», ПАТ «УПЬ», ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ», ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ», ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК», ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК», ПАТ «АКБ КАПІТАЛ», ПАТ «РАДИКАЛ БАНК», ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК», АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ», ПАТ «УНІКОМБАНК», ПАТ Банк «Контракт», АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ», ПАТ «ЮСБ БАНК», ПАТ «ВБР», АТ «БАНК ВЕЛЕС», ПАТ «АВАНТ БАНК», ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ», ПАТ «УКРІНБАНК», АТ КБ «ТК КРЕДИТ», ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА», ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ», ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК», ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ», ПАТ «ФІДОБАНК», ПУАТ «СМАРТБАНК», ПАТ «КЛАСИКБАНК», ПАТ «ЄВРОБАНК», ПАТ «КСГ БАНК», АТ «АРТЕМ-БАНК», ПАТ БАНК «ТРАСТ».

У зв'язку з прийняттям Національним банком України рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних Фонд розпочав у 2017 році виплати вкладникам (включаючи фізичних осіб-підприємців) ще 9 банків, а саме:

ПАТ «КБ «Інвестбанк», АТ «ФОРТУНА-БАНК», АТ «НК БАНК», ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК», ПАТ ВЕКТОР БАНК», ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ «ДІАМАНТ БАНК», АКБ «НОВИЙ», АТ «БАНК БОГУСЛАВ».

Протягом 2017 року було реалізовано пілотний проект та, після вдалого його завершення, впроваджено в промислову експлуатацію Автоматизовану системи виплат Фонду (далі – АСВФ). АСВФ була створена для того, щоб зробити максимально зручним процес отримання гарантованої суми вкладниками неплатоспроможних банків. Значно розширено мережу пунктів виплат за рахунок того, що вкладник зможе обрати для отримання коштів відділення не одного банку, до якого Фонд направив Реєстр, а обирати серед усіх банків-агентів, що підключені до АСВФ. Фонд гарантування зацікавлений у тому, щоб до системи приєдналась якомога більша кількість банків, що відповідають визначеним для банків-агентів критеріям.

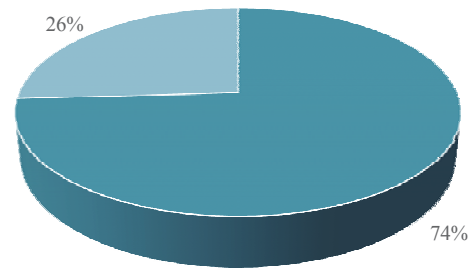
Перевагами нової АСВФ є:

- консолідація даних про вкладників у єдиному програмному комплексі;
- забезпечення одночасного доступу до даних для виплат всім банкам-агентам;

- оперативне керування процесом виплат;
- зменшення документообігу;
- оперативне реагування на запити вкладників;
- можливість внесення змін до механізму роботи Системи у разі зміни законодавства;
- отримання статистичних даних для аналізу з можливістю їх експорту;
- підвищення довіри вкладників до банківської системи внаслідок більш зручного отримання відшкодування;
- збільшення кількості банків-агентів, підключених до Системи, оскільки знято вимоги щодо кількості філій банків-агентів;
- скорочення термінів виплат відшкодувань вкладникам;
- надання вкладникам можливості вибору банку-агента для отримання відшкодування;
- зменшення ризиків Фонду за рахунок більш повного контролю процесу виплат;
- значне скорочення скарг вкладників, які самостійно обирають доступний для них банк-агент;
- відсутність тривалих технологічних перерв у виплатах порівняно зі старою системою, за якої виплати здійснювались 30 робочих днів, після чого робилася технологічна перерва.

На кінець 2017 року під управлінням Фонду перебувало 94 банки. Загальна гарантована сума відшкодування, що була виплачена протягом 2017 року за рахунок коштів Фонду, становила 7,01 млрд грн, з них 5,19 млрд грн, або 74% – виплачено через нову АСВФ (рис. 10.1).

Через Систему в 2017 році отримували відшкодування вкладники 13 банків, неплатоспроможність яких настала після 01.07.2016 року. Вкладники цих банків самостійно обрали один з 10 банків-агентів, що підклю-

■ через "нову" Систему ■ через "старі" програмні комплекси

Рис. 10.1. Виплати вкладникам через АСВФ у 2017 році

чені до Системи, (Акціонерний банк «Південний», ПАТ «Альфа-Банк», ПАТ «КРЕДОБАНК», ПАТ «ПУМБ», ПАТКБ «ПРАВЕКС-БАНК», АТ «ТАСКОМБАНК», АБ «УКРГАЗБАНК», АТ «Ощадбанк», ПАТ «Ідея Банк», ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»). Ще 4 банки виявили намір найближчим часом приєднатись до Системи.

У ході впровадження Системи в поточному році здійснена розробка функціоналу міграції даних із старих систем з виплат відшкодування («Бескид» та «Payback») до нового програмного комплексу, тобто проведено розробку процедур з експорту інформації баз даних для здійснення виплат гарантованих сум вкладникам банків, неплатоспроможність яких настала до 01.07.2016 року.

Варто також додати, що в 2017 році два банки – ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» та ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» знаходилися в стані тимчасової адміністрації. Фонд не зміг розпочати їх ліквідацію через судові процеси, що тривають. Станом на 01.01.2018 вкладникам «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» за рахунок цільової позики від Фонду виплачено 3 752,37 млн грн. Вкладникам ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» виплати здійснюються за рахунок коштів самого банку, на 01.01.2018 вкладники отримали 118,17 млн грн.

Таблиця 10.1

Порівняльна характеристика систем виплат коштів вкладникам

«Нова» Система	«Старі» програмні комплекси
Можливість отримання гарантованої суми відшкодування в будь-якому відділенні будь-якого банку-агенту Фонду	Кошти перераховувалися до конкретного банку-агенту, який міг проводити виплати тільки в своїх відділеннях
Різні схеми фінансування виплат банками-агентами – відшкодування банкам-агентам коштів за фактично проведені виплати, авансова	Авансова система
Уникнення черг у відділеннях банків-агентів на початку процедури виплат за рахунок збільшення кількості пунктів виплат (можливість отримання коштів у іншому банку-агенті) та, відповідно, зменшення скарг	Скарги на незручний графік роботи, черги у відділеннях банків-агентів (особливо на початку процедури виплат) у зв'язку з більш тривалим часом обробки інформації та меншою кількістю пунктів виплат
Отримання більшого контролю в режимі реального часу	Відсутність оперативної статистики щодо проведення виплат відшкодувань вкладникам
Отримання статистичних даних про виплати в режимі реального часу	Отримання звітів про виплати тільки станом на 01 число місяця та по закінченні 30-денного терміну виплат за реєстрами

Розрахунки з вкладниками в 2017 році (тис. грн)

№ з/п	Перелік ліквідованих банків	Дата початку ліквідаційної процедури	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2017	Нарахована сума відшкодувань у 2017 році	Фактично отримані кошти в 2017 році	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2018
1	2	3	4	5	6	7
1	АТ «ЕРДЕ БАНК»	09.01.2013	2 200,79	0,00	5,71	2 195,08
2	АТ «БАНК «ТАВРИКА»	20.03.2013	6 358,17	0,00	152,48	6 205,69
3	ПАТ «КБ «ДАНИЕЛЬ»	16.04.2014	7 516,66	0,00	116,72	7 399,94
4	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	21.05.2014	18 559,75	0,00	390,07	18 169,68
5	АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	11.06.2014	92 021,74	533,93	1 481,90	91 073,77
6	АТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	12.06.2014	6 345,03	0,00	228,01	6 117,02
7	ПАТ «БАНК «ФОРУМ»	16.06.2014	73 639,93	200,00	2 497,36	71 342,57
8	ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»	23.07.2014	1 829,37	0,00	279,58	1 549,80
9	ПАТ «Західкомбанк»	23.07.2014	10 680,71	73,54	489,79	10 264,46
10	ПАТ «АКБ БАНК»	29.08.2014	8 486,19	0,00	338,27	8 147,93
12	ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК»	18.09.2014	2 900,17	3 839,60	1 707,60	5 032,17
13	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	26.09.2014	35 127,22	0,00	2 169,99	32 957,23
14	ПАТ «ФІНРОСТБАНК»	16.10.2014	19 219,75	257,09	591,99	18 884,85
15	ПАТ «КБ «УФС»	13.11.2014	18 929,60	98 456,92	9 930,86	107 455,66
16	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	18.11.2014	18 220,43	947,43	3 050,88	16 116,98
17	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	24.12.2014	2 419,66	1 762,94	1 845,30	2 337,30
18	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	05.12.2014	580,83	756,98	986,21	351,60
19	ПАТ «КБ «АКТИВ БАНК»	24.12.2014	15 824,29	49,31	986,37	14 887,22
20	ПАТ «ПРАЙМ БАНК»	03.10.2014	435,46	0,00	0,00	435,46
21	ПАТ «АКТАБАНК»	16.01.2015	10 244,68	3 479,69	3 921,92	9 802,45
22	ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	17.01.2015	173,41	0,00	0,00	173,41
23	ПАТ «ГРІН БАНК»	23.01.2015	51,14	0,00	0,00	51,14
24	АТ «КБ «ЕКСПОБАНК»	26.01.2015	5 909,05	2 054,50	653,40	7 310,15
25	ПАТ «Банк «Демарк»	30.01.2015	7 807,48	0,00	621,50	7 185,98
26	АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	30.01.2015	7 283,01	0,00	283,91	6 999,10
27	ПАТ «КБ «АКСІОМА»	30.01.2015	839,69	0,00	0,00	839,69
28	ПАТ «МЕЛІОР БАНК»	11.02.2015	20,99	0,00	0,00	20,99
29	ПАТ «БГ БАНК»	27.02.2015	9 293,47	180,00	41,57	9 431,91
30	ПАТ «ЛЕГБАНК»	27.02.2015	2 905,28	0,00	112,01	2 793,27
31	ПАТ «Банк»КАМБІО»	02.03.2015	241 476,65	0,00	10 622,41	230 854,24
32	ПАТ «ВіЕйБі»	20.03.2015	459 997,10	-49,73	9 253,11	450 694,25
33	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	20.03.2015	55 060,80	1 780,45	4 651,94	52 189,30
34	ПАТ «ПРОФІНБАНК»	20.04.2015	2 536,04	0,00	16,50	2 519,54
35	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	23.04.2015	28 693,65	0,00	913,05	27 780,59
36	АБ «УКООПСПІЛКА»	24.04.2015	1 189,79	195,99	810,80	574,98
37	ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	13.05.2015	25 173,54	17 351,25	11 462,56	31 062,23
38	АТ «ІМЕКСБАНК»	27.05.2015	198 193,76	5 793,29	28 294,27	175 692,78
39	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	03.06.2015	12 441,18	0,00	150,57	12 290,61
40	ПАТ «КБ»НАДРА»	05.06.2015	203 533,39	8 136,22	18 567,76	193 101,85
41	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	12.06.2015	19 658,52	150,00	2 089,34	17 719,19
42	ПАТ «КБ «СТАНДАРТ»	19.06.2015	17 597,81	8 649,81	8 345,25	17 902,36
43	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	17.07.2015	73 991,67	9 293,64	8 023,18	75 262,12

Продовження таблиці 10.2

№ з/п	Перелік ліквідованих банків	Дата початку ліквідаційної процедури	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2017	Нарахована сума відшкодувань у 2017 році	Фактично отримані кошти в 2017 році	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2018
1	2	3	4	5	6	7
44	ПАТ «УПБ»	31.08.2015	10 190,20	3 294,79	3 400,45	10 084,54
45	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	31.08.2015	14 697,40	0,00	771,60	13 925,80
46	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	15.09.2015	1 606,28	0,00	103,05	1 503,23
47	ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК»	21.09.2015	522 805,88	89 667,65	100 026,25	512 447,28
48	ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	05.10.2015	6 576,47	1 172,08	1 637,58	6 110,98
49	ПАТ «АКБ КАПІТАЛ»	30.10.2015	33 314,45	102 522,70	35 974,13	99 863,02
50	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	10.11.2015	7 630,95	4 319,97	581,78	11 369,14
51	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	27.11.2015	3 574,87	201,15	391,75	3 384,27
52	АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	03.12.2015	8 048,63	10 446,31	6 618,02	11 876,92
53	ПАТ «УНІКОМБАНК»	04.12.2015	384,43	0,00	0,00	384,43
54	ПАТ Банк «Контракт»	11.12.2015	2 827,37	574,61	897,87	2 504,11
55	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	18.12.2015	545 021,29	3 148,06	19 145,04	529 024,30
56	ПАТ «ЮСБ БАНК»	28.12.2015	3 551,52	97,39	55,17	3 593,74
57	ПАТ «ВБР»	23.12.2015	9 812,78	198,62	340,09	9 671,31
58	АТ «БАНК ВЕЛЕС»	11.02.2016	80,90	0,00	0,00	80,90
59	ПАТ «АВАНТ БАНК»	26.02.2016	40 725,26	2 836,75	3 028,70	40 533,31
60	ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	11.02.2016	2 311,89	0,00	63,05	2 248,84
61	ПАТ «УКРІНБАНК»	23.03.2016	66 071,11	0,00	0,00	66 071,11
62	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	08.04.2016	109,34	0,00	0,13	109,21
63	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА»	22.04.2016	6 249,61	0,00	643,02	5 606,59
64	ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	25.04.2016	1 636,27	0,00	325,87	1 310,39
65	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	06.06.2016	93 504,73	7 426,66	28 360,60	72 570,79
66	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	13.07.2016	75 684,42	635 863,32	687 508,61	24 039,12
67	ПАТ «ФІДОБАНК»	20.07.2016	76 294,47	31 656,16	44 518,17	63 432,46
68	ПУАТ «СМАРТБАНК»	25.07.2016	19,66	0,00	0,00	19,66
69	ПАТ «КЛАСИКБАНК»	12.08.2016	253,53	0,00	0,00	253,53
70	ПАТ «ЄВРОБАНК»	17.08.2016	6 088,50	460,38	1 236,50	5 312,39
71	ПАТ «КСГ БАНК»	31.08.2016	1 437,09	57,51	389,22	1 105,39
72	АТ «АРТЕМ-БАНК»	16.11.2016	40 237,91	55 380,06	94 378,30	1 239,67
73	ПАТ БАНК «ТРАСТ»	07.12.2016	539 538,24	-114,94	533 091,29	6 332,01
74	ПАТ «КБ «Інвестбанк»	16.12.2016	-	93 288,73	89 604,84	3 683,90
75	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	27.01.2017	-	91 654,64	88 016,16	3 638,48
77	АТ «НК БАНК»	20.01.2017	-	6 157,89	5 957,95	199,94
76	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	11.01.2017	-	4 883 195,55	4 792 467,79	90 727,76
78	ПАТ ВЕКТОР БАНК»	03.03.2017	-	74 964,53	73 733,86	1 230,67
79	ПАТ «ФІНБАНК»	10.04.2017	-	3 077,25	248,33	2 828,92
80	ПАТ «ДІАМАНТ БАНК»	24.04.2017	-	112 702,02	112 637,79	64,24
81	АКБ «НОВИЙ»	14.07.2017	-	906,30	906,30	0,00
82	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	06.11.2017	-	180 871,04	147 751,05	33 119,99
Разом:			3 845 653,25	6 559 920,02	7 010 894,43	3 394 678,84

II. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ ТА ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ НА ЗАЗНАЧЕНУ ДАТУ ТА ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	87
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН	89
ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД	90
ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ	91
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ	92
1. Загальна інформація	93
2. Середовище, в якому Фонд здійснює діяльність	94
3. Стислий виклад суттєвих облікових політик	94
4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	103
5. Стандарти, які були опубліковані, але ще не набули чинності	104
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	106
7. Інвестиції, наявні для продажу	106
8. Інвестиції, утримувані до погашення	107
9. Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників	107
10. Інша дебіторська заборгованість	108
11. Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду	108
12. Основні засоби	110
13. Нематеріальні активи	111
14. Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам	111
15. Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків	113
16. Інша кредиторська заборгованість	113
17. Інші забезпечення	113
18. Залучені кошти	114
19. Внески від банків-учасників	115
20. Інвестиційний дохід	115
21. Інший операційний дохід	116
22. Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	116
23. Фінансові витрати	116
24. Інші операційні витрати	116
25. Адміністративні витрати	116
26. Операції з пов'язаними сторонами	117
27. Позабалансові зобов'язання	118
28. Операційна оренда	118
29. Управління чистими активами	118
30. Управління ризиками	118
31. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	120
32. Вплив першого застосування МСФЗ	120
33. Події після закінчення звітного періоду	121

Crowe Horwath AC Ukraine
 Independent Member Crowe Horwath International
 Spaska 37, Kyiv
 Tel. +38 044 391 3003
 crowehorwathAC@crowehorwath.ua
 www.crowehorwath.ua

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Керівництву ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (Фонд), що складається з Звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2017 р., Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, Звіту про зміни у власному капіталі та Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Фонду на 31 грудня 2017 р., його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Фонду згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Фонду продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Фонд чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Фонду.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення

внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Фонду продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Фонд припинити свою діяльність на безперервній основі.
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Віталій Гавриш.

Генеральний директор

Володимир Козленко

Аудитор

Віталій Гавриш

Сертифікат аудитора серії А №005607,
виданий рішенням АПУ від 25.12.2003 №130

Сертифікат аудитора банків №0106,
виданий рішенням АПУ від 18.12.2008 №197/2

м. Київ, Україна

25 травня 2018 р.

Звіт про фінансовий стан

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Примітка	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	3,740	2,310	8,343
Інвестиції, наявні для продажу	7	5,674	7,945	–
Інвестиції, утримувані до погашення	8	5,280	5,285	5,980
Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників	9	846	854	792
Інша дебіторська заборгованість	10	9	28	333
Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду	11	9,066	10,149	3,445
Інші активи		1	1	1
Основні засоби	12	32	6	7
Нематеріальні активи	13	22	10	5
Усього активів		24,670	26,588	18,906
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам	14	22,397	23,072	16,240
Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків	15	3,395	3,846	6,800
Інша кредиторська заборгованість	16	27	5	42
Інші забезпечення	17	1,945	1,417	59
Залучені кошти	18	74,450	73,065	62,526
Усього зобов'язань		102,214	101,405	85,667
Чисті активи				
Резерв переоцінки		114	–	–
Прибуток (збиток)		(77,658)	(74,817)	(66,761)
Усього чистих активів		(77,544)	(74,817)	(66,761)
Усього зобов'язань і чистих активів Фонду		24,670	26,588	18,906

Затверджено до випуску управлінським персоналом та підписано від його імені 25 травня 2018 року.

Директор-розпорядник К.М. Ворушилін
Головний бухгалтер О.С. Перебийніс

Примітки, що додаються на сторінках 93–121, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Примітка	2017	2016
Доходи від основної діяльності:		7,545	12,034
Внески від банків-учасників	19	3,324	3,422
Зменшення забезпечення майбутніх витрат Фонду з виведення банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам	14	675	–
Інвестиційний дохід	20	1,693	1,107
Інший операційний дохід	21	1,853	7,505
Витрати		(10,386)	(20,090)
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	22	(1,926)	(4,567)
Збільшення забезпечення майбутніх витрат Фонду з виведення банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам	14	–	(6,832)
Фінансові витрати	23	(6,745)	(6,097)
Інші операційні витрати	24	(1,406)	(2,367)
Адміністративні витрати	25	(309)	(227)
Чистий збиток		(2,841)	(8,056)
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу		114	–
Інший сукупний дохід (збиток), чиста сума		114	–
Усього сукупного доходу (збитку)		(2,727)	(8,056)

Затверджено до випуску управлінським персоналом та підписано від його імені 25 травня 2018 року.

Директор-розпорядник

К.М. Ворушилін

Головний бухгалтер

О.С. Перебийніс

Примітки, що додаються на сторінках 93–121, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про зміни у власному капіталі

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Резерв переоцінки	Накопичений збиток	Усього
Сальдо на 1 січня 2016 р.	–	(66,761)	(66,761)
Збиток за рік	–	(8,056)	(8,056)
Інший сукупний дохід	–	–	–
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу	–	–	–
Усього сукупного доходу/(збитку) за рік	–	(8,056)	(8,056)
Сальдо на 31 грудня 2016 р.	–	(74,817)	(74,817)
Збиток за рік	–	(2,841)	(2,841)
Інший сукупний дохід	114	–	114
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу	114	–	114
Усього сукупного доходу/(збитку) за рік	114	(2,841)	(2,727)
Сальдо на 31 грудня 2017 р.	114	(77,658)	(77,544)

Затверджено до випуску управлінським персоналом та підписано від його імені 25 травня 2018 року.

Директор-розпорядник К.М. Ворушилін

Головний бухгалтер О.С. Перебийніс

Примітки, що додаються на сторінках 93–121, є невід’ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про рух грошових коштів

<i>(у мільйонах гривень)</i>	2017	2016
Грошові кошти від операційної діяльності		
Надходження внесків від учасників	3,315	3,333
Надходження від неплатоспроможних банків у погашення кредиторських вимог	6,531	6,623
Кошти, перераховані банкам-агентам для виплати відшкодування вкладникам	(7,005)	(11,595)
Грошові кошти, виплачені працівникам, та внески у фонд соціального страхування	(221)	(153)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	(45)	(31)
Повернення відшкодування коштів за вкладами, невиконаними вкладникам банком-агентом	–	150
Надходження гарантійних внесків від потенційних інвесторів для участі в конкурсі з виведення неплатоспроможних банків з ринку	80	100
Повернення гарантійних внесків потенційним інвесторам для участі в конкурсі з виведення неплатоспроможних банків з ринку	(60)	(140)
Інші надходження від операційної діяльності	4	239
Інші витрачання в результаті операційної діяльності	(71)	(3,260)
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	2,528	(4,734)
Грошові кошти від інвестиційної діяльності		
Надходження від продажу ОВДП, наявних для продажу	2,543	–
Витрати на купівлю ОВДП, наявних для продажу	–	–
Надходження, пов'язані з ОВДП, утримуваними до погашення	–	669
Витрати на купівлю ОВДП, утримуваних до погашення	–	–
Придбання необоротних активів	(32)	(19)
Отримані відсотки	1,288	1,123
Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	3,799	1,773
Грошові кошти від фінансової діяльності		
Кредити, отримані від Національного банку України	–	–
Погашення кредитів, отриманих від Національного банку України	(2,582)	(635)
Надходження від розміщення векселів	–	–
Погашення векселів	–	–
Витрачання на сплату відсотків	(2,315)	(2,437)
Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	(4,897)	(3,072)
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів	1,430	(6,033)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	2,310	8,343
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	3,740	2,310

Затверджено до випуску управлінським персоналом та підписано від його імені 25 травня 2018 року.

Директор-розпорядник К.М. Ворушилін

Головний бухгалтер О.С. Перебийніс

Примітки, що додаються на сторінках 93–121, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

1. Загальна інформація

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) здійснює свою діяльність у відповідності до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон).

Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання свого основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом, здійснює такі функції:

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону, здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодування за вкладками у строки, визначені Законом, та в обсязі, визначеному адміністративною радою (з 21 серпня 2012 року граничний розмір відшкодування не може бути меншим 200 тисяч гривень);
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;
- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам.
- надає цільову позику банку для фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до цього Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні.

Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – державних банках.

Фонд є установою, що не має на меті отримання прибутку.

Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Адміністративна рада Фонду складається з п'яти осіб – один представник Кабінету Міністрів України, два представники Національного банку України, один представник профільного комітету Верховної Ради України та директор-розпорядник Фонду.

Виконавча дирекція Фонду складається з семи членів. Директор – розпорядник Фонду та його заступники входять до складу виконавчої дирекції Фонду за посадою.

Кількість банків учасників Фонду станом на 31 грудня 2017 року становить 83 банки (31 грудня 2016 року: 99 банків, 1 січня 2016 року: 118 банків).

2. Середовище, в якому Фонд здійснює діяльність

Діяльність Фонду здійснюється в Україні. Політична й економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна, їй притаманні особливості ринку, що розвивається. Внаслідок цього, здійснення діяльності в країні пов'язане з ризиками, що є нетиповими для інших країн.

Збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Дана подія спричинила істотне погіршення відносин між Україною і Російською Федерацією.

Починаючи з 2014 року, економічна ситуація в Україні істотно погіршилася внаслідок зниження обсягів торгівлі з Російською Федерацією та військової напруженості в Східній Україні. Незважаючи на те, що в 2016–2017 рр. ситуація як і раніше залишалася нестабільною, українська економіка почала демонструвати деякі ознаки поживлення, такі, як уповільнення темпів інфляції, зниження темпів знецінення гривні по відношенню до основних іноземних валют, зростання міжнародних резервів Національного банку України (далі – НБУ) і загальне поживлення ділової активності.

Міжнародний валютний фонд продовжив надавати підтримку українському уряду в рамках чотирирічної програми розширеного фінансування МВФ, затвердженої в березні 2015 року. Інші міжнародні фінансові установи також надавали останніми роками значну технічну підтримку з тим, щоб допомогти Україні реструктурувати зовнішній борг і здійснити різні реформи (в тому числі реформу стосовно боротьби з корупцією, реформу у сфері корпоративного права і поступову лібералізацію енергетичного сектора).

У серпні 2017 року Moody's підвищило кредитний рейтинг України до Саа2 з «позитивним» прогнозом, що було пов'язано з недавніми державними реформами і поліпшенням міжнародних відносин. Подальша стабілізація економічної та політичної ситуації залежить від продовження проведення урядом структурних реформ та інших чинників.

Протягом 2014-2017 років відбувався активний процес виведення з ринку НБУ неплатоспроможних банків та їх переведення в управління Фонду. Зокрема, станом на 31 грудня 2017 року 2 банки перебувало під управлінням тимчасової адміністрації, а 92 – у стані ліквідації (31 грудня 2016 року: 4 та 81 відповідно, 1 січня 2016 року: 3 та 64 відповідно). Цей період відзначився для Фонду суттєвими структурними реформами, істотними змінами релевантного законодавства та значним збільшенням гарантійних виплат вкладникам.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільної діяльності Фонду, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Фонду, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Фонду. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

3. Стислий виклад суттєвих облікових політик

а) Основа складання фінансової звітності

Фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ). Ця звітність є першою фінансовою звітністю Фонду, складеною згідно з МСФЗ, при цьому Фонд застосовував МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Пояснення щодо того, як перехід на МСФЗ вплинув на фінансову звітність Фонду, надано в Примітці 32.

Ця фінансова звітність складена за принципом оцінки за собівартістю, за винятком фінансових активів, наявних для продажу, що оцінюються за справедливою вартістю.

б) Безперервність діяльності

Станом на 31 грудня 2017 року чистий дефіцит Фонду становить 77,544 мільйонів гривень (31 грудня 2016 року: дефіцит у розмірі 74,817 мільйонів гривень, 1 січня 2016 року: дефіцит у розмірі 66,761 мільйони гривень). Крім того, чистий збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року становить 2,841 мільйонів гривень (за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року: 8,056 мільйонів гривень). Надходження грошових коштів від операційної діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, становить 2,528 мільйонів гривень (за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року: відтік у розмірі 4,734 мільйони гривень).

Управлінський персонал запроваджує наступні заходи для забезпечення виконання Фондом своїх зобов'язань у найближчому майбутньому:

- Фонд очікує, що в разі виникнення кризи ліквідності він зможе: 1) залучити нові кредити від Національного банку України; 2) отримати кредит або внесок держави на безповоротній основі за рахунок коштів державного бюджету. При цьому, обслуговування існуючого боргового навантаження Фонд планує здійснювати за рахунок коштів, отриманих від учасників у якості регулярного збору та надходжень від неплатоспроможних банків в погашення кредиторських вимог Фонду;
- у 2017 році Фонд запровадив автоматизовану систему виплат, яка значно спростила залучення нових банків-агентів, підвищила рівень обслуговування вкладників та дозволила Фонду набагато ефективніше розподіляти ліквідні активи;
- Фонд створив та почав використання електронної системи реалізації активів неплатоспроможних банків, ProZorro.Продажі, яка не тільки зробила торги простішими та ефективнішими, але й прискорила процес отримання Фондом коштів від реалізації активів;
- Фонд продовжує роботу щодо оптимізації та мінімізації витрат неплатоспроможних банків шляхом посилення контролю за операційними процесами у неплатоспроможних банках та централізації їх основних функцій, що виникають під час введення тимчасової адміністрації або ліквідації;
- Фонд ініціює подальші зміни законодавчого забезпечення його діяльності, зокрема можливість участі у Фонді небанківських кредитних установ, оптимізацію існуючої системи фінансування (запровадження повноцінної системи диференційованих зборів до Фонду на основі оцінки ризиків) та перегляд концепції діючої моделі проблемності та виведення банків з ринку та запровадження системи раннього реагування.

Управлінський персонал вважає, що, з огляду на всі описані вище заходи, яких він вживає, Фонд має ресурси, щоб продовжити свою діяльність у найближчому майбутньому. Крім того, управлінському персоналу невідомо про істотні невизначеності, окрім тих, що наведені вище, які можуть викликати значні сумніви щодо здатності Фонду проводити діяльність в найближчому майбутньому.

с) Функціональна валюта і валюта подання

Ця фінансова звітність представлена в національній валюті України – гривні, що є функціональною валютою Фонду та валютою подання фінансової звітності. Всі суми, подані у фінансовій звітності, округлені до мільйонів.

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) на відповідну звітну дату. Прибутки та збитки від курсових різниць, що виникають за розрахунками по операціях і внаслідок перерахунку грошових активів і зобов'язань у функціональну валюту на кінець року відповідно до офіційних курсів НБУ, відображаються у звіті про прибутки та збитки.

Немонетарні статті у іноземній валюті, що оцінюються за історичною вартістю, перераховуються із використанням курсу обміну на дату операції.

д) Основні засоби

Основні засоби відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Витрати на поліпшення власних основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів.

Витрати на поліпшення орендованих основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, належать до прямих і можуть бути включені до основних засобів окремою позицією.

Нарахування амортизації активу починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем припинення визнання об'єкта основних засобів.

Амортизація розраховується за прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби:

	Роки
Будівлі	40
Транспортні засоби	5
Меблі	3-7
Офісне обладнання	4-7
Комп'ютерне обладнання	3-5
Інструменти та господарське обладнання	3-7
Інші основні засоби	3-7

Для груп об'єктів основних засобів, для яких не планується реалізація після закінчення строку корисного використання, ліквідаційна вартість становить 0 відсотків їх первісної вартості. Для основних засобів, які можуть бути реалізовані після закінчення строку корисного використання, ліквідаційна вартість встановлюється на рівні узагальненої статистики по фактичній реалізації таких основних засобів за останні три роки.

В кінці кожного фінансового року здійснюється: перегляд ліквідаційної вартості об'єктів основних засобів, строків корисного використання, методу амортизації, аналіз об'єктів основних засобів на зменшення корисності.

У разі наявності ознак зменшення корисності основного засобу Фонд оцінює суму очікуваного відшкодування цього об'єкту. Якщо сума очікуваного відшкодування об'єкту основного засобу менше ніж його балансова вартість, балансова вартість об'єкту основного засобу зменшується до суми очікуваного відшкодування. Таке зменшення є збитком від зменшення корисності. Збиток від зменшення корисності включається до витрат періоду у складі інших витрат.

е) Нематеріальні активи

Після визнання активом нематеріальний актив обліковується за моделлю собівартості: собівартість мінус накопичена амортизація та накопичені збитки від зменшення корисності нематеріального активу.

Ліквідаційна вартість об'єкту нематеріальних активів дорівнює нулю.

Амортизація нематеріальних активів нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

Нарахування амортизації починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому такий актив став придатним для використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем припинення визнання такого об'єкта.

Не підлягають амортизації нематеріальні активи, що мають невизначений строк корисної експлуатації; класифіковані як утримувані для продажу (на період такої класифікації).

Строк корисного використання нематеріальних активів визначається відповідно до правостановлюючого документа. Строк корисної експлуатації нематеріального активу, що походить від договірних чи інших юридичних прав, не повинен перевищувати період чинності договірних або юридичних прав, але може бути коротшим від терміну їх чинності залежно від періоду, протягом якого Фонд очікує використовувати цей актив.

Наприкінці кожного фінансового року здійснюється: аналіз нематеріальних активів на наявність ознак зменшення корисності; перегляд строків корисного використання, методу амортизації; перевірка на наявність майбутніх економічних вигід від використання нематеріального активу.

У разі наявності ознак зменшення корисності нематеріального активу Фонд оцінює суму очікуваного відшкодування такого активу. Сумою очікуваного відшкодування активу вважається його реалізаційна вартість, якщо немає підстав вважати, що вигоди від використання нематеріального активу перевищують вартість його реалізації.

У разі неможливості визначення вартості реалізації, сумою очікуваного відшкодування активу може вважатися вигода від його використання (вартість активу у використанні), визначена як дисконтований потік грошових коштів, що очікується отримати від використання та майбутнього вибуття активу.

Якщо сума очікуваного відшкодування нематеріального активу менше ніж його балансова вартість, балансова вартість нематеріального активу зменшується до суми очікуваного відшкодування. Таке зменшення є збитком від зменшення корисності. Збиток від зменшення корисності включається до витрат періоду у складі інших витрат.

Нематеріальні активи з невизначеним строком експлуатації та ті, що знаходяться на стадії розробки, тестуються на знецінення в незалежності від наявності ознак зменшення корисності.

ф) Фінансові інструменти

Фінансові інструменти Фонду представлені грошовими коштами, фінансовими активами, утримуваними до погашення, фінансовими активами, наявними для продажу, кредитами та дебіторською заборгованістю, залученими коштами та іншими фінансовими зобов'язаннями.

г) Фінансові активи

Грошові кошти включають грошові кошти на поточному рахунку в Національному банку України та готівкові кошти в касі Фонду.

Фінансові активи, що утримуються до погашення – непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами та фіксованим строком погашення, які Фонд має намір і здатність утримувати до погашення, інші, ніж: фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку; фінансові активи, наявні для продажу; кредити та дебіторська заборгованість.

До фінансових активів, що утримуються до погашення, належать державні боргові цінні папери з фіксованим терміном погашення, на які нараховуються відсотки за фіксованою або змінною процентною ставкою.

Фінансові активи, наявні для продажу – непохідні фінансові активи, призначені, як доступні для продажу і не класифіковані як: фінансові активи, утримувані до погашення; фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку; кредити та дебіторська заборгованість.

До фінансових активів, наявних для продажу, належать державні боргові цінні папери, що котируються на активному ринку, які Фонд планує реалізувати з метою отримання ліквідних активів, необхідних для виконання його зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та здійснення витрат з виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Кредити та дебіторська заборгованість – непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами, які не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, або фінансові активи, доступні для продажу.

Кредити та дебіторська заборгованість включають такі класи фінансових активів: заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам; інша дебіторська заборгованість.

h) Фінансові зобов'язання

Залучені кошти включають кредити Національного банку України; векселі, видані Фондом.

Визнання та оцінка фінансових інструментів

Фінансовий актив або фінансове зобов'язання визнаються у звіті про фінансовий стан на дату операції тільки тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього фінансового інструмента.

При первісному визнанні фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю плюс або мінус (у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання, що оцінюється не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку) витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Найкращим свідченням справедливої вартості фінансового інструмента при первісному визнанні є ціна операції, тобто справедлива вартість сплачених чи отриманих коштів. Якщо Фонд визначає, що справедлива вартість фінансового інструмента при первісному визнанні відрізняється від ціни операції і справедлива вартість не підтверджується ні котирувальною ціною ідентичного активу чи зобов'язання на активному ринку, ні методом оцінки вартості, який застосовує тільки дані відкритих ринків, такий фінансовий інструмент спочатку оцінюється за справедливою вартістю, скоригованою для відстрочення різниці між справедливою вартістю при первісному визнанні та ціною операції. Після цього зазначена різниця визнається у прибутку або збитку на основі належного принципу протягом строку дії інструмента, але не пізніше моменту, коли оцінка вартості повністю підтверджується відкритими ринковими даними або коли операція закривається.

Подальша оцінка фінансових активів здійснюється:

- за амортизованою собівартістю за методом ефективної ставки відсотка – для фінансових активів, утримуваних до погашення; кредитів та дебіторської заборгованості;
- за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в іншому сукупному доході – для фінансових активів, наявних для продажу;
- за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку – в інших випадках.

Подальша оцінка фінансових зобов'язань здійснюється за амортизованою собівартістю за методом ефективної ставки відсотка. Фінансові зобов'язання не можуть бути перекласифіковані після первісного визнання.

Зменшення корисності фінансових активів

Наприкінці кожного звітного періоду фінансові активи (крім фінансових активів за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) переглядаються на зменшення корисності.

Якщо є об'єктивне свідчення зменшення корисності або неможливості отримання фінансового активу, визнається збиток від зменшення корисності фінансового активу зі створенням резерву на покриття збитків.

Резерв на покриття збитків від зменшення корисності створюється на основі індивідуальної оцінки окремих дебіторів.

Сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків. Сума збитку визнається у прибутку чи збитку.

Величина резерву переглядається на кожну дату балансу та в разі потреби коригується (зменшується або збільшується).

Для розрахунку резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик, наданих неплатоспроможним банкам, визначається та дисконтується очікувана сума погашення основної суми боргу і нарахованих процентів за договором цільової позики.

і) Припинення визнання

Фонд припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання грошових коштів від цього фінансового активу або коли Фонд передає цей фінансовий актив в рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Фонд не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом. Визнання Фондом фінансового зобов'язання припиняється тоді, коли його зобов'язання за договором погашено, анульовано або строк його дії закінчився.

ж) Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, є юридичним зобов'язанням, що виникає згідно зі статтею 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Зобов'язання визнається в сумі відшкодування, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду в реєстрі відшкодувань вкладникам для здійснення виплат, на дату такого затвердження і відображається в обліку в загальній сумі в розрізі того чи іншого неплатоспроможного банку.

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» визнається у складі забезпечень.

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, що залишиться незатребуваним вкладниками на дату завершення виплати гарантованих сум відшкодування сторнується з витратами з виконання зобов'язань по виплаті відшкодування вкладникам.

Датою завершення виплати гарантованих сум відшкодування є день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку.

к) Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Забезпечення визнається в звіті про фінансовий стан, коли Фонд має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті події, що сталася в минулому, і коли існує ймовірність того, що погашення даного зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди. Якщо наслідки є суттєвими, сума резерву визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і ризики, притаманні конкретному зобов'язанню.

Забезпечення у Фонді класифікуються за такими категоріями:

- забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- забезпечення потенційних витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду;
- забезпечення майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду;
- забезпечення витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам визначається відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28 лютого 2013 року № 13 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від

21 грудня 2015 року № 232), зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 березня 2013 року за № 482/23014, і є прогнозною гарантованою сумою відшкодування коштів вкладникам банків.

Фонд розраховує забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам як добуток трьох компонентів:

- прогнозної гарантованої суми відшкодування коштів вкладникам банків;
- ймовірності віднесення банків до категорії неплатоспроможних;
- коефіцієнту очікуваного рівня втрат Фонду, у випадку віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам створюється по банках, ймовірність віднесення яких до категорії неплатоспроможних перевищує 60%.

При віднесенні банку до категорії неплатоспроможних, забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам розформовується на наступну звітну дату. Гарантована сума відшкодування коштів, що належить до виплати вкладникам банку, віднесеного до категорії неплатоспроможних, відображається у складі зобов'язань.

Забезпечення потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», визначається по кожному неплатоспроможному банку відповідно переліку, який надається уповноваженою особою банку відповідно до підпункту 5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», і є сумою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання.

Забезпечення визнається на дату затвердження реєстру відшкодування вкладникам для здійснення виплат і переглядається на кінець кожного звітного періоду.

Невикористаний залишок забезпечення розформовується на дату завершення виплати гарантованих сум відшкодування.

Датою завершення виплати гарантованих сум відшкодування є день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку.

Забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду є сумою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання зі сплати штрафних санкцій, адміністративних стягнень, грошового відшкодування збитків, що можуть виникнути внаслідок порушення або недотримання Фондом вимог законів, інших нормативно-правових актів, договорів, прийнятої практики, а також через можливість двозначного їх тлумачення.

Розрахунок забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду здійснюється на основі наступних факторів: інстанція суду, на розгляді якого знаходиться справа; наявність чи відсутність судового рішення суду попередньої інстанції, на чю користь воно було прийняте; судова практика в подібних правовідносинах; обґрунтованість правової позиції Фонду. Сума потенційних витрат Фонду по судових справах з високим рівнем юридичного ризику відображається на дату звітності у фінансовій звітності у складі забезпечень. Сума потенційних витрат Фонду по судових справах з середнім рівнем юридичного ризику розкривається на дату звітності у примітках до фінансової звітності.

Забезпечення майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду – очікувана вартість накопичуваних оплат у вигляді додаткової суми, яка буде виплачена в результаті невикористаного права, накопиченого на кінець звітного періоду відсутності.

Сума забезпечення майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду розраховується по кожному працівнику Фонду і визначається як добуток середньоденної заробітної плати працівника і кількості днів щорічної відпустки за фактично відпрацьований працівником час на звітну дату з урахуванням відповідної суми нарахування єдиного соціального внеску.

Забезпечення витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів – розрахункова сума витрат по господарській операції, що визначена згідно з внутрішнім первинним документом (актом), складеним працівником Фонду, відповідальним за приймання-відпуск товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг.

При отриманні первинних документів від контрагентів після складання та затвердження фінансової звітності фактична сума витрат, зазначена в таких первинних документах, може відрізнятись від розрахункової суми, попередньо визнаної в періоді їх виникнення. Зазначені розбіжності не є підставою для коригування попередньо

визнаної суми витрат, окрім випадку, коли така різниця є помилкою й істотно впливає на фінансову звітність попередніх звітних періодів.

Умовне зобов'язання – можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих Фондом або існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки відсутня ймовірність, що для погашення зобов'язання необхідне вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди або сума зобов'язання не може бути достовірно оцінена.

Умовний актив – можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих Фондом.

Умовні активи та умовні зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності.

l) Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду

Згідно зі статтею 29 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд набуває права кредитора банку:

- на загальну суму, що підлягає відшкодуванню вкладникам такого банку (включаючи пункти 3-5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб») на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку;
- на суму цільової позики, наданої банку протягом дії тимчасової адміністрації;
- на суму наданої Фондом приймаючому або перехідному банку фінансової підтримки;
- на суму сплачених Фондом витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку, здійснених у межах кошторису витрат, затвердженого адміністративною радою Фонду, у тому числі щодо консолідованого продажу активів банку, що ліквідується;
- на суму нарахованого, але не сплаченого регулярного збору до Фонду, а також на суму заборгованості зі сплати зборів, пені, та/або штрафів до Фонду, нарахованих до дня, що передує дню запровадження процедури ліквідації.
- Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду є очікуваною сумою погашення кредиторських вимог Фонду, і відображається у фінансовій звітності таким чином:
- окремим активом визнається компенсація витрат Фонду з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- заборгованість за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банком, відображається за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

Сума компенсації зменшує витрати, пов'язані з виконанням зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрати, пов'язані з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Очікувана сума погашення кредиторських вимог переглядається на дату звітності.

Кошти, що надходять від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, в погашення кредиторських вимог Фонду, зараховуються у такій черговості:

- у першу чергу погашається заборгованість за цільовою позикою, наданою банку протягом дії тимчасової адміністрації;
- у другу чергу погашається заборгованість за відсотками за користування цільовою позикою;
- у третю чергу погашаються кредиторські вимоги по коштах, що підлягають відшкодуванню вкладникам (включаючи пункти 3-5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»);
- у четверту чергу погашаються кредиторські вимоги по витратах, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку, здійснених у межах кошторису витрат, затвердженого адміністративною радою Фонду, у тому числі щодо консолідованого продажу активів банку, що ліквідується;
- у п'яту чергу погашається заборгованість за зборами, пенею та штрафами.

Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду, що залишиться непогашеною на дату завершення процедури ліквідації банку і виключення його з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є безнадійною, і списується з обліку.

т) Доходи

Доходи класифікуються за такими групами:

- внески учасників Фонду;
- інший операційний дохід;
- інвестиційний дохід.

п) Внески учасників Фонду

Доходи від внесків учасників Фонду включають: початкові збори; регулярні збори; спеціальні збори; донарахування по зборах за минулі періоди.

Нарахування зборів здійснюється відповідно до вимог Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 02 липня 2012 року № 1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 липня 2012 року за № 1273/21585.

Початковий збір визнається на дату видачі банківської ліцензії банку на підставі звіту «Розрахунок суми початкового збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається учасником Фонду. Розмір початкового збору становить 1 відсоток від статутного капіталу банку, крім випадків, передбачених законодавством. Початковий збір сплачується протягом тридцяти календарних днів з дати видачі банківської ліцензії.

Регулярний збір визнається за принципом нарахування, щоквартально в останній день звітного кварталу, на підставі звіту «Розрахунок суми регулярного збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається учасником Фонду.

Сума регулярного збору залежить від депозитної бази та ступеня ризику банку. Розрахунок здійснюється учасниками Фонду станом на кінець останнього робочого дня звітного кварталу шляхом зважування базової річної ставки, яка становить 0,5 відсотка бази нарахування за вкладом в національній валюті та 0,8 відсотка бази нарахування за вкладом в іноземній валюті, за ступенем ризику. База нарахування для розрахунку регулярного збору визначається як середньоарифметична за розрахунковий період сума щоденних балансових залишків на рахунках з обліку вкладів та відсотків за ними. Розрахунковим періодом для визначення бази нарахування є звітний квартал поточного року. Сплата регулярного збору до Фонду здійснюється щокварталу до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Регулярний збір за минулі періоди, донарахований за результатами перевірки учасника Фонду, визнається у періоді його виявлення. Однак, якщо Фонду було достовірно відомо на дату звітності або дату затвердження звітності про реальні факти, що стосуються порушень банком розрахунків регулярного збору, то такі коригування необхідно відобразити в обліку у звітному періоді.

Регулярний збір учасників Фонду, щодо яких Національним банком України було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, визнається в день, що передує запровадженню процедури ліквідації банку. Відповідно з дня запровадження процедури ліквідації банку регулярні збори не нараховуються.

Заборгованість ліквідованих банків зі сплати зборів до Фонду є нефінансовим монетарним активом. Даний актив на кінець звітного періоду переглядається на зменшення корисності. Якщо є об'єктивне свідчення зменшення корисності або неможливості отримання активу, визнається збиток від зменшення корисності активу зі створенням резерву на покриття збитків.

Резерв на покриття збитків від зменшення корисності створюється на основі індивідуальної оцінки окремих дебіторів.

Сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків. Сума збитку визнається у прибутку чи збитку. Величина резерву переглядається на кожну дату балансу та у разі потреби коригується (зменшується або збільшується).

Спеціальний збір встановлюється Фондом в разі:

- зменшення мінімального обсягу коштів Фонду нижче 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу або ризику суттєвого зменшення обсягу коштів Фонду;
- з метою погашення залучених кредитів.

Загальний розмір спеціального збору, сплаченого учасником Фонду протягом року, не повинен перевищувати розміру регулярного збору з такого учасника Фонду, сплаченого ним за попередній рік.

Спеціальний збір визнається у періодах, визначених в рішенні виконавчої дирекції Фонду про застосування до банків спеціального збору.

о) Інші операційні доходи

Інші операційні доходи включають:

- неустойку (штрафи, пені) за порушення вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- доходи у вигляді процентів за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам;
- доходи від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, зокрема від продажу неплатоспроможного банку, ліквідації банку;
- інші доходи.

Процентні доходи визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Після часткового списання фінансового активу або групи подібних фінансових активів унаслідок збитку від зменшення корисності, відсотковий дохід визначають на основі ставки відсотка, застосованої для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінювання збитку від зменшення корисності.

Інші доходи визнаються, якщо існує впевненість щодо збільшення економічних вигід від здійснення окремої операції.

р) Інвестиційний дохід

Інвестиційний дохід включає:

- дохід у вигляді процентів, нарахованих Національним банком України за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- дохід від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України;
- дохід у вигляді процентів за позиками, наданими працівникам Фонду.

Процентні доходи визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

Для всіх фінансових інструментів, визначених за амортизованою вартістю, а також для державних боргових цінних паперів, що класифікуються як доступні для продажу, процентні доходи чи витрати відображаються за ефективною ставкою відсотка, що є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати та надходження протягом очікуваного строку служби фінансового інструмента чи більш короткого періоду (якщо таке має місце) до чистої балансової суми фінансового активу чи фінансового зобов'язання. При обчисленні враховуються всі договірні умови за фінансовим інструментом та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, але не враховуються майбутні збитки за кредитами. Балансова вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання коригується в разі перегляду Фондом своєї оцінки платежів або надходжень. Скоригована балансова вартість обчислюється виходячи з первісної ефективної ставки відсотка, а зміни балансової вартості відображаються як процентні доходи чи витрати.

q) Витрати

Витрати класифікуються за такими групами:

- витрати на створення забезпечення потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- витрати з виконання зобов'язання по виплаті відшкодування вкладникам;
- витрати на створення резерву на покриття збитків від зменшення корисності фінансових активів;
- інші операційні витрати;
- фінансові витрати;
- адміністративні витрати;
- інші витрати.

Інші операційні витрати включають:

- витрати, пов'язані з виведенням неплатоспроможного банку з ринку (витрати на проведення оцінки, оплата послуг аудиторів тощо);
- витрати на судові процедури;
- витрати на створення забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду;
- витрати на створення забезпечення потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- втрати від операційної курсової різниці.

Фінансові витрати включають:

- витрати зі сплати процентів за користування кредитами Національного банку України, держави;
- амортизація премії за фінансовими інвестиціями в державні боргові цінні папери, що утримуються до погашення;
- витрати, пов'язані з випуском, утриманням та обігом цінних паперів Фонду.

Адміністративні витрати включають загальногосподарські витрати, пов'язані з виконанням Фондом своїх функцій: витрати з оплати праці працівників Фонду; витрати на створення забезпечення майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду; витрати з підготовки та навчання кадрів; витрати на службові відрядження; представницькі витрати; витрати з утримання основних засобів та нематеріальних активів (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт і т. ін.); амортизація основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів; винагорода за професійні послуги (юридичні, аудиторські, рекламно-інформаційні послуги, з оцінки майна і т. ін.); витрати на послуги зв'язку (поштовий, телефонний, мобільний тощо); податки, збори та інші обов'язкові платежі; комісія за розрахунково-касове обслуговування; собівартість переданих у експлуатацію товарно-матеріальних цінностей; членські внески до міжнародних асоціацій страховиків депозитів; витрати на створення забезпечення витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів; інші адміністративні витрати.

Інші витрати включають:

- фінансовий результат від реалізації фінансових інвестицій;
- фінансовий результат від реалізації необоротних активів;
- залишкова вартість ліквідованих (списаних) необоротних активів;
- збиток від зменшення корисності необоротних активів;
- уцінка балансової вартості фінансових інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю.

Витрати відображаються в обліку та звітності згідно з принципом відповідності доходів та витрат. Витрати, які неможливо співставити з доходами певного періоду, відображаються в тому звітному періоді, в якому вони були понесені.

Процентні витрати визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Складання фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності.

Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно переглядаються. Результати перегляду облікових оцінок визнаються в тому періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Інформація про важливі судження, які використовувалися при застосуванні принципів облікової політики і мали найбільший вплив на суми, визнані у фінансовій звітності, та які можуть призвести до суттєвого коригування даних звітності в наступному фінансовому році, висвітлена в таких примітках:

- Примітка 8: Інвестиції, утримувані до погашення;
- Примітка 11: Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду;

- Примітка 14: Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам.

5. Стандарти, які були опубліковані, але ще не набули чинності

Наведені нижче стандарти були опубліковані, але ще не набули чинності станом на 31 грудня 2017 року:

- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»¹;
- МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» (та відповідні роз'яснення)¹;
- МСФЗ 16 «Оренда»²;
- Поправки до МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій» – Класифікація та оцінка операцій платежів на основі акцій¹;
- Поправки до МСФЗ 4 «Страхові договори» – Застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» стосовно МСФЗ 4 «Страхові договори»¹;
- Поправки до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» і МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» – Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством⁴;
- МСФЗ 17 «Договори страхування» – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, в якому розглянуто питання визнання та оцінки, представлення та розкриття інформації³;
- КТ МСФЗ 22 «Операції в іноземних валютах та виплата авансу»¹;
- КТ МСФЗ 23 «Невизначеність відносно податкової позиції»²;
- Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – Характеристики передоплати із негативною компенсацією²;
- МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» пояснення щодо рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибуток чи збиток повинно застосовуватися окремо до кожної інвестиції²;
- Поправки до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» – Передавання об'єктів інвестиційної нерухомості¹;
- Щорічні вдосконалення до МСФЗ за період 2014 – 2016 років¹;
- Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2015 – 2017 років².

¹ Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2018 року. Дозволяється дострокове застосування.

² Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2019 року. Дозволяється дострокове застосування.

³ Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2021 року. Дозволяється дострокове застосування.

⁴ Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове застосування.

Управлінський персонал планує застосовувати зазначені стандарти з дати їх вступу в силу.

На діяльність Фонду потенційно можуть вплинути такі стандарти, які були опубліковані, але ще не набули чинності:

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти: класифікація та оцінка»

МСФЗ 9, опублікований у липні 2014 року, замінює існуючі інструкції, що містяться в МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», та містить правила класифікації та оцінки фінансових інструментів, зменшення корисності фінансових активів та обліку хеджування.

Очікуваний вплив від застосування МСФЗ 9

Фонд повинен застосувати МСФЗ 9 «Фінансові інструменти: класифікація та оцінка» з 1 січня 2018 року. Очікуваний вплив від застосування даного стандарту на фінансову звітність Фонду станом на 1 січня 2018 року, що наводиться нижче, заснований на результатах аналізу, виконаного до цього моменту. Фактичний вплив від застосування даного стандарту на 1 січня 2018 року може відрізнятись, оскільки Фонд ще не завершив тестування та оцінку засобів контролю своїх інформаційних систем та оскільки нова облікова політика може змінюватися до тих пір, поки Фонд не опублікує свою першу фінансову звітність, яка включатиме дату першого застосування даного стандарту.

Класифікація та оцінка

МСФЗ 9 містить три основні категорії, за якими класифікуються фінансові активи: фінансові активи, оцінені за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному

доході та за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку. Класифікація фінансових активів згідно з МСФЗ 9 загалом базується на моделі бізнесу, в рамках якої здійснюється управління фінансовим активом, та характеристиках руху грошових коштів за цим активом згідно з контрактом. Зазначений стандарт скасовує існуючу згідно з МСБО 39 класифікацію фінансових активів у категорії утримуваних до погашення, кредитів і дебіторської заборгованості та наявних для продажу.

Згідно з МСФЗ 9, похідні фінансові інструменти, вбудовані в контракт, основним контрактом якого є фінансовий актив, що належить до сфери застосування цього МСФЗ, не відокремлюються. Натомість відповідні вимоги до класифікації застосовуються до всього гібридного інструмента. Інвестиції в дольові інструменти оцінюються за справедливою вартістю.

У МСФЗ 9 великою мірою зберігаються існуючі вимоги МСБО 39 щодо класифікації фінансових зобов'язань.

За оцінкою Фонду, застосування нових вимог по класифікації не вплине суттєво на облік фінансових активів та фінансових зобов'язань Фонду.

Зменшення корисності

МСФЗ 9 замінює модель «понесених збитків», що використовується в МСБО 39, на модель «очікуваних кредитних збитків». Застосування нової моделі знецінення вимагатиме від Фонду значних професійних суджень стосовно того, як зміни економічних факторів впливають на очікувані кредитні збитки, що визначаються шляхом зважування, виходячи з ймовірності настання.

Нова модель оцінки зменшення корисності застосовується до фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, дебіторською заборгованістю за договорами оренди, деяких зобов'язань з кредитування та договорів фінансової гарантії. Нова модель оцінки зменшення корисності загалом вимагає визнавати очікування кредитних збитків за всіма фінансовими активами, навіть якщо вони є новоствореними або придбаними.

Згідно з МСФЗ 9, збитки від зменшення корисності оцінюються одним з наступних способів:

- як очікувані кредитні збитки в результаті подій дефолту по фінансовому інструменту, можливих протягом наступних 12 місяців («кредитні збитки, очікувані протягом 12 місяців»);
- очікувані кредитні збитки в результаті всіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку фінансового інструмента («кредитні збитки, очікувані протягом всього строку фінансового інструмента»).

Оцінка очікуваних збитків за весь строк використовується, якщо кредитний ризик по фінансовому активу на звітну дату суттєво збільшився порівняно з моментом первісного визнання. В іншому випадку застосовується оцінка очікуваних кредитних збитків за 12 місяців після звітної дати. При цьому Фонд має право використовувати припущення, що кредитний ризик по фінансовому інструменту суттєво не збільшився порівняно з моментом первісного визнання, якщо було визначено, що фінансовий інструмент має низький кредитний ризик станом на звітну дату. Однак, до дебіторської заборгованості та контрактних активів, які не містять суттєвих компонентів фінансування, завжди застосовується оцінка очікуваних кредитних збитків за весь строк.

Фонд провів попередню оцінку збитків від зменшення корисності фінансових активів у відповідності до вимог МСФЗ 9 та дійшов до висновку, що додатковий резерв, який буде створено Фондом у зв'язку з впровадженням нового стандарту, не матиме суттєвого впливу на фінансовий результат та чисті активи Фонду.

Оцінка збитків від зменшення корисності буде проводитись наступним чином:

- для заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками очікувана сума погашення кредиторських вимог Фонду буде розраховуватись на основі суми затвердженої ліквідаційної маси неплатоспроможних банків та конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік з урахуванням впливу прогнозних макроекономічних показників на період існування цієї заборгованості;
- для боргових зобов'язань, дебіторської заборгованості з нарахованих доходів, депозитів у банках та грошей і їх еквівалентів очікувані кредитні збитки будуть розраховуватись на основі зовнішніх кредитних рейтингів та статистичної інформації щодо невиконання зобов'язань та повернення коштів по аналогічних фінансових інструментах.

Розкриття інформації

Згідно з МСФЗ 9 вимагатимуться детальні розкриття інформації, зокрема щодо кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків. В ході оцінки Фонд провів аналіз для виявлення інформації, якої бракує для даних розкриттів. Фонд знаходиться в процесі імплементації змін, які, на його розсуд, дозволять збирати необхідні дані.

Перехідні положення

Вимоги щодо класифікації та оцінки й зменшення корисності загалом застосовуються ретроспективно (з деякими винятками) шляхом коригування вхідних залишків нерозподіленого прибутку та резервів на дату першого застосування, і при цьому перерахування показників за порівняльні періоди не вимагається.

Фонд планує скористатися звільненням, що дозволяє не перераховувати порівняльні дані за попередні періоди в частині зміни в класифікації та оцінки (включаючи оцінку збитків від зменшення корисності) фінансових інструментів. Різниця в балансовій вартості фінансових інструментів, що виникнуть у зв'язку з впровадженням МСФЗ 9, будуть відображені у складі нерозподіленого прибутку станом на 1 січня 2018 року.

МСФЗ 15 «Виручка за контрастами з клієнтами»

МСФЗ 15 встановлює комплексні принципи необхідності визнання, суми визнання та моменту визнання доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Він замінює діючі інструкції з питань визнання доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), які містяться в МСБО 18 «Визнання доходу», МСБО 11 «Будівельні контракти» та КТМФЗ 13 «Програми лояльності клієнта». Головний принцип нового стандарту полягає в тому, що суб'єкт господарювання визнає доходи для відображення факту передачі обіцяних товарів або послуг клієнтам в сумі, що відображає винагороду, яку суб'єкт господарювання очікує отримати в обмін на такі товари або послуги. Новий стандарт вдосконалює процедури розкриття доходу, містить інструкції щодо методів визнання операцій, раніше не врегульованих у повному обсязі, і вдосконалює інструкції з визнання доходів за договорами з кількома складовими. За оцінкою управлінського персоналу Фонду, застосування МСФЗ 15 не впливатиме суттєво на фінансовий стан чи результат діяльності Фонду.

МСФЗ 16 «Оренда»

МСФЗ 16 замінює діючі вимоги щодо обліку оренди, що містяться у МСБО 17 «Оренда», КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду», ПКТ-15 «Операційна оренда – заохочення» та ПКТ-27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду». Стандарт усуває діючу дуалістичну модель обліку для орендарів, яка поділяє договори на угоди балансового фінансового лізингу та позабалансової операційної оренди. Натомість запроваджується єдина модель балансового обліку, подібна до існуючої моделі обліку за договорами фінансового лізингу. Правила обліку для орендодавців залишаються подібними до існуючих, тобто орендодавці продовжуватимуть класифікувати оренду як фінансовий лізинг та операційну оренду. Управлінський персонал ще не провів аналіз потенційного впливу нового стандарту на фінансовий стан чи результати діяльності Фонду.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти утримуються на поточному рахунку Фонду в НБУ.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Грошові кошти на поточному рахунку	3,740	2,310	8,343
Усього грошові кошти та їх еквіваленти	3,740	2,310	8,343

Грошові кошти, їх еквіваленти та майбутні надходження грошових коштів знаходяться у заставі під зобов'язання Фонду за кредитними угодами з НБУ (Примітка 0).

7. Інвестиції, наявні для продажу

Інвестиції, наявні для продажу, представлені облігаціями внутрішньої державної позики, які Фонд планує реалізувати з метою отримання ліквідних активів, необхідних для виконання його зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та здійснення витрат з виведення неплатоспроможних банків з ринку.

У 2016 році Фонд отримав від Міністерства фінансів України кредит у вигляді облігацій внутрішньої державної позики на суму 7,941 мільйон гривень в обмін на векселі, видані Фондом на таку саму суму (Примітка 18). Протягом 2017 року Фонд реалізував частину цих облігацій на суму 2,500 мільйонів гривень.

(у мільйонах гривень)	Ефективна ставка доходу	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
UA4000196513	10,27%	4,195	4,002	–
UA4000196521	10,27%	1,479	3,943	–
Усього		5,674	7,945	–

У фінансовій звітності інвестиції наявні для продажу відображені за справедливою вартістю і включають нараховані відсотки до виплати на загальну суму 119 мільйонів гривень (31 грудня 2016 року: 4 мільйони гривень, 1 січня 2016 року: нуль).

8. Інвестиції, утримувані до погашення

Інвестиції, утримувані до погашення, представлені облігаціями внутрішньої державної позики, що були придбані Фондом протягом 2013–2014 років при їх розміщенні Міністерством фінансів України. Усі дані облігації знаходяться в заставі під зобов'язання Фонду за кредитними угодами з Національним банком України (Примітка 18).

(у мільйонах гривень)	Ефективна ставка доходу	Дата погашення	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
UA4000092126	9,5%	29/06/2016	–	–	89
UA4000092134	9,5%	13/07/2016	–	–	523
UA4000106181	9,5%	13/07/2016	–	–	82
UA4000162127	14,25%	04/04/2018	329	330	330
UA4000165765	14,25%	11/04/2018	802	803	803
UA4000166201	14,25%	02/05/2018	336	337	337
UA4000168082	14,25%	16/05/2018	27	27	27
UA4000170732	14,25%	04/07/2018	624	624	624
UA4000171391	14,25%	27/06/2018	432	434	435
UA4000174239	14,25%	05/09/2018	30	30	30
UA4000175467	14,25%	10/10/2018	871	871	871
UA4000176093	14,25%	24/10/2018	63	63	63
UA4000178891	14,25%	09/01/2019	747	747	747
UA4000179196	14,25%	23/01/2019	1 019	1 019	1 019
Усього			5,280	5,285	5,980

Балансова вартість інвестицій, утримуваних до погашення, включає нараховані відсотки до виплати на загальну суму 221 мільйон гривень (31 грудня 2016 року: 220 мільйонів гривень, 1 січня 2016 року: 239 мільйонів гривень).

Фонд регулярно переглядає державні боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю, щодо можливого знецінення. Під час визначення того, чи потрібно визнавати витрати на формування резервів під знецінення, управлінський персонал Фонду застосовує професійні судження про наявність ознак, що свідчать про зменшення майбутніх грошових потоків за такими цінними паперами. Такий показник може включати дані, які можна визначити та які характеризують негативну зміну платоспроможності емітента. Управлінський персонал Фонду вважає, що станом на 31 грудня 2017 року, та 31 грудня 2016 року не було ознак знецінення державних боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

На 31 грудня 2017 р. всі облігації в портфелі Фонду являють собою державні облігації України, що з урахуванням потенційних труднощів українського уряду щодо виплати своїх договірних зобов'язань через зростання дефіциту державного бюджету, з урахуванням скорочення валютних резервів Національного банку України, призводить до суттєвої невизначеності оцінок щодо можливості відшкодування цих фінансових активів. У разі невідшкодування цих фінансових активів після 31 грудня 2017 р., необхідно буде відобразити в обліку збитки від знецінення.

Аналіз чутливості

Зменшення очікуваної справедливої вартості державних облігацій України на 1% станом на 31 грудня 2017 року призвело б до зменшення чистих активів на 90 мільйонів гривень (31 грудня 2016 року: 108 мільйонів гривень, 1 грудня 2016 року: 49 мільйонів гривень) (аналіз чутливості проведено в сукупності для інвестицій, наявних для продажу, як розкрито в Примітці 7, та інвестицій, утримуваних до погашення, як розкрито в Примітці 8).

9. Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників

Дебіторська заборгованість по внесках від банків представлена дебіторською заборгованістю по регулярному збору, що підлягає сплаті банками відповідно до статті 22 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Фонд визнає дебіторську заборгованість по регулярному збору щоквартально на підставі звіту «Розрахунок суми регулярного збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається учасником Фонду. Заборгованість по регулярному збору повинна бути погашена банком до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Регулярний збір учасників Фонду, щодо яких Національним банком України було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, визнається в день, що передує запровадженню процедури ліквідації банку. Відповідно з дня запровадження процедури ліквідації банку регулярні збори не нараховуються.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників Фонду	846	854	792
Дебіторська заборгованість по внесках від неплатоспроможних банків	323	309	290
Усього дебіторська заборгованість по внесках від банків, валова сума	1,169	1,163	1,082
Збиток від зменшення корисності:			
За заборгованістю по внесках від неплатоспроможних банків	(323)	(309)	(290)
Усього збиток від зменшення корисності	(323)	(309)	(290)
Усього дебіторська заборгованість по внесках від банків, чиста сума	846	854	792

Дебіторська заборгованість по внесках від неплатоспроможних банків на 31 грудня 2017 року, 31 грудня 2016 року та 1 січня 2016 року була переглянута на зменшення корисності, в зв'язку з наявністю об'єктивного свідчення неможливості отримання активу. Кошти, що надходять від неплатоспроможних банків, зараховуються в погашення дебіторської заборгованості по внесках у останню чергу після погашення інших кредиторських вимог Фонду до неплатоспроможних банків. Резерв на покриття збитків від зменшення корисності створений у розмірі 100% дебіторської заборгованості по внесках від неплатоспроможних банків.

10. Інша дебіторська заборгованість

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Аванси видані	6	20	–
Дебіторська заборгованість банків-агентів за виплатами відшкодування вкладникам	–	6	330
Дебіторська заборгованість у зв'язку з продажем неплатоспроможних банків	2	2	2
Інше	3	2	3
За вирахуванням: збиток від зменшення корисності	(2)	(2)	(2)
Усього іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	9	28	333

11. Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду

Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду є очікуваною сумою погашення кредиторських вимог Фонду, і відображається у фінансовій звітності таким чином:

- окремим активом визнається компенсація витрат Фонду з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- заборгованість за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам, відображається за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

Ключові припущення та судження використані при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду

Оцінка заборгованості неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду передбачає оцінку очікуваної суми погашення кредиторських вимог Фонду.

Управлінський персонал оцінює очікувану суму погашення кредиторських вимог Фонду виходячи з суми затвердженої ліквідаційної маси неплатоспроможних банків та конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік.

Управлінським персоналом здійснені ключові припущення та судження щодо:

- очікуваного строку надходження грошових потоків;
- коефіцієнту конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік;
- ставки дисконтування, для оцінки суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку.

Очікуваний строк надходження грошових потоків

Управлінський персонал Фонду припускає, що потоки грошових коштів від банків, які знаходяться в стадії ліквідації будуть надходити впродовж 5 років після початку ліквідації. Після п'яти років, починаючи з дати ліквідації банку, надходження грошових коштів не очікуються.

Коефіцієнт конверсії

Коефіцієнт конверсії використовується для прогнозування майбутніх грошових потоків, які Фонд очікує отримати від ліквідації банків. Коефіцієнт конверсії за відповідний рік розраховується як відношення суми надходжень від банків до суми ліквідаційної маси, по всіх банках сумарно. Для розрахунку коефіцієнта конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік по роках Фондом було використано наявну на дату оцінки фактичну історичну інформацію щодо суми надходжень по всіх банках, в процесі ліквідації яких Фонд бере участь. На звітну дату майбутні потоки грошових коштів прогноуються на щомісячній основі по кожному банку окремо, з урахуванням строку, що залишився до прогнозованого моменту завершення ліквідації, суми ліквідаційної маси та коефіцієнту конверсії.

Коефіцієнти конверсії, які використовувались при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку представлені таким чином:

(у відсотках)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
1 рік в ліквідації	11,99	11,97	8,24
2 рік в ліквідації	9,17	11,87	28,71
3 рік в ліквідації	12,76	10,05	0,00
4 рік в ліквідації	10,58	10,44	0,00
5 рік в ліквідації	2,63	0,00	0,00

Ставка дисконтування для розрахунку очікуваної суми компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації

В якості ставки дисконтування для розрахунку очікуваної суми компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації була використана спот-ставка, розрахована на підставі кривої безкупонної дохідності за облігаціями внутрішньої державної позики України («ОВДП») номінованих у гривні для строку, що відповідає строку від звітної дати до очікуваного терміну отримання грошового потоку. Крива безкупонної дохідності була розрахована з використанням методології Національного Банку України розробленої на підставі параметричної моделі Нельсона-Сігела.

Ставки дисконтування, які використовувались при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку, представлені таким чином:

(у відсотках)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
1 рік ліквідації	15,85	16,95	19,83
2 рік ліквідації	15,31	17,01	18,24
3 рік ліквідації	14,69	16,00	16,63
4 рік ліквідації	14,01	14,74	15,20
5 рік ліквідації	13,33	13,55	14,00

Ставка дисконтування для розрахунку резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам

В якості ставки дисконтування для розрахунку резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам, була використана ставка за конкретними договорами цільової позики та становила від 7% до 20% річних.

Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду представлена у фінансовій звітності:

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду:			
Компенсація витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	3,080	2,041	710
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, чиста сума	5,986	8,108	2,735
Усього заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, чиста сума	9,066	10,149	3,445

Сума компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку зменшує витрати з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку. Фінансовий результат від зміни компенсації Фонду за 2017 рік 3,777 мільйони гривень (2016 рік: 3,233 мільйони гривень) (Примітка 22).

Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками представлена у звітності в чистій сумі за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками:			
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, валова сума	25,107	29,073	31,213
Резерв на покриття збитків від неповернення цільових позик	(19,121)	(20,965)	(28,478)
Усього заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, чиста сума	5,986	8,108	2,735

Рух резерву на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками за звітний період представлено наступним чином:

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками станом на початок звітного періоду	20,965	28,478
Нарахування резерву	172	–
Сторно резерву	(2,016)	(7,513)
Списання за рахунок резерву	–	–
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками станом на кінець звітного періоду	19,121	20,965

Аналіз чутливості суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду до змін в ключових припущеннях

Обґрунтовано можливі зміни на звітну дату одного з ключових припущень за умови, якщо інші припущення залишаються незмінними, спричинили б вплив на заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду на наведені нижче суми.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017		31 грудня 2016		1 січня 2016	
	Збільшення	Зменшення	Збільшення	Зменшення	Збільшення	Зменшення
Очікувана сума компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації						
Ставка дисконтування (зміна у 1%)	(38)	39	(24)	25	(4)	4
Коефіцієнт конверсії (зміна у 10%)	560	(585)	282	(335)	133	(134)
Сума резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам						
Ставка дисконтування (зміна у 1%)	46	(47)	88	(90)	15	15
Коефіцієнт конверсії (зміна у 10%)	(385)	396	(737)	918	(310)	(311)

12. Основні засоби

(у мільйонах гривень)	Комп'ютери та обладнання	Інші основні засоби	Незавершені капітальні інвестиції	ВСЬОГО
Вартість придбання на 1 січня 2016	8	3	–	11
Накопичений знос на 1 січня 2016	(2)	(2)	–	(4)
Чиста балансова вартість на 1 січня 2016	6	1	–	7
Надходження	1	–	–	1
Вибуття	–	–	–	–
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах ОЗ	–	–	–	–
Амортизація	(1)	(1)	–	(2)

Вартість придбання на 31 грудня 2016	9	3	–	12
Накопичений знос на 31 грудня 2016	(3)	(3)	–	(6)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2016	6	–	–	6
Надходження	25	–	4	29
Вибуття	–	–	–	–
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах ОЗ	–	–	–	–
Амортизація	(3)	–	–	(3)
Вартість придбання на 31 грудня 2017	34	3	4	41
Накопичений знос на 31 грудня 2017	(6)	(3)	–	(9)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2017	28	–	4	32

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватись, становить 3 мільйони гривень (31 грудня 2016 року: 1 мільйон гривень, 1 січня 2016 року: 1 мільйон гривень).

13. Нематеріальні активи

(у мільйонах гривень)	Програмне забезпечення	Незавершені інвестиції	ВСЬОГО
Вартість придбання на 1 січня 2016	6	1	7
Накопичений знос на 1 січня 2016	(2)	–	(2)
Чиста балансова вартість на 1 січня 2016	4	1	5
Надходження	–	6	6
Вибуття	–	–	–
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах НМА	–	–	–
Амортизація	(1)	–	(1)
Вартість придбання на 31 грудня 2016	6	7	13
Накопичений знос на 31 грудня 2016	(3)	–	(3)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2016	3	7	10
Надходження	21	–	14
Вибуття	–	(7)	–
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах НМА	–	–	–
Амортизація	(2)	–	(2)
Вартість придбання на 31 грудня 2017	27	–	27
Накопичений знос на 31 грудня 2017	(5)	–	(5)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2017	22	–	22

14. Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам є прогнозною гарантованою сумою відшкодування коштів вкладникам банків, ймовірність віднесення яких до категорії неплатоспроможних більше або дорівнює 60%, зважена на коефіцієнт очікуваного рівня втрат Фонду, у випадку віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

Ключові припущення та судження використані при оцінці суми забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам

Формування забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам передбачає оцінку управлінським персоналом Фонду трьох компонентів:

- прогнозної гарантованої суми відшкодування коштів вкладникам банків;
- ймовірності віднесення банків до категорії неплатоспроможних;
- коефіцієнту очікуваного рівня втрат Фонду, у випадку віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам зазнає впливу в залежності від оцінки даних компонентів, оскільки (а) вони сильно схильні до змін з періоду в період, та (б) можуть мати суттєвий вплив.

Прогнозна гарантована сума відшкодування коштів вкладникам

Для визначення прогнозованої гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладками використовуються дані звіту про вклади фізичних осіб – форма звітності № 1Ф, форма якого затверджена рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 липня 2012 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за № 1314/21626, що надається банками-учасниками Фонду на звітну дату.

Ймовірність віднесення банку до категорії неплатоспроможних

Ймовірність віднесення банку до категорії неплатоспроможних розраховується відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 28.02.2013 № 13 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 грудня 2015 року № 232).

Ймовірність віднесення банку до категорії неплатоспроможних оцінюється за трьома блоками: фінансово-економічним блоком; блоком ліквідності; блоком зовнішнього впливу.

Ці блоки містять набір показників, сумарне значення яких визначає ступінь ймовірності конкретного банку в кожному блоці. Максимальна загальна кількість балів конкретного банку за блоками становить 100 одиниць, що відповідає 100% ймовірності настання фінансових ризиків для Фонду.

Фінансово-економічний блок налічує 10 показників: покриття власними коштами ризикової заборгованості, два показники, що характеризують здатність генерувати доходи, достатність сформованих резервів за кредитами, розрахунок обсягу отриманої застави у вигляді нерухомого майна, раціональне управління ресурсами, прибутковість капіталу банку, чистий процентний та комісійний доходи до чистих активів, чистий спред, інвестиційний ризик. Максимальна кількість набраних балів за цим блоком становить 50 одиниць (балів), що відповідає 50 % ймовірності.

Блок ліквідності налічує 7 показників, сукупність яких дає змогу оцінити ступінь ризику банку щодо втрати ліквідності та, як наслідок, неспроможності виконувати зобов'язання перед кредиторами. Ці показники включають: процентну ставку за залученими коштами в національній валюті, загальну вартість зобов'язань, темпи приросту зобов'язань, збалансованість грошових потоків, достатність обсягу коштів, показник незбалансованості за строками погашення активів і зобов'язань, наявність документів клієнтів банку, що не виконані в строк з вини банку. Максимальна кількість набраних балів за блоком ліквідності становить 30 одиниць (балів), що відповідає 30 % ймовірності.

Блок зовнішнього впливу налічує 12 показників, кожному з яких присвоюється відповідна кількість балів. Блок зовнішнього впливу направлений на врахування при оцінці негативних факторів, що можуть вплинути на можливість віднесення банку до категорії неплатоспроможних. До цих показників належать: застосування до банку заходів впливу або виявлення порушень, обмеження операцій з приймання вкладів фізичних осіб, зупинення (припинення) операцій з приймання вкладів фізичних осіб, наявність інформації від НБУ про порушення економічних нормативів капіталу, віднесення банку до категорії неплатоспроможних тощо.

Загальна кількість балів конкретного банку за блоком зовнішнього впливу підраховується шляхом сумування набраних балів банком у цьому блоці, але до обрахунків береться загальна кількість балів не більше 20 одиниць (балів), що відповідає 20 % ймовірності.

Коефіцієнт очікуваного рівня втрат

Коефіцієнт очікуваного рівня втрат розраховується на підставі накопичених статистичних даних по неплатоспроможних банках, щодо яких було прийнято рішення про ліквідацію після 01 січня 2013 року та ліквідація яких уже завершилася або продовжується не менше одного року, станом на звітну дату. Коефіцієнт розраховується як співвідношення суми непогашених кредиторських вимог Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до загальної суми пред'явлених кредиторських вимог Фонду.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам представлено у фінансовій звітності:

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Забезпечення потенційних витрат Фонду станом на початок періоду	23,072	16,240
Збільшення (зменшення) забезпечення потенційних витрат Фонду	(675)	6,832
Забезпечення потенційних витрат Фонду станом на кінець періоду	22,397	23,072

Аналіз чутливості суми забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам до змін у ключових припущеннях

Обґрунтовано можливі зміни на звітну дату одного з ключових припущень за умови, якщо інші припущення залишаються незмінними, спричинили б вплив на забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам на наведені нижче суми.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017		31 грудня 2016	
	Збільшення	Зменшення	Збільшення	Зменшення
Забезпечення потенційних витрат Фонду				
Ймовірність віднесення до категорії неплатоспроможних (зміна у 1%)	330	(330)	324	(324)
Коефіцієнт очікуваного рівня втрат (зміна у 1%)	273	(273)	262	(262)
Прогнозна гарантована сума відшкодування коштів вкладникам (зміна у 1%)	224	(224)	231	(231)

15. Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, є юридичним зобов'язанням, що виникає згідно зі статтею 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування за його вкладом. Кошти відшкодовуються в розмірі вкладу, включаючи відсотки, станом на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами, встановленого на цей день, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами протягом 2016 та 2017 років становила 200,000 гривень.

Фонд розпочинає виконання зобов'язань перед вкладниками не пізніше 20 робочих днів (для банків, база даних про вкладників яких містить інформацію про більше ніж 500 тисяч рахунків, – не пізніше 30 робочих днів) з дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку і завершує в день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб запису про ліквідацію банку як юридичної особи.

Станом на 31 грудня 2017 року у звітності представлені зобов'язання Фонду перед вкладниками 80 банків (31 грудня 2016 року: 72 банки, 1 січня 2016 року: 57 банків). Протягом 2017 року Фонд виплатив вкладникам відшкодування коштів за вкладами в розмірі 7,011 мільйонів гривень (протягом 2016 року – 11,768 мільйонів гривень).

Станом на 31 грудня 2017 року відсутні банки, по яких були подані документи для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку.

16. Інша кредиторська заборгованість

Інша кредиторська заборгованість представлена заборгованістю по гарантійних внесках, що надійшли від потенційних інвесторів для участі в конкурсі з виведення неплатоспроможних банків з ринку та іншою кредиторською заборгованістю, що включає попередньо сплачені внески від банків – учасників Фонду, доходи майбутніх періодів тощо.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Заборгованість по гарантійних внесках	20	-	40
Інше	7	5	2
Усього іншої кредиторської заборгованості	27	5	42

17. Інші забезпечення

Інші забезпечення представлені забезпеченням майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду, забезпеченням потенційних юридичних витрат Фонду, забезпеченням потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура

ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

(у мільйонах гривень)	Забезпечення майбутніх витрат на оплату щорічних відпусток працівників Фонду	Забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду	Забезпечення витрат по виплаті відшкодування по вкладах з ознаками нікчемності	ВСЬОГО
Залишок на 1 січня 2016	5	54	–	59
Нараховано (створено)	12	3	2,364	2,379
Використано в звітному році	(7)	–	(1,014)	(1,021)
Сторновано в звітному році	–	–	–	–
Залишок на 31 грудня 2016	10	57	1,350	1,417
Нараховано (створено)	19	–	1,399	1,418
Використано в звітному році	(15)	–	(871)	(886)
Сторновано в звітному році	–	(4)	–	(4)
Залишок на 31 грудня 2017	14	53	1,878	1,945

18. Залучені кошти

(у мільйонах гривень)	Ефективна відсоткова ставка	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Кредити від Національного банку України:				
з терміном погашення до 1 року	12,5%	4,884	9,066	635
з терміном погашення більше 1 року	12,5%	1,600	–	9,066
Проценти до виплати по кредитах Національного банку України	–	–	–	–
Усього кредитів від Національного банку України		6,484	9,066	9,701
Векселі видані:				
з терміном погашення до 1 року	–	–	–	–
з терміном погашення більше 1 року	8,4%	59,559	59,559	51,618
Проценти до виплати по векселях виданих	–	8,407	4,440	1,207
Усього векселів виданих		67,966	63,999	52,825
Усього залучених коштів		74,450	73,065	62,526

Кредити Національного банку України

У другій половині 2014, відповідно до Положення «Про кредитування Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 березня 2013 року № 95 (далі – Постанова) зі змінами, Фонд уклав з Національним банком України (далі – НБУ) три кредитні угоди на загальну суму 10,198 мільйонів гривень. Відповідно до початкових умов, виплата основної суми кредиту повинна була відбуватися поетапно до 2017 року, а відсоткова ставка визначалася виходячи з облікової ставки НБУ. У 2014 році додатковими угодами номінальна відсоткова ставка для всіх кредитних угод була зафіксована на рівні 12,5%. Нарахування та виплата відсотків відбувається щомісячно. Станом на всі звітні дати Фонд не має заборгованості перед НБУ по виплаті відсотків, оскільки усі нараховані відсотки сплачуються Фондом протягом відповідного звітного періоду.

У 2017 році Фонд уклав ще низку додаткових угод, які подовжили терміни погашення основної суми кредиту до 2019 року. Окрім того, згідно з укладеними додатковими угодами, у випадку, якщо залишки коштів Фонду на підставі щомісячного розрахунку будуть перевищувати суму прогнозних витрат Фонду, Фонд повинен здійснити дострокове погашення кредитів у сумі, що розраховується за формулою, викладеною в Додатку 4 Постанови.

Станом на 31 грудня 2017 року в якості застави для забезпечення виконання Фондом контрактних зобов'язань за кредитними угодами з НБУ перебували облігації внутрішньої державної позики на загальну суму 5,059 мільйонів гривень (31 грудня 2016 року: 5,065 мільйонів гривень, 1 січня 2016 року: 5,741 мільйон гривень) (Примітка 8).

Також Національний банк України володіє майновими правами на майбутні грошові надходження на поточний рахунок Фонду в НБУ в обсязі зобов'язань Фонду за кредитними угодами.

Векселі видані

У 2014 році, відповідно до Статті 231 Закону України «Про державний бюджет України на 2014 рік» та Постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 456 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд отримав від Міністерства фінансів України кредит на суму 10,118 мільйонів гривень у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики в обмін на видані Фондом векселі на таку саму суму. Середня номінальна ставка для виданих векселів становить 12,50 %, відсотки по векселях нараховуються й виплачуються двічі на рік у дати виплати купонного доходу за відповідними облігаціями внутрішньодержавної позики. Середня ефективна ставка для випущених у 2014 році векселів становить 12,93 %, дати погашення векселів припадають на 2028–2029 роки. Отримані облігації внутрішньодержавної позики були реалізовані в 2015 році для виконання Фондом зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

У 2015 році, відповідно до Статті 17 Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік», Постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2015 № 156 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» та Постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 № 701 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд отримав від Міністерства фінансів України кредит на суму 41,500 мільйонів гривень у вигляді облігацій внутрішньої державної позики в обмін на видані Фондом у 2015 році векселі на таку саму суму. Середня номінальна ставка для випущених векселів становить 11,57 %, відсотки по векселях нараховуються щомісячно, однак виплата відсотків відбувається на дату погашення векселя. Середня ефективна ставка для випущених у 2015 році векселів становить 7,66 %, дати погашення припадають на 2026 та 2028 роки. Отримані облігації внутрішньої державної позики були реалізовані в 2015 році для виконання Фондом зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

У 2016 році, відповідно до Статті 17 Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік» та Постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1003 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд отримав від Міністерства фінансів України кредит на суму 7,941 мільйон гривень у вигляді облігацій внутрішньої державної позики в обмін на видані Фондом у 2016 році векселі на таку саму суму. Середня номінальна ставка для випущених векселів становить 9,99 %, відсотки по векселях нараховуються щомісячно, однак виплата повної суми відбувається на дату погашення векселя. Середня ефективна ставка для випущених у 2016 році векселів становить 6,33 %, дати погашення припадають на 2031 рік. Отримані облігації внутрішньої державної позики були частково реалізовані в 2017 році для виконання Фондом зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

19. Внески від банків-учасників

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Регулярний збір	3,324	3,422
Початковий збір	–	–
Спеціальний збір	–	–
Усього внесків від банків-учасників	3,324	3,422

Частка донарахування регулярного збору за минулі періоди, за результатами інспекційних перевірок, проведених Фондом, становить менше 0,01 %.

20. Інвестиційний дохід

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Інвестиційний дохід від процентів за облігаціями внутрішньої державної позики	1,307	762
Дисконт по компенсації витрат з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	245	–
Проценти за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в НБУ	141	345
Усього інвестиційного доходу	1,693	1,107

21. Інший операційний дохід

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Розформування резерву на покриття збитків від зменшення корисності по заборгованості за цільовими позиками	1,845	7,495
Проценти за цільовими кредитами, наданими неплатоспроможним банкам	3	8
Розформування забезпечення по юридичних ризиках	5	–
Пені та штрафи, що виникають за внесками банків	–	2
Усього іншого операційного доходу	1,853	7,505

22. Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку

Витрати, пов'язані з виконанням зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку представлені у звітності на нетто основі і зменшені на суму компенсації, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, валова сума	5,703	7,800
Компенсація витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	(3,777)	(3,233)
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, чиста сума	1,926	4,567

23. Фінансові витрати

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Процентні витрати за кредитами від НБУ	1,050	1,172
Процентні витрати за векселями	5,232	4,498
Інші фінансові витрати	463	427
Усього фінансових витрат	6,745	6,097

До складу інших фінансових витрат включені амортизації премії по облігаціях внутрішньої державної позики та визнання дисконту по компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

24. Інші операційні витрати

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Збільшення забезпечення по вкладах з ознаками нікчемності	1,399	2,364
Збільшення забезпечення по юридичних ризиках	–	3
Інші витрати	7	–
Усього інші операційні витрати	1,406	2,367

25. Адміністративні витрати

(у мільйонах гривень)	2017	2016
Заробітна плата та інші виплати працівникам	214	152
Внески до фондів	33	24

Оренда та утримання офісу	15	12
Амортизація	6	3
Ремонт та модернізація основних засобів та нематеріальних активів	4	4
Відрадженьня	2	2
Консалтингові послуги та аудит	–	–
Інші витрати	35	30
Усього адміністративних витрат	309	227

26. Операції з пов'язаними сторонами

В ході звичайної діяльності Фонд здійснює операції з пов'язаними особами. Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень.

Відносини контролю

Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні.

Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – державних банках.

Відносини, що виникають у зв'язку із створенням і функціонуванням системи гарантування вкладів фізичних осіб, виведенням неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, регулюються Законом, іншими законами України, нормативно-правовими актами Фонду та Національного банку України.

Операції з представниками управлінського персоналу

Провідний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження і на яких покладено відповідальність, прямо чи опосередковано, за планування, управління та контроль діяльності Фонду.

До провідного управлінського персоналу Фонду належать: голова та члени адміністративної ради Фонду, директор-розпорядник, заступники директора-розпорядника, члени виконавчої дирекції Фонду та тендерного комітету.

За роки, які закінчилися 31 грудня 2017 року та 2016 року, витрати на компенсації провідному управлінському персоналу, що включені до складу адміністративних витрат, становили 19 та 14 мільйонів гривень, відповідно.

Члени адміністративної ради Фонду здійснюють свої функції на громадських засадах. Отримання винагороди членами адміністративної ради не передбачено Законом.

Операції з суб'єктами господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органу влади

Основними операціями з суб'єктами господарювання, що контролюються органами влади, є отримання Фондом кредитів від Національного банку України, кредитів за рахунок коштів державного бюджету від Міністерства фінансів України та сплата відсотків по відповідних кредитах. Описання природи даних операцій наведено у Примітці 18.

Інформація про індивідуально суттєві залишки та операції з суб'єктами господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органу влади, представлена у таблицях нижче

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти на рахунках, відкритих в Національному банку України	3,740	2,310	8,343
Облігації внутрішньої державної позики, емітовані Міністерством фінансів України	10,954	13,230	5,980
УСЬОГО АКТИВІВ	14,694	15,540	14,323
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Векселі, видані Фондом Міністерству фінансів України	59,559	59,559	51,618
Відсотки до сплати по векселях, виданих Міністерству фінансів України	8,407	4,440	1,207
Кредити, отримані від Національного банку України	6,484	9,066	9,701
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	74,450	73,065	62,526

<i>(у мільйонах гривень)</i>	2017	2016
ОПЕРАЦІЇ ПРОТЯГОМ РОКУ		
Інвестиційний дохід від процентів за облігаціями внутрішньої державної позики	1,307	762
Проценти за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в Національному банку України	141	345
Процентні витрати за кредитами від Національного банку України	(1,050)	(1,172)
Процентні витрати за векселями, виданими Міністерству фінансів України	(5,232)	(4,498)

27. Позабалансові зобов'язання

Судові процедури. Управлінський персонал Фонду аналізує судові справи майнового та немайнового характеру, у яких Фонд виступає відповідачем, (крім судових справ, стороною яких є вкладники неплатоспроможних банків, щодо захисту прав вкладників, пов'язаних з виплатою гарантованої суми відшкодування за рахунок коштів Фонду), з метою оцінки ступеня юридичного ризику та визначення, чи існує ймовірність відтоку економічних вигід, яка виникає через порушення або недотримання Фондом вимог законів, інших нормативно-правових актів, договорів, прийнятої практики, а також через можливість двозначного їх тлумачення.

На думку управлінського персоналу Фонду, за деякими судовими справами на суму 32 мільйони гривень станом на 31 грудня 2017 року (4 мільйони гривень станом на 31 грудня 2016 року) існує невисока ймовірність відтоку економічних вигід.

28. Операційна оренда

Станом на 31 грудня 2017 року Фондом укладений договір операційної оренди нежилого приміщення балансовою вартістю 283 мільйони гривень з метою розміщення офісу. Непередбачені орендні платежі, наявність та умови права вибору на поновлення або придбання, а також застереження про змінні ціни та інші обмеження даним договором оренди не передбачені.

29. Управління чистими активами

Чисті активи Фонду – залишкова вартість активів Фонду після вирахування всіх його зобов'язань.

Основним завданням Фонду в області управління чистими активами є забезпечення можливості продовження безперервної діяльності з метою захисту прав вкладників банків та забезпечення стабільності фінансової системи України.

Основною складовою чистих активів Фонду є нерозподілений прибуток (збиток), що головним чином формується за рахунок внесків, сплачених банками-учасниками. У разі, якщо поточні доходи Фонду є недостатніми для виконання ним у повному обсязі своїх зобов'язань щодо виплати відшкодування за вкладками та/або щодо обслуговування та погашення залучених кредитів, Фонд приймає рішення про встановлення спеціального збору.

30. Управління ризиками

Управління ризиками у Фонді здійснюється стосовно фінансових, операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з кредитного ризику, ринкового ризику (який включає валютний ризик та ризик зміни процентної ставки) та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

а) Кредитний ризик

У Фонду виникає кредитний ризик, який є ризиком того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить понесення фінансових збитків іншою стороною внаслідок невиконання зобов'язань за договором.

Фінансові інструменти, у зв'язку з якими у Фонду може виникнути значна концентрація кредитного ризику, включають грошові кошти та їх еквіваленти, облігації внутрішньої державної позики, доступні для продажу та утримувані до погашення, заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками.

Максимальна сума кредитного ризику Фонду за класами активів відображена балансовою вартістю фінансових активів у звіті про фінансовий стан.

b) Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових курсів, таких як валютні курси, процентні ставки і курси цінних паперів, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів Фонду. Метою управління ринковим ризиком є управління і контроль рівня ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності.

c) Валютний ризик

Усі монетарні активи та зобов'язання Фонду деноміновані у гривнях. Можливі зміни курсів обміну, застосовані на кінець звітного періоду в зв'язку з функціональною валютою Фонду, при незмінності всіх інших перемінних величин, не матимуть суттєвого впливу на прибуток або збиток.

d) Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на інвестиції, утримувані до погашення, інвестиції, доступні для продажу та кредити за рахунок зміни їх справедливої вартості. Перегляд ставок по фінансових інструментах з фіксованими ставками здійснюється в строки їх погашення.

Фонд не має фінансових інструментів зі змінними процентними ставками.

Фонд здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані середні ефективні процентні ставки за фінансовими інструментами, по яких нараховуються проценти, станом на відповідні звітні дати:

<i>% річних</i>	31 грудня 2017	31 грудня 2016	1 січня 2016
Грошові кошти та їх еквіваленти	5,4%	5,9%	5,9%
Інвестиції, утримувані до погашення	14,25%	14,8%	13,7%
Інвестиції, наявні для продажу	9,99%	9,99%	-
Кредити від НБУ	12,5%	12,5%	12,5%
Векселі видані	8,4%	8,3%	8,5%

e) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає в тому, що Фонд не буде мати можливості виконати свої фінансові зобов'язання в належні строки. Підхід Фонду до управління ліквідністю передбачає забезпечення, наскільки це можливо, постійної наявності ліквідності, достатньої для виконання зобов'язань по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків чи ризику нанесення шкоди репутації Фонду. Політика ліквідності розглядається і затверджується управлінським персоналом.

Як правило, Фонд забезпечує наявність достатніх грошових коштів на вимогу для оплати очікуваних витрат, пов'язаних з забезпеченням функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведенням неплатоспроможних банків з ринку на період до 3-х місяців, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань.

На 31 грудня 2017 року недисконтовані грошові потоки, що базуються на строках погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами (включаючи виплати процентів) представлені таким чином:

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Від одного до п'яти років	Більше п'яти років
Кредити від НБУ	6,484	7,062	5,449	1,613	-
Векселі видані	67,966	141,079	1,265	5,059	134,755
Усього фінансових зобов'язань	74,450	148,141	6,714	6,672	134,755

На 31 грудня 2016 року недисконтовані грошові потоки, що базуються на строках погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами (включаючи виплати процентів) представлені таким чином:

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Від одного до п'яти років	Більше п'яти років
Кредити від НБУ	9,066	9,758	9,758	-	-
Векселі видані	63,999	142,344	1,265	5,059	136,020
Усього фінансових зобов'язань	73,065	152,102	11,023	5,059	136,020

На 1 січня 2016 року недисконтовані грошові потоки, що базуються на строках погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами (включаючи виплати процентів) представлені таким чином:

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Від одного до п'яти років	Більше п'яти років
Кредити від НБУ	9,701	11,568	1,810	9,758	–
Векселі видані	52,825	123,885	1,265	5,059	117,561
Усього фінансових зобов'язань	62,526	135,453	3,075	14,817	117,561

31. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Результати оцінки справедливої вартості аналізуються та розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) до Рівня 1 відносяться оцінки за котируваннями цін (без коригування) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань, (ii) до Рівня 2 – отримані в результаті використання методів оцінки, в яких усі суттєві вхідні дані, прямо або опосередковано є відкритими для активу чи зобов'язання (наприклад ціни або похідні від цін), та (iii) оцінки Рівня 3, які є оцінками, що не базуються на відкритих ринкових даних (тобто, базуються на закритих вхідних даних). З метою розподілу фінансових інструментів за категоріями управлінський персонал використовує професійні судження. Якщо для оцінки справедливої вартості використовуються відкриті вхідні дані, що вимагають суттєвих коригувань, то така оцінка відноситься до 3 Рівня. Вагомість використаних вхідних даних оцінюється для всієї сукупності оцінки справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2017 року, 31 грудня 2016 року та 1 січня 2016 року облігації внутрішньої державної позики, класифіковані як інвестиції наявні для продажу (Примітка 7), належать до першого Рівня ієрархії.

а) Багаторазові оцінки справедливої вартості

Багаторазові оцінки справедливої вартості є оцінками, що вимагаються або дозволені стандартами бухгалтерського обліку в звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду.

б) Активи та зобов'язання, що не оцінюються за справедливою вартістю, але справедлива вартість яких розкривається

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань була визначена із застосуванням наявної ринкової інформації та відповідних методологій оцінки вартості. Однак для оцінки справедливої вартості необхідно застосувати судження при тлумаченні ринкових даних. Отже, такі оцінки не обов'язково вказують суми, які могли б бути отримані на ринку в даний час. Використання різних припущень стосовно ринку та/або методологій оцінки може мати суттєвий вплив на оцінену справедливу вартість.

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається за допомогою методології дисконтованих грошових потоків та інших відповідних методологій оцінки вартості на звітну дату і не відображає справедливую вартість цих інструментів на дату підготовки чи розповсюдження цієї фінансової звітності. Ці розрахунки не відображають премій чи дисконтів, які можуть виникнути внаслідок пропозиції одночасно всієї суми певного фінансового інструмента, що належить Фонду. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Згідно з припущеннями, на 31 грудня 2017 року, 31 грудня 2016 року та 1 січня 2016 року справедлива вартість усіх фінансових активів і зобов'язань не відрізнялася суттєво від їхньої балансової вартості.

32. Вплив першого застосування МСФЗ

Як зазначено у Примітці 3, ця фінансова звітність складена відповідно до вимог МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» в рамках переходу Фонду на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

При складанні цієї фінансової звітності на 31 грудня 2017 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату, послідовно застосовувалися облікові політики, стислий виклад яких міститься у Примітці 3. 1 січня 2016 року є датою переходу Фонду на МСФЗ.

При складанні звіту про фінансовий стан відповідно до МСФЗ Фонд скоригував числові показники, відображені раніше у фінансовій звітності, складеній відповідно до П(с)БО. Пояснення того, як перехід від П(с)БО до МСФЗ вплинув на чисті активи (дефіцит) та сукупний дохід Фонду, викладено в наступних таблицях:

<i>(у мільйонах гривень)</i>	31 грудня 2016	1 січня 2016
Прибуток (збиток), відображений у фінансовій звітності згідно П(с)БО	(84,895)	(70,109)
Коригування:		
Нарахування забезпечення по юридичних ризиках	(54)	(54)
Нарахування (збільшення) забезпечення по юридичних ризиках	(3)	-
Визнання дисконтованої компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	710	710
Коригування дисконту по компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	(420)	-
Коригування суми резерву на зменшення корисності дебіторської заборгованості	14,633	-
Коригування суми резерву на зменшення корисності дебіторської заборгованості	2,692	2,692
Коригування суми нарахованих відсотків по облігаціях внутрішньодержавної позики	(14)	-
Коригування суми нарахованих відсотків по знецінених цільових позиках	(501)	-
Нарахування забезпечення по вкладах з ознаками нікчемності	(2,364)	-
Витрати з виплати відшкодування вкладникам та виведення неплатоспроможних банків з ринку	(4,567)	-
Коригування адміністративних витрат	(34)	-
Чисті активи (дефіцит), як відображено у фінансовій звітності згідно МСФЗ	(74,817)	(66,761)

<i>(у мільйонах гривень)</i>	2016
Усього сукупного доходу, як відображено у фінансовій звітності згідно з П(с)БО	(14,786)
Коригування:	
Коригування суми резерву на зменшення корисності дебіторської заборгованості	14,633
Коригування суми нарахованих відсотків по облігаціях внутрішньодержавної позики	(14)
Коригування суми нарахованих відсотків по знецінених цільових позиках	(501)
Нарахування збільшення резерву по юридичних ризиках	(3)
Коригування дисконту по компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	(420)
Нарахування забезпечення по вкладах з ознаками нікчемності	(2,364)
Витрати з виплати відшкодування вкладникам та виведення неплатоспроможних банків з ринку	(4,567)
Коригування адміністративних витрат	(34)
Усього сукупного доходу, як відображено у фінансовій звітності згідно з МСФЗ	(8,056)

Дані звітів про рух грошових коштів, складених згідно з П(с)БО і згідно з МСФЗ, істотно не відрізняються.

Фонд не складав фінансову звітність згідно з раніше застосовуваними П(с)БО за періоди після 31 грудня 2016 року.

33. Події після закінчення звітного періоду

У період з 1 січня 2018 року до дати затвердження фінансової звітності до випуску відбулося дострокове погашення кредитів Національного банку України в сумі 3,600 мільйонів гривень.

© Фонд гарантування вкладів фізичних осіб

04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 17

+38 (044) 333 35 63, +38 (044) 333 35 56

www.fg.gov.ua, fgvfo@fg.gov.ua